CIUS Newsletter
2010

Canadian Institute of Ukrainian Studies
4-30 Pembina Hall, University of Alberta, Edmonton, Alberta, Canada T6G 2H8

Italian Scholar's Lecture Represents a Milestone in the Study of the Holodomor

The great Ukrainian-Kuban famine of 1932–33—the Holodomor—was one of the determinative events of the twentieth century. Nevertheless, it was largely ignored by scholars until the last few years of the existence of the Soviet Union. One of the scholars who began studying the famine in the late 1980s was Andrea Graziosi, now an internationally recognized specialist on the Soviet state and its policies toward the peasantry and one of the world's leading authorities on the Holodomor. From 14 to 21 November 2009 he visited Toronto and Edmonton to lecture on "The Holodomor and the Soviet Famines, 1931–33."

Monument to victims of the 1932–33 Holodomor in Ukraine on a hill of the Kyivan Cave Monastery. Photo: Andy Ignatov

The title of the lecture is indicative of Dr. Graziosi's comprehensive approach to the study of the Holodomor in Soviet Ukraine and the Kuban within the context of Soviet state policy toward the peasantry from 1917 to 1933 and, more particularly, the pan-Soviet famines of 1931–33, including the Kazakhstan famine-cum-epidemics of 1931–33. In the lecture, he analyzed the common causes of these famines and posited that the Ukrainian famine was the culminating act in a great war of the Soviet state and the Communist Party against the peasantry that began in 1917. Outlining the policies of the Soviet leaders and their consequences for the Soviet peasantry as a whole, Dr. Graziosi also took account of specific conditions in the non-Russian regions of the USSR that led the Stalin regime to treat them differently.

Focusing on the Holodomor, he identified some of its special features and national characteristics. Particularly telling, in his view, were Moscow's exclusive policies taken against the peasantry in Ukraine and the Kuban region in the North Caucasus, which led to an exceptionally large number of deaths there. If the mortality rate in the countryside in 1926 can be assigned the number 100 per 1,000 rural inhabitants, in 1933 it was almost 400 per 1,000 in Soviet Ukraine, while in the Russian SFSR it was about 140 per 1,000. Excluding Kazakhstan, then part of Russia, and the North Caucasus, where there was a large Ukrainian population, the death rate in the Russian republic in 1933 was about 110 per 1,000 rural inhabitants. An important factor in the high death rate was the decree forbidding and preventing peasants from Ukraine and the Kuban to leave for other areas of the USSR in search of food.

Dr. Graziosi also noted other measures taken against Ukrainians in this period or immediately afterward. These included the mass purge of the Bolshevik Party in Soviet Ukraine, the persecution and physical destruction of the republic's nationally conscious intelligentsia and middle-level national cadres, and the reversal of Ukrainization policies in Ukraine and their total abolition in the Russian SFSR. All these factors, as well as other special measures taken against Ukraine's peasantry and its political and cultural elites, have prompted scholars and legal experts to raise the question of whether the Holodomor is a case of or an integral

continued on page 4

Fulfilling Our Mandate in an Era of Transition and Instability

Following a review of my directorship for the years 2004 to 2010, I was reappointed director of CIUS until June 2012. For a variety of reasons, including health issues, I did not wish to be considered for the usual five-year term. Nevertheless, I still want to steer CIUS through a challenging transition period and pass on to my successor an Institute not only in excellent working order but also fulfilling its original mission and mandate.

The challenges of the next two years are both financial and organizational. My first priority will be to stabilize the financial position of CIUS. The losses sustained by endowment funds, on which the Institute had come to depend for its great expansion of programs and activities over the last twenty years, and cutbacks in the operating budget provided by the university have resulted in a massive reduction in CIUS annual income for the 2009–10 budget year. As endowment income remains flat and the University continues to grapple with a financial crisis, this massive reduction in income threatens to become a permanent feature.

How do we overcome this predicament? One avenue is to obtain long-term commitments from various foundations to support specific ongoing projects. In this regard, we are particularly encouraged by the commitment of the Alberta Ukrainian Heritage Foundation to fund Ukrainian-Canadian studies and by the steadfast support of the Canadian Foundation of Ukrainian Studies for the *Internet Encyclopedia*. We are actively seeking such sponsorship for other programs, such as the *Journal of Ukrainian Studies*. Individual donors are encouraged to sponsor books or even encyclopedia entries. We are looking to the recently established CIUS support organization, the Alberta Society for the Advancement of Ukrainian Studies, as another source of steady unrestricted funding. Coverage for the rest of the annual deficit will have to come from unrestricted donations that can be spent immediately. Obtaining such funds is difficult because major donors usually want specific new projects. Asking donors to give money for salaries, computers, office supplies, mailing and storage costs is a hard sell, to say the least. However,

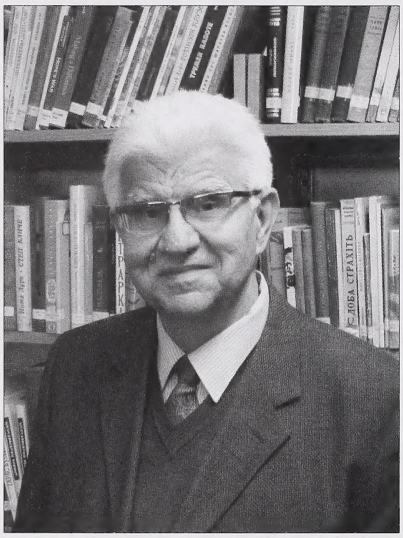

Zenon Kohut

without a properly functioning infrastructure it is difficult to deliver the many excellent programs, projects, and publications that have earned CIUS its reputation for excellence.

The second area of focus of my directorship will be the integration of CIUS into the Faculty of Arts. At its inception in 1976, CIUS was subordinate to the Dean of Interdisciplinary Studies and subsequently to the Vice-President (Research). When I first assumed the directorship in 1994, the office of the Vice-President (Research) was in charge of five interdisciplinary units. University structure has changed since then, and academic research programs have been shifted to the faculties. Most CIUS activities would best be accommodated in the Faculty of Arts, although the Ukrainian Language and Education Centre is more closely connected to the Faculty of Education. In the past, CIUS also conducted projects with the Law Faculty and the Business School.

In preparing for integration with Arts, it would be appropriate to recall the unique mandate of CIUS. The establishment of the Institute was a response to a deeply felt need in the Ukrainian community to preserve and develop its historical legacy and cultural values in an academic environment. In essence, the community sought full integration into a multicultural Canada through the formation of an academic institute that could meet its needs and at the same time direct academia's attention to Ukrainian and Ukrainian-Canadian topics. Soviet suppression of the Ukrainian language and culture meant that, unlike other groups, the Ukrainian community could not turn to its ancestral homeland for cultural and intellectual support. The community was also alarmed by the loss of Ukrainian language proficiency among second- and third-generation members and responded to this situation by lobbying the governments of the Prairie provinces to establish bilingual schools.

The government of Alberta was prepared to meet these community needs by giving a mandate to CIUS. In the spring of 1976 the General Faculties Council and, in July 1976, the Board of Governors of the University of Alberta approved the establishment of the Canadian Institute of Ukrainian Studies, which was to be financed out of public (government) funds, with a minimal annual budget of $350,000.

The initial mandate listed the following six objectives:

1. To encourage program development in Ukrainian studies at the undergraduate and graduate levels in Canadian universities.
2. To encourage research on Ukrainian-Canadian and Ukrainian subjects by means of undergraduate scholarships, graduate thesis fellowships, and research grants to university academic staff and to proven scholars under contract.
3. To publish research on Ukrainian-Canadian and Ukrainian subjects and reprints of out-of-print books.
4. To serve as a national inter-university clearing house for Ukrainian studies in Canada by coordinating program development and avoiding duplication in research and publication.
5. To serve as a resource centre for English-Ukrainian bilingual education and Ukrainian-language education in Alberta and elsewhere.
6. To assist in the establishment of creative contacts among professors, scholars, writers, researchers, and librarians in Ukrainian studies by promoting and organizing meetings, seminars, lectures, conferences, and tours.

Although housed at the University of Alberta, CIUS was envisioned as a national institute and, from its inception, also maintained an office at the University of Toronto, headed by an associate director.

In 1979 a review committee recommended that CIUS become a regular division within the University comparable to other departments and divisions; that the special government grant for CIUS be incorporated into the grant that the Department of Advanced Education provides to the University of Alberta; that the Institute continue to develop all three areas: Ukrainian-Canadian studies, Ukrainian studies, and bilingual education; and that the Institute continue to focus on research, with a secondary and supportive rather than primary role in teaching at the university level. With the implementation of these recommendations, CIUS was fully incorporated into the University of Alberta.

Much has changed since the founding of CIUS. The Soviet Union has collapsed, and Ukraine has gained its independence. Yet the fundamental mission of CIUS has only grown more important. Ukraine now looks to the Institute for guidance and assistance in rebuilding Ukrainian studies. Formerly indifferent Western academic and political elites have become eager consumers of Institute publications and co-operative partners in a variety of academic endeavours. And the now largely fourth- and fifth-generation Ukrainian-Canadians seek to reestablish links with their Ukrainian heritage by learning about their forebears in both Canada and Ukraine.

As director, I would like to ensure that the incorporation of CIUS into the Faculty of Arts takes into consideration these founding principles and constituencies. In my opinion, adherence to these fundamental principles will ensure that the Canadian Institute of Ukrainian Studies retains its position as the foremost Canadian and leading world research institution dedicated to the discovery, preservation, and dissemination of knowledge about Ukraine and Ukrainians and continues to be a basic resource for Alberta, Canada, the international community, and Ukraine.

Finally, I am strongly committed to promoting the future growth of CIUS. I believe that its international presence must be further enhanced, and its co-operation with Ukraine must continue. This becomes even more important now, when academic freedom and democracy are under pressure in Ukraine. After my two-year term, I look forward to helping my successor fulfill the mandate of CIUS and preserve and develop the many excellent Institute programs. I know that the many friends of CIUS in the academic world and the Ukrainian community will assist in this mission.

Canadian Institute of Ukrainian Studies

4-30 Pembina Hall
University of Alberta
Edmonton, AB
T6G 2H8

Telephone: (780) 492–2972
FAX: (780) 492–4967
E-mail: cius@ualberta.ca
CIUS Web site: www.cius.ca

CIUS Newsletter
Reprints permitted with acknowledgement
ISSN 1485–7979
Publication Mail Agreement No. 40065596

Editors: Bohdan Klid, Mykola Soroka and Myroslav Yurkevich
Ukrainian translation: Mykola Soroka
Design and layout: Peter Matilainen

To contact the CIUS Toronto Office (Internet Encyclopedia of Ukraine Project, *Journal of Ukrainian Studies*, CIUS Press, or Peter Jacyk Centre), please write c/o:

256 McCaul Street, Rm. 302
University of Toronto
Toronto, ON
M5T 1W5

Telephone: (416) 978–6934
Fax: (416) 978–2672
E-mail: cius@utoronto.ca

Holodomor Lecture

Continued from page 1

part of a genocide.

Dr. Graziosi has concluded that the Holodomor was a genocide and that the Ukrainian-Kuban famine of 1932–33 fits the definition of genocide specified in the United Nations Convention on the Prevention and Punishment of Genocide, especially Article 2, Section C, which states that among genocidal acts are those "Deliberately inflicting on the group conditions of life calculated to bring about its physical destruction in whole or in part." He noted that his own views on this question have evolved, for during the initial years of his study of the Holodomor he was not convinced of its genocidal nature. Dr. Graziosi believes that in time more and more scholars will come to the same conclusion as he did. While the prospect of a scholarly consensus promotes optimism with regard to general recognition of the Holodomor as genocide, Dr. Graziosi also believes that the Russian government will never acknowledge it as such, since this might provoke demands for monetary reparations to survivors and their descendants.

Dr. Graziosi delivered his two lectures on the famine at the universities of Toronto and Alberta. The Toronto lecture, which took place on 17 November, was co-sponsored by the Petro Jacyk Program for the Study of Ukraine at the Centre for European, Russian and Eurasian Studies, University of Toronto; the Toronto Office of CIUS; the Ukrainian Canadian Congress (Toronto Branch); and the Canadian Foundation for Ukrainian Studies. The Edmonton lecture, which took place on 20 November, was sponsored by CIUS. Dr. Graziosi also lectured at both universities on "Stalin's Foreign and Domestic Policies: Dealing with the National Question in an Imperial Context, 1901–1926."

Andrea Graziosi is currently professor of history at the University of Naples "Federico II" and president (2007–11) of the Italian Society for the Study of Contemporary History (www.sissco.it). He also serves on the editorial boards of a number of French, English, Italian, Ukrainian, and American specialized journals. Since 1992 he has been a co-editor of the Moscow-based series *Dokumenty sovetskoi istorii* (Documents of Soviet History; 15 volumes in print) and is a member

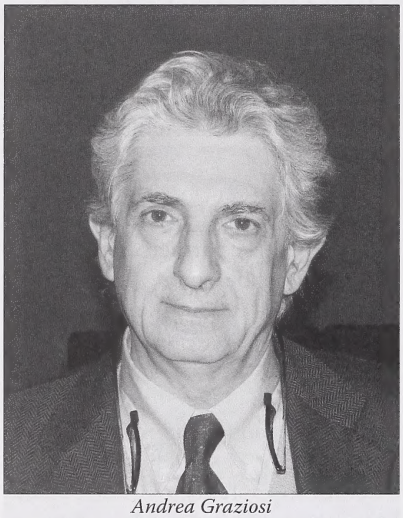

Andrea Graziosi

of the editorial board of the series *Istoriia stalinizma* (History of Stalinism). His research interests have been largely in Soviet history, with a focus on the period leading up to the establishment of the Soviet state, its consolidation, and the triumph of Stalinism. Some of the topics he has researched in depth include the industrialization policies of the Soviet state, the Soviet state and the peasantry, the famine of 1932–33 in Ukraine and the Kuban region, other famines that took place in the Soviet Union, Stalinism, and Soviet nationality policies.

Dr. Graziosi has worked in the archives of the Italian Foreign Ministry, which resulted in the book *Lettere da Kharkov. La carestia in Ucraina e nel Caucaso del Nord nei rapporti dei diplomatici italiani, 1932–33* (Letters from Kharkiv: Famine in Ukraine and the North Caucasus in the Dispatches of Italian Diplomats, 1932–33; Turin, 1991 and Kharkiv, 2007), and in the Russian State Archives and former Communist Party Archives in Moscow. The results of this research, combined with data from previously available sources and new archival discoveries made by colleagues in Russia and other countries formerly under Soviet rule, have found their way into many of his publications, including *The Great Soviet Peasant War: Bolsheviks and Peasants, 1917–1933* (Cambridge, Mass., 1996 and Moscow, 2001); *Bol'sheviki i krest'iane na Ukraine, 1918–1919 gody* (Bolsheviks and Peasants in Ukraine, 1918–1919; Moscow, 1997); *A New, Peculiar State: Explorations in Soviet History* (Westport, Conn., 2000); *Guerra e rivoluzione in Europa 1905–1956* (War and Revolution in Europe, 1905–1956; Bologna, 2002; Kyiv and Moscow, 2005); *L'URSS di Lenin e Stalin, 1914–1945* (The USSR of Lenin and Stalin, 1914–1945; Bologna, 2007); *L'URSS dal trionfo al degrado, 1945–1991* (The USSR from Triumph to Degeneration, 1945–1991; Bologna, 2008); and *Stalinism, Collectivization and the Great Famine* (Cambridge, Mass., 2009).

Andrea Graziosi's lecture on the Holodomor represents a milestone in its study. He noted that over the past twenty years most of the important official documents concerning the Holodomor have been brought to light. His lecture combined an account of general scholarly accomplishments in researching the subject with his own analysis, which delineated the overall policy of the Soviet state toward the peasantry and specified the critical national factors that made the Holodomor so devastating in Ukraine and the Kuban. The lecture was recorded in both video and audio formats at the University of Alberta. The audio version can be accessed by visiting the following page on the CIUS website: www.ualberta.ca/CIUS/Links-of-Interest.htm/.

New Publications

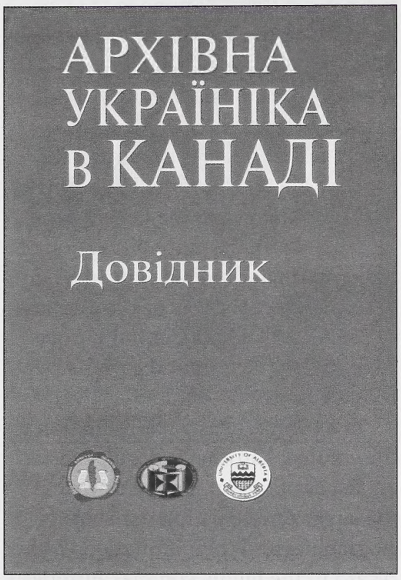

Archival Ucrainica in Canada: A Guide

Arkhivna ukraïnika v Kanadi: dovidnyk (Archival Ucrainica in Canada: A Guide) is an extensive Ukrainian-language reference work (884 pp.) on Ukrainian and Ukrainian-Canadian holdings in Canadian archival repositories. The most comprehensive compilation of its kind, it is unlikely to be superseded for a long time. The book was copublished by the State Committee on Archives of Ukraine (SCAU, Kyiv), the Ukrainian Research Institute of Archival Affairs and Record Keeping (URIAARK, Kyiv), and CIUS.

The guide offers a detailed survey of a wide range of collections, both large and small, throughout Canada. Among these are the holdings of Library and Archives Canada in Ottawa and the Ukrainian Cultural and Educational Centre (Oseredok) in Winnipeg, the provincial archives of central Canada and the Prairies, the archives of the Ukrainian Catholic Church of Canada and the Ukrainian Orthodox Church of Canada, various university archives, and the like. The holdings are described thoroughly, including accession numbers, size, dates of acquisition, and detailed content listings. The guide covers most, if not all, Canadian depositories containing archival information about Ukrainians.

The driving force behind this project was Dr. Iryna Matiash, first deputy director-general of SCAU (and previously head of URIAARK). She began her research on archival Ucrainica in Canada in 2006 as a Kolasky Fellow under the auspices of CIUS. Dr. Matiash had earlier prepared a shorter (150-page) work on Ukrainian archival holdings in Canada, published in 2008 (described in the *CIUS Newsletter* 2009), which focused on the transfer of collections to public institutions, their typology, and general descriptions of holdings.

The guide is priced at $49.95 in Canada. A limited number of copies are available from the CIUS Edmonton office.

New Bibliography of Ukrainian Literature in English

As part of a major continuing bibliographic project, CIUS Press has released a new annotated bibliography, *Ukrainian Literature in English, 1966–1979* (527 pp.), compiled and edited by Marta Tarnawsky. This bibliography is the fourth CIUS Press publication of Ms. Tarnawsky's large-scale and long-term project, which attempts, for the first time, a comprehensive coverage of translations from and materials about Ukrainian literature in English from the earliest known publications to the present. Funded by a grant from the Cosbild Investment Club Endowment

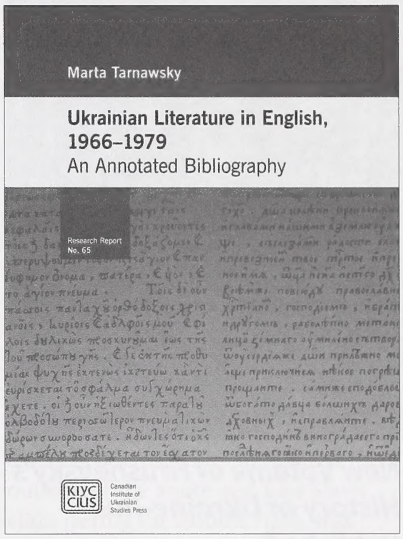

Fund at CIUS, *Ukrainian Literature in English, 1966–1979* was published as RR #65 in the CIUS research report series dedicated to important works of specialized scholarly research in Ukrainian studies.

The volume reflects the complex political climate of the period. On the one hand, it includes a large number of Soviet publications attesting to the communist regime's attempts to control literature and use it for propaganda purposes. On the other hand, numerous materials published in the West reflect a reaction to these pressures and persecutions of writers in the USSR. As a detailed and all-inclusive annotated bibliography of the English-language sources dedicated to Ukrainian literature, the current research report, together with the three earlier volumes, represents an invaluable information resource and guide for scholars, students, and English-language readers interested in Ukrainian literary culture.

The bibliography is available in a paperback edition for $37.95. All four research reports may be purchased at a 20% discount for a total of $67.04.

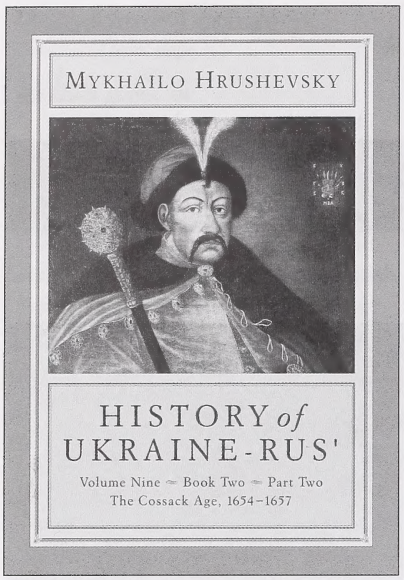

New Volume of Hrushevsky's History of Ukraine-Rus' Published

The ninth volume of Mykhailo Hrushevsky's *History of Ukraine-Rus'* is by far the longest in the ten-volume series. Written in the late 1920s, after Hrushevsky's return to Ukraine from exile, the volume analyzes the crucial period of the rule of Hetman Bohdan Khmelnytsky.

In the English translation of the *History* prepared by the Peter Jacyk Centre for Ukrainian Historical Research at CIUS and published by CIUS Press, this extensive volume appears in three separate books. Book 1 of volume 9 was published in 2005; book 2, part 1, appeared in 2008; and this year book 2, part 2 is being made available to readers and scholars.

This book was translated by Marta Daria Olynyk, a Montreal-based translator, editor and broadcaster. It was edited by the director of the Jacyk Centre, Dr. Frank E. Sysyn, and the consulting editor, Dr. Yaroslav Fedoruk, a senior scholar at the Mykhailo Hrushevsky Institute of Ukrainian Archaeography and Source Studies, National Academy of Sciences of Ukraine in Kyiv, with the assistance of CIUS Press senior editor Myroslav Yurkevich. Other scholars advised on terminological and historical issues.

The preparatory work on this volume was funded by a generous donation of $100,000 from the prominent physician and philanthropist Dr. Maria Fischer-Slysh (Etobicoke, Ontario) in memory of her parents, Dr. Adolf and Olha Slyz.

This tome, in which Mykhailo Hrushevsky analyzes the last two years of Hetman Bohdan Khmelnytsky's rule, consists of the final chapters (10–13) of volume 9. Hrushevsky presents the most comprehensive discussion to date of Khmelnytsky's foreign policy in the aftermath of the Treaty of Pereiaslav (1654), a topic closed to research in Soviet Ukraine from the 1930s to the 1980s. He also discusses Khmelnytsky's renewed efforts to annex the western Ukrainian territories and to control the Belarusian lands conquered by the Cossacks. He concludes with an assessment of the hetman and his age that has long been controversial in Ukrainian historiography.

The volume shows how Ukraine's relations with Muscovy were strained by the Muscovites' failure to help fend off devastating Polish and Crimean attacks, which prompted Ukrainian leaders to seek support elsewhere. Tensions were exacerbated by the Ukrainian-Muscovite dispute over Belarusian territory. When Charles X of Sweden attacked the Polish-Lithuanian Commonwealth in 1655, while Khmelnytsky sought to recover the western Ukrainian lands, a Swedish-Ukrainian alliance seemed to be in the making. A military convention was concluded, but Charles, under pressure from his allies among the Polish nobility, would not cede western Ukraine to the Cossacks. After the Vilnius accord between Muscovy and the Commonwealth (November 1656), Khmelnytsky sought to form a Swedish-Transylvanian-Ukrainian league and supported the abortive effort by György Rákóczi II of Transylvania to gain the Polish throne. Hrushevsky's exhaustive discussion of diplomatic affairs greatly advances understanding of the role of Ukraine and the countries of East Central Europe in the political crisis of the mid-seventeenth century.

In a comprehensive introduction to the volume, Yaroslav Fedoruk considers issues of foreign policy, as well as the larger problem of national historiographies and their limitations with regard to the highly complex European situation. Frank Sysyn analyzes Hrushevsky's assessment of Khmelnytsky's rule in chapter 13 as a polemic with the conservative historian Viacheslav Lypynsky (1882–1931).

Volume 9, book 2, part 2 of the *History* is available in a hardcover edition for $119.95. The full set of the *History* is available at a subscription price of $1,100. Volumes 7 to 10 (in six books), constituting the subseries *History of the Ukrainian Cossacks*, are available at a subscription price of $600. Submit your order today and automatically receive available volumes and the remaining ones as they are published.

Dr. Maria Fischer-Slysh Sponsors Yet Another Hrushevsky Volume

As the current volume was being prepared for publication, Dr. Maria Fischer-Slysh pledged $100,000 to sponsor the publication of volume 5 of Mykhailo Hrushevsky's *History of Ukraine-Rus'*, which is currently being translated by Marta Skorupsky. Volume 5 of the *History* is devoted to the socio-political order and church matters on Ukrainian territories from the fourteenth to the seventeenth century.

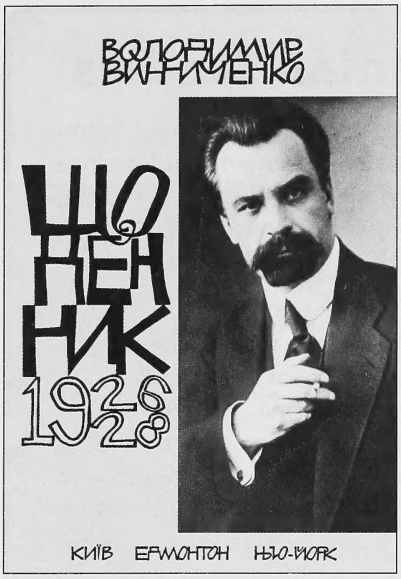

New Volume of Vynnychenko's Diary Published

The Smoloskyp publishing house in Kyiv has recently published volume 3 of the diary of the prominent Ukrainian political figure, prose writer, playwright, and painter Volodymyr Vynnychenko (1880–1951). This is a cooperative effort on the part of the Shevchenko Institute of Literature at the National Academy of Sciences of Ukraine, the Vynnychenko Commission of the Ukrainian Academy of Arts and Sciences in the USA, and the Canadian Institute of Ukrainian Studies. Edited by Alexander Motyl and the late Hryhorii Kostiuk, the new volume (624 pp.) contains systematic daily notes made by Vynnychenko during the years 1926–28 and is a continuation of two previous volumes published by CIUS Press in 1980 (1911–20) and 1983 (1921–25).

Vynnychenko's diary for 1926–28 is valuable in a number of ways. As an important historical document it contains the observations of a former prime minister and chairman of the Directory on events in Soviet Ukraine, including the New Economic Policy, the indigenization of Ukrainian culture, the return-to-the-homeland movement, and Moscow's policies toward Ukraine. As a literary document the diary gives readers access to the creative laboratory of Vynnychenko the writer as he contemplates such projects as the novel *Poklady zolota* (Deposits of Gold) and the play *Nad* and monitors the publication of his utopian novel *Soniachna mashyna* (The Solar Machine). As an emigrant he reflects on his state of mind, divided between his homeland and his country of residence, closely observes various aspects of émigré life, and comments on the complex European situation. This unique document, full of intimate reflections, political visions, and philosophical and psychological contemplations, broadens access to Vynnychenko's rich legacy. His large archive is housed at the Bakhmeteff Archive at Columbia University. A good deal of its contents have yet to be published.

The book is available in hardcover for $49.99. Order all three volumes of Vynnychenko's diary and save 20% for a total of $103.91.

New Edition of Ihor Ševčenko's Classic Ukraine between East and West

The second, revised edition of the classic study *Ukraine between East and West: Essays on Cultural History to the Early Eighteenth Century* by the eminent historian Ihor Ševčenko explores the development of Ukrainian cultural identity under the disparate influences of the Byzantine Empire and Western Europe, mediated through Poland. Byzantium was the source from which Kyivan Rus' received Christianity and a highly developed literary and artistic culture that stimulated Kyiv's own achievements in those fields. Professor Ševčenko shows how the prestige of Byzantine civilization was reinforced by the activities of Kyiv's Greek metropolitans, various Byzantine emperors, and the Byzantine missionaries and

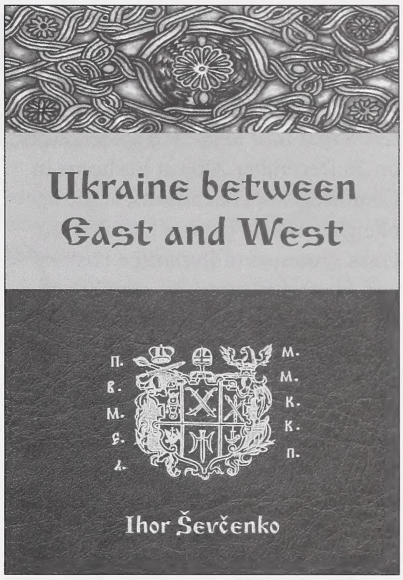

teachers of Greek who influenced the outlook of the South and East Slavic elites during the Middle Ages. Byzantine civilization was an inspiration to the culture of Rus' not only during Constantinople's period of greatness but even after its fall to the Turks.

Professor Ševčenko also analyzes the importance of the Counter-Reformation in early modern Ukraine. Polish Jesuit scholarship and new instructional methods, as well as the assimilationist pressures of the Polish church and state, compelled the Ukrainian elite to rise in defence of its ancestral Orthodox faith and reshape its traditional culture with the aid of Western innovations. The intellectual ferment of the era is captured in essays on religious polemical literature and the complex figure of Kyiv's famous Orthodox metropolitan, Peter Mohyla. Concluding the book is a consideration of the way in which Byzantine and West European influences combined with the Kyivan legacy to produce a distinctive Ukrainian identity.

The volume is enhanced with bibliographic notes, fifteen chronological tables, and four fold-out maps. Published in the monograph series of the Peter Jacyk Centre for Ukrainian Historical Research at CIUS, the book

is available in paperback for $34.95 and in hardcover for $54.95.

As the book was being prepared for publication, the sad news reached CIUS that Ihor Ševčenko passed away on 26 December 2009 at his home in Cambridge, Massachusetts, at the age of eighty-seven. He was Dumbarton Oaks Professor of Byzantine History and Literature emeritus, member of the British Academy of Sciences, the American Philosophical Society, the Vienna Academy and other learned societies, and former head of the International Association of Byzantine Studies. Professor Ševčenko was an internationally renowned specialist in Byzantine and early Slavic literature, history, and culture. Together with the late Professor Omeljan Pritsak, he was instrumental in founding the Ukrainian Research Institute at Harvard University in 1973 and long served as its associate director. He was also a co-founding editor of *Harvard Ukrainian Studies* and played an important role in training a new generation of scholars, including Professors Zenon Kohut and Frank Sysyn at CIUS. Professor Ševčenko was an invaluable consultant to the Hrushevsky Translation Project at CIUS.

On 3 February 2010 Professor Sysyn, director of the Jacyk Centre for Ukrainian Historical Research, delivered a laudation of his former teacher at a posthumous public recognition of the honorary doctorate conferred on Professor Ševčenko in July 2009 by the Ukrainian Free University in Munich. On 8 February he spoke on the significance of *Ukraine between East and West* at a commemoration held at the Ukrainian Catholic University in Lviv, and on 26 February he represented CIUS at the Harvard commemoration. Вічна Йому пам'ять!

Journal of Ukrainian Studies

The *Journal of Ukrainian Studies* has been published semi-annually by the Canadian Institute of Ukrainian Studies since 1976. It contains articles in the fields of history, literature, ethnography, archeology, art, language, politics, economics, society, and religion.

The quadruple issue for 2008 and 2009 (vols. 33–34), published in the autumn of 2010, is a Festschrift in honour of Prof. Frank E. Sysyn with thirty-four articles in history by his colleagues in Canada, the United States, Ukraine, Austria, England, Israel, Poland, and Russia; a bibliography of Prof. Sysyn's works, and thirty-four book reviews. Persons wishing to purchase this double volume may do so for the price of a two-year subscription to the Journal. A separate edition of the Festschrift, without book reviews, will be published in paperback and hardcover by CIUS Press.

The price of an annual subscription, payable by cheque, money order, VISA, or MasterCard, is $28 for individuals/$39 for libraries and institutions in Canada, plus shipping and GST; and U.S. $28 for individuals/$39 for libraries and institutions outside Canada, plus shipping. To order current, forthcoming, or back issues on-line, go to:

www.utoronto.ca/cius/webfiles/jussubscription.htm

To place an order by mail, telephone, fax, or e-mail, please contact:

Journal of Ukrainian Studies
Canadian Institute of Ukrainian Studies
4-30 Pembina Hall, University of Alberta
Edmonton, AB Canada T6G 2H8
Tel: (780) 492-2973; fax: (780) 492-4967
e-mail: jus@ualberta.ca

Ordering CIUS Press Publications

CIUS publications (plus taxes and shipping; outside Canada, prices are in U.S. dollars) can be ordered via the secure on-line ordering system of CIUS Press at: www.utoronto.ca/cius; by e-mail (cius@ualberta.ca); by fax (780) 492-4967; by phone (780) 492-2973; or by writing to

CIUS, 4-30 Pembina Hall,
University of Alberta, Edmonton, AB,
Canada T6G 2H8

Focus on Projects and Programs

Invaluable Historical Document Discovered

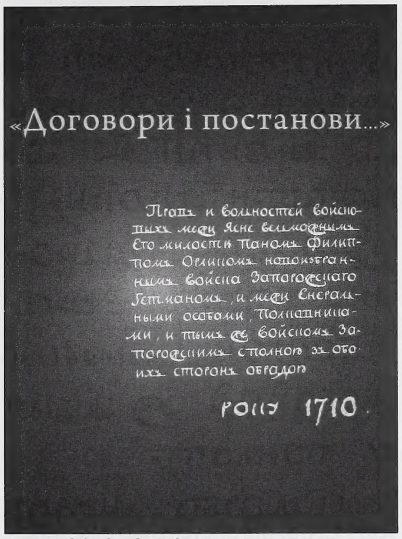

Cover of the book **Dohovory i postanovy**

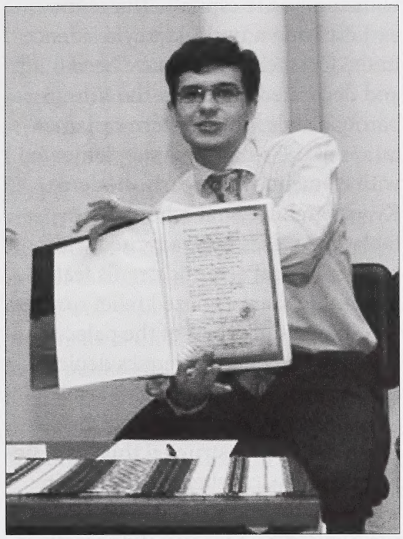

Oleksandr Alfiorov presenting the Orlyk Constitution. Photo: Viktor Kruk

The young Kyiv historian Oleksandr Alfiorov (Institute of Historical Education, Mykhailo Drahomanov National Pedagogical University) has discovered the only known eighteenth-century Ukrainian-language version of Hetman Pylyp Orlyk's Constitution of 1710. He found the document in the winter of 2009 while examining an unsorted collection of "Files on Ukraine" at the Central Russian Archive of Older Documents in Moscow.

The Orlyk Constitution was adopted by Cossacks meeting in exile near the small town of Bendery (in present-day Moldova). Alfiorov's find refutes the suggestion that the constitution, hitherto known only in a Latin original and copies, was a forgery. It would now appear that the Ukrainian version of the constitution was secretly kept at the Zaporozhian Sich (the headquarters of the Zaporozhian Cossacks on the lower Dnipro River) until 1775, when it was seized, along with other documents, by the Russian troops who destroyed the Sich in that year.

The Orlyk Constitution is regarded as the first in the world to establish the separation of government powers into legislative, executive, and judicial branches. The document consists of a preamble and sixteen articles, and the Ukrainian state is variously referred to in the text as Ukraine, Little Russia, and the Zaporozhian Host. According to the constitution, legislative power was vested in the General Council (parliament), which was to hold three annual sessions—at Christmas, Easter, and the Feast of the Holy Protection. The hetman and the General Staff Council constituted the executive branch, while legal matters fell under the jurisdiction of the General Court. Provision was also made for local self-government on the basis of international (Magdeburg) law, which was gradually restricted by the tsarist administration. Thus the Ukrainian constitution of 1710 preceded those of the United States (1787), France (1791), and Poland (1791). Although it was not implemented because of unfavorable political circumstances, it attested to the progressive intentions of the Cossack elite.

Along with the constitution, Alfiorov found the document of Hetman Pylyp Orlyk's oath on the Gospel acknowledging the inviolability of the adopted law, as well as a charter from King Charles XII of Sweden acknowledging Orlyk's election as hetman and the validity of the constitution. There is also a letter from Charles XII to the commander (*otaman*) of the Zaporozhian Sich, Yakym Bohush, assuring the Cossacks of his intention to continue the war against Muscovy.

The constitution was written in the Middle Ukrainian (Ruthenian) chancery language that was in use in the early eighteenth century. The margins of the document discovered by Alfiorov contain handwritten Russian translations of many words, showing that the Ukrainian language was not readily comprehensible to contemporary Muscovite officials.

As Mr. Alfiorov acknowledged, the copies of documents that he brought from Moscow were almost confiscated by Russian customs officials at the border. On 18 June 2009 the historian presented his find to the Museum of the Hetmanate in Kyiv and held a press conference. The constitution was on display in the exhibition "Pylyp Orlyk, Author of the First Constitution of Ukraine." The book *Dohovory i postanovy*, which contains all found documents, along with facsimile copies of the Latin and Russian versions of the constitution published in the nineteenth century, was launched on 2 June 2010 in Kyiv.

This historic discovery was made possible by the financial support of the Kowalsky Program for the Study of Eastern Ukraine at CIUS.

Excavations of the Remnants of Hetman Mazepa's Palace in Baturyn

Last summer, the Canada-Ukraine archaeological expedition continued research in the town of Baturyn, a capital of the Cossack Hetmanate that was destroyed by the Russian army in 1708.

Last year, excavations concentrated on the site of Mazepa's residence in Honcharivka, a suburb of Baturyn. Before 1700, the hetman commissioned a fortified palatial complex there, housing his private quarters, halls for official audiences, councils, and banquets, a library, archives, and collections of portraits and rare weapons.

Glazed polychrome ceramic plaque with Ivan Mazepa's coat of arms from the exterior embellishment of his palace in Baturyn. Graphic reconstruction by Yu. Sytyi, V. Mezentsev, and S. Dmytriienko

Archaeological explorations of the debris of two structures of this complex in 2009 revealed that they were burned during the Muscovite assault. Researchers excavated the foundations of the brick palace's inner walls and remnants of stairs leading to its basement and prepared graphic reconstructions of the building's exterior. The palace measured 20 by 14.5 m and had a basement with four rooms, three floors, and an attic. The front elevation was crowned with a pediment and flanked by semi-columns with composite capitals. This is the earliest known multi-storey residence in the Cossack state to have been built and decorated mainly in the Vilnius baroque style. The Western ornamentation of the palace was supplemented with elements of the early modern Kyivan architectural school. Its entablature friezes were adorned with semi-spherical ceramic details featuring multicoloured glazed relief rosettes.

Among the debris of the palace fragmented ceramic plaques depicting Hetman Mazepa's coat of arms have been found. Archaeologists have graphically reconstructed this heraldic plaque. It bears reliefs of a crescent with a human face, a star, and a cross surrounded by baroque-style scrolling garlands. Around the heraldic symbols, there are eight Cyrillic letters representing the initials and abbreviated title of the owner: "**I**van **M**azepa, **H**et'man **V**iis'ka **T**sars'koi **P**resvitloi **V**elychnosty **Z**aporiz'koho" (Ivan Mazepa, Hetman of the Zaporozhian Army of the Tsar's Illustrious Majesty). Some plaques are covered with blue, green, white, and yellow glazing, while others have a terra-cotta facing. They may have surmounted the portals of the palace.

This is a unique ceramic depiction of Mazepa's coat of arms executed in shallow relief and polychrome glazing techniques. The ornate façade plaques, rosettes, and stove tiles (*kakhli*) of the Honcharivka palace are remarkable pieces of Ukrainian elite applied and heraldic arts. In all likelihood, these embellishments were fashioned by the best ceramists of the Cossack state, whom Mazepa invited from Kyiv.

Excavations of the Trinity Cathedral cemetery within the fortress have established that some victims of the 1708 onslaught on Baturyn were buried there. Last summer, our expedition uncovered sixty-five graves of the seventeenth and eighteenth centuries. Four contained casualties of this attack.

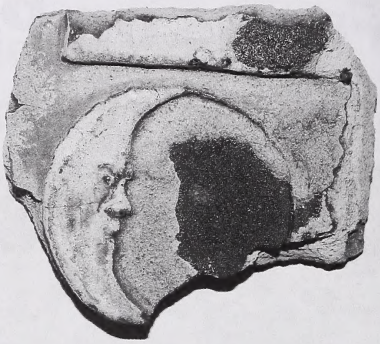

Fragment of a glazed ceramic heraldic plaque with crescent in relief. Photo: Yu. Sytyi

The 2009 Canada-Ukraine expedition has yielded valuable archaeological information about the architectural design and ceramic embellishments of Mazepa's most ambitious palatial residence in the Cossack capital. For ten years CIUS, the Shevchenko Scientific Society of America (NTSh-A), and the Pontifical Institute of Mediaeval Studies (PIMS) in Toronto have co-sponsored this undertaking. Professor Zenon Kohut, director of CIUS and a leading historian of the Hetmanate, heads the Baturyn project. Professor Orest Popovych, president of NTSh-A, is its patron and academic advisor. Dr. Volodymyr Kovalenko (Chernihiv University) leads the archaeological expedition. Dr. Volodymyr Mezentsev (CIUS) is its associate leader and the Canadian executive project director. A noted historian of Kyivan Rus', Professor Martin Dimnik (PIMS) and Huseyin Oylupinar, Ph.D. candidate, a folklorist from the University of Alberta, also participate in the investigations of Baturyn. Altogether 152 students and scholars from the universities of Chernihiv, Kyiv, Nizhyn, and Lviv (Ukraine), Toronto and Edmonton (Canada) took part in the 2009 expedition. Excavations in Baturyn continued in 2010.

Volodymyr Mezentsev
CIUS, Toronto

Research Program on Religion and Culture

Major accomplishments in the past year were an international conference on Eastern Christians and photodocumentation of Ukrainian churches near Edmonton.

The conference on "Eastern Christians in the Habsburg Monarchy," jointly sponsored with the Wirth Institute for Austrian and Central European Studies at the U of A, was held on 10–12 September 2009. Professor Paul R. Magocsi of the Chair of Ukrainian Studies at the University of Toronto delivered the opening address, in which he surveyed the entire history of the Greek Catholic and Orthodox Churches in the Habsburg Monarchy.

A number of papers concerned Ukrainian sacral art. Robert Born of Leipzig spoke on Greek Catholic miracle-working icons of the Mother of God. Bernadett Puskás, an art historian from Hungary, delivered a paper in Ukrainian on the art of the Mukacheve Greek Catholic eparchy. Roksolana Kosiv of the Andrei Sheptytsky National Museum in Lviv spoke about sacral images on Ukrainian banners. Her colleague at the museum, Olesia Semchyshyn-Huzner, discussed the sacral art of Modest Sosenko. Natalia Dmytryshyn, also of Lviv, spoke on sacral embroidery.

Other papers also concerned Ukrainian topics. Father Peter Galadza of the Sheptytsky Institute at St. Paul's University in Ottawa talked about Father Aleksander Bachynsky and his translation of the Psalter. Andriy Zayarnyuk of the University of Winnipeg gave a presentation on Eastern Christianity in Lviv's public space. Hanna Skoreyko of the Yurii Fedkovych National University of Chernivtsi spoke in Ukrainian on confessional rivalries in Bukovyna.

Two papers concerned Ukrainians in North America and their relations with Europe. Joel Brady, a graduate student at the University of Pittsburgh, showed how travel between North America and Europe facilitated conversions from Greek Catholicism to Orthodoxy. Frances Swyripa, a professor of history at the U of A, talked about wayside shrines in Europe and Canada.

The conference opened with a screening of Dani Stodilka's film *A Kingdom Reborn: Treasures from Ukrainian Galicia* and closed with a concert of Ukrainian liturgical music performed by St. George's Parish Choir (conducted by Irena Tarnawsky).

Participants in the conference on "Eastern Christians in the Habsburg Monarchy"

The other task that absorbed the energies of the Research Program was Sanctuary: The Spiritual Documentation Project, which photographed Ukrainian Catholic and Orthodox and Russian Orthodox churches and cemeteries south and west of Edmonton. Sanctuary photographed every furnishing and image in each church and every tombstone in each cemetery. To date, almost five thousand photos have been entered in the project database.

Churches and cemeteries were photographed in the following Alberta localities: Bluffton, Calmar, Carvel, Cherhill, Drayton Valley, Edson, Horen, Leduc, Manly, Nisku, Onoway, Park Court, Pigeon Lake, Rochfort Bridge, Seba Beach, Thorsby, and Wildwood.

The project has received the blessing of the hierarchs of the Ukrainian Catholic and Orthodox Churches in Canada, who are concerned about the preservation of a spiritual heritage facing challenges. Many rural congregations are dwindling. One parish photographed by the project has only four registered members left. Many churches have been robbed within the past decade, and cemeteries have been vandalized. Very often the upkeep of a church and cemetery is the responsibility of one aging individual.

Generally, a crew went out to each site headed by one of the professors (John-Paul Himka and/or Frances Swyripa); the crew usually consisted of four fieldworkers, almost always students, plus a volunteer or two. A short film showing the crew in action is available at: http://www.ualberta.ca/CIUS/religion-culture/c-sanctuary/video/Sanctuary_Project.mp4.

The project was supported in 2009–10 by a grant from the Alberta Historical Resources Foundation.

CIUS News

Guide to Archival Ucrainica Launched

Book launches were held in June 2010 in five Canadian cities for *Arkhivna ukraïnika v Kanadi: dovidnyk* (Archival Ucrainica in Canada: A Guide). Each event featured a presentation by Dr. Iryna Matiash, first deputy director-general of the State Committee on Archives of Ukraine (SCAU), who coordinated work on the volume and served as its chief compiler. The guide contains information on the organization and contents of archival holdings and collections pertaining to the history of Ukraine and Ukrainians held in Canadian archival and other institutions.

Iryna Matiash presenting an honorary certificate of recognition to Myron Momryk in Ottawa. Photo: Embassy of Ukraine

In her presentations at the launches, Dr. Matiash stressed that this three-year project could not have been completed without close and ongoing cooperation between Ukrainian and Canadian scholars, archivists, and others who helped compile and verify the information needed to produce the volume. The guide is a joint publication of SCAU, the Ukrainian Research Institute of Archival Affairs and Record Keeping (URIAARK), and the Canadian Institute of Ukrainian Studies (CIUS) at the University of Alberta. The compilers, who served under the direction of Dr. Matiash, were Maryna Kovtun, Anzhela Maistrenko, Liudmyla Prykhodko, Rostyslav Romanovsky, and Khrystyna Vintoniv. Rostyslav Romanovsky and Svitlana Artamonova served as bibliographic editors. All the compilers and bibliographic editors are staff members of URIAARK in Kyiv. Myron Momryk (Library and Archives Canada, retired), Andrij Makuch (CIUS), Orest Martynowych (independent scholar, Winnipeg), and Radomir Bilash (Historic Sites and Museums, Province of Alberta) served as academic consultants for the guide.

In her presentations Dr. Matiash outlined the structure of the guide. Its organizing principles are explained in the introductory article and archaeographic foreword to the publication. The text of the guide presents summary accounts of the collections themselves, which are located in various governmental, community, and church archives, as well as in museums and libraries across Canada. The appendix contains a bibliography of major publications on archival Ucrainica in Canada. This is followed by indexes of names, institutions, organizations, and churches, as well as a list of abbreviations.

The summary accounts of archival collections are organized by province, with a separate chapter devoted to the collections of Library and Archives Canada. Materials held in provincial institutions are listed in the following order: provincial archives, municipal archives, university archives and libraries, self-governing entities and community organizations, church archives and museums, and other museum and library collections.

The first launch, co-sponsored by the Toronto Office of CIUS, took place in Toronto on 1 June at the Ukrainian Canadian Research and Documentation Centre (UCRDC). Toward the end of every launch, Dr. Matiash presented honorary certificates of recognition from SCAU to those who assisted her with the volume. In Toronto these were given to Andrij Makuch and Iroida Wynnyckyj, a UCRDC archivist.

The second launch was held in Ottawa on 3 June at the Ukrainian embassy and was hosted by Ukraine's ambassador to Canada, Dr. Ihor Ostash. At the end of Dr. Matiash's presentation, she gave an honorary certificate to Myron Momryk, who helped her navigate the substantial and significant collection at Library and Archives Canada.

The next book launch took place in Winnipeg on 6 June at the Ukrainian Cultural and Educational Centre (Oseredok), hosted by Oseredok's executive assistant, Bohdana Bashuk, and Roman Yereniuk, acting director of the Centre for Ukrainian Canadian

Studies at the University of Manitoba. At the end of her talk, Dr. Matiash presented honorary certificates to Walter Senchuk (Consistory of the Ukrainian Orthodox Church of Canada), Gloria Romaniuk (Ukrainian Catholic Archeparchial Consistory), Sophia Kachor (Oseredok), Roman Yereniuk, and Orest Martynowych.

The Edmonton launch, co-sponsored by CIUS, took place on 8 June at the Provincial Archives of Alberta (PAA). In Edmonton Dr. Matiash presented honorary certificates to Irene Jendziowskyj (PAA), Dr. Zenon Kohut (CIUS), Dr. Bohdan Klid (CIUS), Dr. Bohdan Medwidsky (Modern Languages and Cultural Studies, University of Alberta, retired), Dr. Andriy Nahachewsky (Modern Languages and Cultural Studies, University of Alberta), Nadia Cyncar (Plast), and Radomir Bilash.

The final Canadian launch of the guide took place in Calgary on 9 June at St. Vladimir's Cultural Centre. The Centre's librarian, Mykola Woron, received an honorary certificate from Dr. Matiash for his assistance with the volume.

Dr. Matiash thanked many others in Canada who provided assistance and information for the guide. These included His Excellency Ihor Ostash and Professor Maryna Hrymych (Ottawa); Dr. Ivan Wynnyckyj; the late Dr. Taras Zakydalsky, and Oksana Zakydalsky (Toronto); Anastasia Yereniuk (Winnipeg); Jars Balan, Nadia Foty, Khrystyna Kohut, Dr. Alexandre Makar, and Peter Savaryn (Edmonton); Professor Orest Pawliw (Montreal); Dr. Serhii Plokhii (Cambridge, Mass.); and Vadym and Inna Prystaiko (Washington, D.C.).

The launches of the guide in Canada followed its inaugural launch at the Canadian embassy in Kyiv on 19 April. At the Kyiv launch, Canada's ambassador to Ukraine, His Excellency G. Daniel Caron, stressed that the publication of the guide was a notable achievement involving Ukrainian and Canadian scholars.

CIUS Co-organizes Conference in Kharkiv

An international scholarly conference titled "In Search of One's Own Voice: Oral History as Theory, Method, and Source," was held in Kharkiv on 11–12 December 2009. It was jointly organized by the Kowalsky Eastern Institute of Ukrainian Studies, the Ukrainian Oral History Association, the Prairie Centre for the Study of Ukrainian Heritage at St. Thomas More College (University of Saskatchewan), and the V. Karazin National University of Kharkiv. Specialists in various fields of social studies and humanities from Ukraine, Russia, Belarus, Canada, Germany, Belgium, Finland, and Poland took part in the conference.

A session on "Relationships and Convergences: Oral History and Its Subject" addressed the problem of identifying the creators of oral narratives, which involves society and its metanarratives as well as individuals.

The session on "Aspects and Dichotomies: Oral History and Power Relationships" focused on power relationships at the micro-level and in everyday interactions. There was particularly heated debate with regard to the gender issue and the question of power hierarchies in society.

A session on "Oral and Historical Projects: Organizational Experience and Implementation" examined various aspects of large-scale research projects, from seeking institutional and financial support and developing research methodology to the presentation of results.

Sessions on the second day of the conference were devoted to "Institutionalization of Oral and Historical Research" and "Overcoming Barriers: Oral History at the Crossroads of Research Practice." They focused on the comparatively weak institutional basis for oral history in post-Soviet countries, as well as on regional aspects of its development. Relations between the individual and the collective were a major concern at the session on "The Issue of Memory in Historical Research." The conference ended with presentations by young scholars at a session on "Interview, Interpretation, and History—Research Practice and the Responsibility of Scholars."

The Kowalsky Eastern Ukrainian Institute, directed by Volodymyr Kravchenko, was established at the Karazin University in 2000 under the aegis of the Kowalsky Program for the Study of Eastern Ukraine at CIUS. The Program also supports the Zaporizhia branch of the Kowalsky Institute, directed by Anatolii Boiko, and undertakes other scholarly projects concerned with reviving Ukrainian studies in russified regions of eastern and southern Ukraine.

Petro Jacyk Program for the Study of Modern Ukrainian History and Society

The Petro Jacyk Program for the Study of Modern Ukrainian History and Society at CIUS was inaugurated in Toronto in September 2008 as a joint undertaking of the Ivan Franko National University of Lviv (IFNU), the Ukrainian Catholic University (UCU), and CIUS. In Ukraine, the inauguration took place in Lviv in October 2009 and was attended by Ms. Nadia Jacyk; the mayor of Lviv, Andrii Sadovy; the rector of UCU, Rev. Borys Gudziak; and leading scholars in the humanities from Ukraine, Belarus, Russia, and the United States. The Program has three main focuses: the publication of the journal *Ukraïna moderna* (edited by Andrii Portnov), cataloguing and digitizing of major collections of oral history (administered by Oksana Dmyterko), and the support of doctoral studies in contemporary Ukrainian history (under the direction of Professor Yaroslav Hrytsak).

Significant achievements have been recorded in the brief period of the Program's existence. Two volumes of *Ukraïna moderna*—"Memory as an Object of Contestation" and "Translating Culture/Cultivating Translation"—have been published in 2010. *Ukraïna moderna* is the first peer-reviewed journal established in Ukraine and, as many reviewers have attested, is the best Ukrainian scholarly periodical.

Between October and December 2009, Oksana Dmyterko of the IFNU began to digitize the oral history archive at the Ukrainian Canadian Research and Documentation Centre (UCRDC) in Toronto. She came to Canada as a recipient of a grant from the John Kolasky Memorial Endowment Fund, which supports Ukrainian scholars and professionals engaged in scholarly work, research, and professional development in this country.

This project came into being in response to a growing interest in oral history among scholars in the social sciences and humanities. Oral history helps preserve aspects of historical memory that are not reflected in dominant ideological tendencies and details the experience of a variety of social groups. Both Lviv institutions have been working in this field since the 1990s, focusing on personal recollections of important social and historical events of the twentieth century, such as the Holodomor of 1932–33, Ukraine during World War II, the suppression of the Ukrainian Greek Catholic Church, and the dissident movement in Soviet Ukraine. This material has given rise to new publications that reveal previously unresearched attitudes to historical events. The Lviv researchers gathered invaluable eyewitness accounts of events that could not be discussed openly during the Soviet period: the Holodomor of 1932–33, exile to Siberia, arrests of nationally conscious and politically active Ukrainians, prisons and the GULAG, deportation to forced labor in Germany during World War II, and flight to the West in order to escape Soviet rule.

Cover of the journal Ukraïna moderna

In Toronto, similar work has been going on at the UCRDC since the 1980s, thanks to the efforts of Ms. Iroida Wynnyckyj and volunteers from Canada and Ukraine. The oral history archive at the UCRDC consists of audio and video materials and related documents. The audio collection of tapes and CDs totals approximately 430 items. More information about this archive can be accessed at: www.youtube.com/watch?v=S5h1W_488_U

Once the digitizing is completed, the material collected at the UCRDC, the Institute for Historical Research at the IFNU, and the Institute of Church History at the UCU will be accessible for research via the Internet.

The Jacyk Program has also concentrated on the training of a new generation of professional scholars. The IFNU, UCU, and the Kyiv Mohyla Academy National University have signed agreements to establish a joint doctoral Program in history. The Program is actively seeking funds, especially for student scholarships. Two scholarships are now in place, one funded by the Hebrew University (Jerusalem) and the other by the Ukrainian Studies Fund at Harvard University.

An exchange of professors and students between the UCU and the Hebrew University has been initiated within the Program to study the history of Galicia. The Program has carried out an extensive sociological survey of group loyalties and identities in Ukraine, concentrating on five major cities—Kyiv, Lviv, Donetsk, Zhytomyr, and Kherson. The Program is preparing a number of books for publication, including memoirs of Ukrainian women about World War II, the works of Mykhailo Zubrytsky, and a multivolume collection of Ivan Franko's correspondence.

CIUS Scholars Attend Conferences in Ukraine

During the academic year 2009–10 CIUS scholars participated in two scholarly conferences in Ukraine.

An international conference on "World War II and the (Re)Creation of Historical Memory in Contemporary Ukraine" (Kyiv, 23–26 September) examined crucial and controversial issues related to World War II in Ukraine, its mythologizing in the Soviet Union, Ukraine's role in the war, and the politics of historical memory in contemporary Ukraine and neighbouring countries.

Scholars from many European countries, the United States, and Canada came to this conference, which sought to integrate academic discussion of World War II in Ukraine with international scholarly reflection on the subject. It was co-sponsored by more than twenty academic institutions and government bodies, including the Canadian embassy and CIUS. Two CIUS scholars, Bohdan Klid and Mykola Soroka, presented papers at the session on "Culture and the Formation of Memory"—"Historical Memory of World War II and the Ukrainian Insurgent Army in Ukrainian Rock and Hip Hop Music" and "Memory of World War II in Ukrainian Émigré Literature," respectively. Olesya Khromeichuk, a CIUS scholarship recipient and a doctoral student at the School of Slavonic Studies, University College of London, gave a paper on "The Reconstruction of World War II Memory and Its Contemporary Political Framing: The Case of Ukrainian Surrendered Enemy Personnel."

At Ukraine's first-ever conference on Canadian studies, held on 26–28 February 2010 at the Yurii Fedkovych National University of Chernivtsi, CIUS was represented by Jars Balan, director of the Kule Ukrainian Canadian Studies Centre. He delivered a paper on the renowned artist William Kurelek (1927–1997), whose ancestral roots are in the Bukovynian village of Borivtsi in Kitsman raion.

While most of the conference papers dealt with a mixture of comparative analysis, relations between Canada and Ukraine, or strictly Canadian topics, slightly more than a third were devoted to the Ukrainian experience in Canada. Among the participants were Canadianists from the Netherlands, Ireland, Poland, and Germany. Ukrainian Canadians who took part were Dr. Roman Yereniuk of the Centre for Ukrainian Canadian Studies at the University of Manitoba; Orysia Tracz from the University of Manitoba Libraries; Jurij Fedyk, the John Yaremko Teaching Fellow at the Ivan Franko National University of Lviv; and Dr. Valerii Polkovsky, an independent scholar from St. Albert, Alberta. Several of the Ukrainian students and scholars who took part, including Taras Lupul, Ivan Patarak, Ihor Kobel, Yulia Zayachuk, and Yulia Balytska, have conducted research in Canada thanks to grants from CIUS.

This landmark event was organized by Dr. Vitalii Makar, director of the university's Ramon Hnatyshyn Canadian Studies Centre, with financial assistance from the Canadian embassy in Ukraine. His Excellency G. Daniel Caron, Canada's ambassador to Ukraine, conveyed greetings through Counsellor Larissa Blavatska. The embassy's program officer, Inna Tsarkova, gave a workshop on funding opportunities for research and publications in Canada.

Jars Balan also spent three days at the Ostroh Academy National University, where he familiarized himself with the university's Ukrainian Diaspora Research Institute (director: Alla Atamanenko) and the Canadian Studies Centre (director: Valerii Polkovsky), met with faculty members and students, and gave several lectures in the Department of Foreign Languages on his work as a literary translator.

Mr. Balan was an observer during the second round of Ukraine's presidential elections, when he was posted to the Storozhynets and Kitsman raions of Chernivtsi oblast. Upon his return to Canada, he took part in a panel that discussed the results of the elections, hosted by Dr. Dominique Arel, Chair of Ukrainian Studies at the University of Ottawa.

Alla Atamanenko (l) and Jars Balan (r)

Conference on Religion, Nation, and Secularism in Ukraine

On 25–26 June 2010 an international conference was held in Munich on "Religion, Nation, and Secularism in Ukraine." It was organized collaboratively by the International College of Postgraduate Doctoral Studies of the Ludwig Maximilian University (LMU) in Munich and Charles University in Prague, the Ukrainian Free University (UFU), and the Peter Jacyk Centre for Ukrainian Historical Research at CIUS.

More than 90 participants took part in seven panels. Martin Schulze Wessel (LMU) and Frank Sysyn (CIUS and UFU), who initiated the conference, gave opening remarks and welcomed the guests.

The first two panels discussed the Ukrainian clergy. Papers were presented by Frank Sysyn ("Religion within the Populist Credo: The Ideal Pastor, Mykhailo Zubrytsky"), Alfons Brüning of Nijmegen ("One Church for the People? Priests and Parishes in Ukrainian National Romanticism"), Tobias Grill of LMU ("Rabbis as Agents of Modernization in the Ukrainian Lands"), Martin Schulze Wessel ("Reformed Clergy in Eastern Europe during the Revolutionary Years 1917–18"), and Oleh Turii of the Ukrainian Catholic University ("In Search of Tradition: The Identity Problem of the 'Traditional' Churches in Modern Ukraine").

Secularization and secularism was the topic of papers given by Marta Bohachevsky-Chomiak of Washington ("Shadow Boxing: The Ukrainian Catholic Church and the Ukrainian Intelligentsia"), Oleh Pavlyshyn of the Ivan Franko National University (Lviv) and UFU ("The Religious Calendar in the Ukrainian Greek Catholic Church in the Twentieth Century"), and Yaroslav Hrytsak of UFU and UCU ("Making Marriages, Breaking Marriages: The Ukrainian Left and Secular Matrimonial Practices"). The first day of the conference ended with a public lecture by Jose Casanova of Georgetown University and UFU entitled "Poland, Ukraine, and Western Paradigms of Secularization."

The second session was opened by Ivan Myhul, the rector of the Ukrainian Free University. At the panel on language, papers were given by Michael Moser of Vienna University and UFU ("Clerics and Laymen in the History of the Modern Standard Ukrainian Language"), Anna Veronika Wendland of Marburg ("Sacred and Political Speech in the Transition from the Ruthenian to the Ukrainian Nation in Galicia, 1800–1900"), and Liliya Berezhnaya of Münster ("The Language of Interconfessional Conflicts in Western Ukraine in the 1990s").

Frank Sysyn, conference organizer.
Photo: Felix Westrup

At the next panel, on history and perceptions of identity, the speakers were Martin Aust of Kiel ("*With Fire and Sword* vs. *Taras Bul'ba*: The Polish-Russian Struggle for Ukraine at the Movies"), Burkhard Woeller of Vienna ("The Union of Brest—A National Event or Non-Event? Ukrainian and Polish Historiographic Evaluation of the Church Union in the Context of the Nation-Building Process in Austrian Galicia"), and Leonid Heretz of Bridgewater University ("*Temnota* and *Svidomist'*: Tradition and Modernity as Articulated by the Interwar Generation of Galician Ukrainians").

The next panel concentrated on comparative and international aspects. The speakers were Nicolas Szafowal of UFU ("Between Heaven and Hell—The Ideas and Work of Petro Werhun in Germany, 1927–1945") and Kerstin Jobst of Leipzig ("Transnational and Transconfessional: Retrospections on the Yosafat Kuntsevych Cult in the Nineteenth and Twentieth Centuries").

The final panel was titled "Politics and Religion." The speakers were Kathin Boeckh of Regensburg ("Strategies of Religious Persecution under Stalin: Western Ukraine as a Case Study") and Serhii Plokhii of Harvard ("Echoes of Yalta: Roosevelt, Stalin, and the Liquidation of the Greek Catholic Church").

In summarizing the proceedings, the conference organizers, Frank Sysyn and Martin Schulze Wessel, spoke of the success of the conference and the need for further cooperative ventures to strengthen ties between the co-sponsoring universities. Ludwig Maximilian University and the University of Alberta are partner institutions that have already activated a number of cooperative agreements and exchanges. Many of the Lviv participants in the conference are based at the Institute for Historical Research, Ivan Franko National University, which is supported by the Petro and Ivanna Stelmach Endowment Fund at CIUS and by the Petro Jacyk Program on Modern Ukrainian History and Society.

New Book Honours Peter and Doris Kule

"Two of the greatest educational philanthropists in modern Ukrainian history." That is how Dr. Peter Galadza describes Drs. Peter and Doris Kule in a book about the couple and the endowments they have created at universities in Edmonton and Ottawa. Entitled *Champions of Philanthropy: Peter and Doris Kule and Their Endowments* (Edmonton: Kule Endowment Group, 2009) and edited by Drs. Serge Cipko and Natalie Kononenko, the book was launched at the University of Alberta's Faculty Club on 2 November 2010.

A biographical essay about the couple is followed by contributions from the Metropolitan Andrey Sheptytsky Institute of Eastern Christian Studies at St. Paul University in Ottawa; the Ukrainian Resource Development Centre at Grant MacEwan University in Edmonton; the Kule Centre for Ukrainian and Canadian Folklore, the Canadian Institute of Ukrainian Studies, St. Joseph's College, and the School of Business at the University of Alberta, Edmonton; and the Chair of Ukrainian Studies at the University of Ottawa. The book provides many examples of the colossal difference that Peter and Doris Kule have made. Their impact is not restricted to Canada or a single discipline.

At the launch, Dr. Indira Samarasekera, president of the University of Alberta, said of the Kules' impact over the years: "Their gifts have been instrumental in establishing the University of Alberta as a globally recognized Centre of Excellence in Ukrainian studies, attracting top faculty and students to our campus." She announced the latest major academic initiative that the Kules have made possible—the Kule Institute for Advanced Study, an interdisciplinary centre in the Faculty of Arts.

A second launch for *Champions of Philanthropy* was held at the University of Ottawa on 20 May 2010.

At CIUS, Drs. Peter and Doris Kule made possible the establishment of the Ukrainian Diaspora Studies Initiative and the development of the Ukrainian Canadian Program into the Kule Ukrainian Canadian Studies Centre.

At the launch. Seated (l-r): Peter and Doris Kule. Standing (l-r): Peter Holoway, Natalie Kononenko, Serge Cipko

Visiting Scholar from Korea

Dr. Joung Ho Park is a research professor at the Hankuk University of Foreign Studies, Republic of Korea. A specialist in comparative politics and post-Soviet area studies, Dr. Park has recently turned his attention to Ukraine and Belarus, focusing on current politics, nation-building, and national identity. In the fall of 2009 Dr. Park came to CIUS as a visiting scholar for a year and a half. The goal of his research stay is to produce a book tentatively titled "Understanding Contemporary Ukrainian Politics." Since his arrival, Dr. Park has written several articles on Belarus and Ukraine, including an analysis of the 2010 Ukrainian presidential elections and regionalism in Ukraine, as well as the formation of the new Ukrainian government and its political implications. Along with a colleague, Dr. Soghu Hong, Professor Park is interested in further developing Ukrainian studies at his university, where courses in the Ukrainian language are currently being taught.

Annotated Bibliography Identifies Ukrainian Culture Resources for Educators (K–12)

A list of resources to assist teachers in developing learning activities for Ukrainian cultural and intercultural sensitivity, appreciation, and skill development was issued in May of this year. The bibliography, entitled *Culture Resources for Ukrainian Language Arts K–12: General Outcome 7*, was compiled by Dr. Vitaliy Shyyan of the Ukrainian Language Education Centre at CIUS and was sponsored by the Ukrainian Language Education Consortium (ULECON) with the support of Alberta Education.

In compiling this bibliography, Dr. Shyyan identified 188 printed, audio-visual, and online resources. Each entry includes an abstract, bibliographic information, and classification by format, Cultural Outcome 7 component, topic, user, and school level. The resource includes two appendixes (resources classified by school level and format) that will allow teachers to identify the necessary resources more efficiently. The bibliography includes English, Ukrainian, and bilingual resources.

Says Dr. Shyyan, "The interdisciplinary approach in the search process helped us accumulate resources from other domains (e.g., global citizenship, co-operative learning, multiculturalism, etc.) that complement the culture learning process." He added, "We found that some resources can be used at several school levels, meet several components of General Outcome 7, and address multiple instructional topics."

He pointed out gaps that were discovered in his search: "We also uncovered a dearth of culture materials addressing, for example, such components of General Outcome 7 as valuing bilingualism/interculturalism (for the lower and upper elementary school levels), exploring and understanding diversity (for the lower elementary school level), and exploring and understanding change (for the lower elementary school level). Similarly, there is a need in the field for instructional units that meaningfully incorporate these resources."

Vitaliy Shyyan

Copies of the bibliography have been sent to ULECON members and shared with school boards. An electronic version will soon be available to educators. Electronic database searchability will enable teachers to work with resources using keywords and database terms.

ULECON was highly supportive of the Ukrainian culture database, and the members appreciated the multitude and variety of resources analyzed for the project. The committee approved of the search and classification approaches used in the process of compilation. Some members suggested using colour coding in the electronic version and marking those resources that are authorized by Alberta Education.

Dr. Vitaliy Shyyan recently completed his doctorate in education at the University of Minnesota, where his supervisor was Dr. Michael Page, a specialist in intercultural education. Dr. Shyyan is also developing this field as one of his specialties.

UNIVERSITY OF ALBERTA
Ukrainian Language Education Centre
Canadian Institute of Ukrainian Studies

Share the gift of language. Sponsor the future!

- At ULEC, we believe language is the gateway to heritage, culture, career development, and over 50 million Ukrainian-language speakers.
- For over 35 years, ULEC has played a key role in advancing Ukrainian language education that *works*.
- ULEC is unique. We develop, publish, and distribute Ukrainian language resources. We work with teachers, school boards, and government to ensure effective, world-class language education is available to our students.

Make these activities possible. Become a donor.

To find out more about our projects and how your financial contribution can help, please contact us.

Ukrainian Language Education Centre
Canadian Institute of Ukrainian Studies
430 Pembina Hall, University of Alberta
Edmonton, AB Canada T6G 2H8
Tel: (780) 492-2972 *Fax:* (780) 492-4967
E-mail: cius@ualberta.ca *Web:* www.cius.ca

K–12 Program Resource Catalogue Now Available

The Ukrainian Language Education Center announces the immediate availability of its 2010 *Publications Catalogue*, which features a comprehensive suite of language-learning resources specifically designed for use within instructional settings (K-12).

The 64-page full-colour catalogue is of particular interest to teachers, language instructors, administrators, consultants, and resource purchasing agents because of its exclusive focus on pedagogically driven, curriculum-integrated, and teacher-friendly resources.

"There is a common misconception that resources for Ukrainian language programs are not readily available," says ULEC director Marusia Petryshyn. "This catalogue presents core resources for K-12 that instructors can use as the basis to build their unique classroom programs. It has never been easier or more convenient to select instructional resources for your Ukrainian language learning program."

The catalogue, produced by Mark Malowany, includes detailed product listings of more than 70 print titles, including the Nova Series (grades 1-6), the Collage Series (grades 7-9), and the Budmo Series (grades 10-12). The Nova Series is explored in depth and includes pedagogical overviews of the individual components and their relation to the series. The catalogue also lists online resources designed to be of interest to Ukrainian language instructors.

In addition—and for the first time ever—ULEC is offering special pricing on class sets for Nova materials. Teachers buying a class set rather than individual titles will save more than 25 percent.

Another first is the simultaneous availability of the catalogue in print and multiple online formats. Print catalogues may be requested directly from ULEC. The catalogue may also be accessed electronically, both as a web-browsable 'flip-page'-style booklet and as a print-friendly PDF download.

Magda Tundak (Second Languages Consultant, Edmonton Catholic Schools) notes, "The new ULEC *Publications Catalogue* is very welcoming, with its appealing and vibrant colours. The list of resources is not only logically organized but also provides clear explanations of their components. Colour illustrations of title pages and samples of material content make the choice of resources easy for buyers."

ULEC Publications Catalogue online!

www.ualberta.ca/ULEC/catalogue

Stasiuk Program for the Study of Contemporary Ukraine

During his sabbatical leave in 2009–10, David R. Marples, director of the Stasiuk Program for the Study of Contemporary Ukraine, presented a series of talks at the Centre for European, Eurasian and Russian Studies, University of Toronto (as a guest of the Munk School of Global Affairs) and on a tour of Australia as Distinguished Visiting Professor, University of Adelaide Research Unit for the Study of Society, Law, and Religion. The Toronto lectures included: roundtable on "Ukraine's Presidential Elections: Analysis of the Results," 24 February 2010, and "Causes and Consequences of Holodomor: Famines in Ukraine, 1932–33" on 12 April. In Australia he presented "The Famines of 1932–33 in Ukraine" at the Department of History, University of Western Australia, Perth, on 3 March, and at the Ukrainian Orthodox Church, Adelaide, on 4 March. A separate talk on "The Ukrainian Presidential Elections of 2010: An Analysis" was presented at the Faculty of Law, University of Adelaide, 9 March; at the Ukrainian Cultural Centre in Adelaide, 10 March; and at Monash University, Melbourne, 11 March, sponsored by the Monash European and EU Centre and the Mykola Zerov Centre for Ukrainian Studies. During the visit Dr. Marples met with many members of the Ukrainian community in different cities.

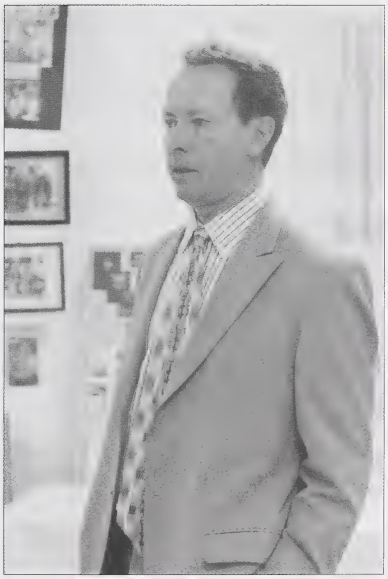

David Marples speaking at the Orthodox church in Perth

On 26 February he presented the 2010 Mohyla Lecture at St. Thomas More College, University of Saskatchewan, on "Causes of the Famine-Holodomor in Ukraine, 1932–33."

Project Prosvita: Building Ukrainian Libraries around the World

Project Prosvita was initiated in 2009 by the Alberta Ukrainian Pioneers' Association, jointly with the Kule Ukrainian Canadian Studies Centre at CIUS and the Peter and Doris Kule Folklore Centre at the University of Alberta, to develop Ukrainian studies libraries around the world with donated books from Canada. The first shipments of books were dispatched in the fall of 2009 to Slavic collections at the University of Toronto and Columbia University in New York, the Slavic program at the University of Milan (Italy), a new Department of Ukrainian Studies at the Hankuk University of Foreign Studies in Seoul (Korea), Ukrainian Diaspora Studies Programs at the Ostroh Academy National University and the Mykola Hohol State University in Nizhyn, the Ramon Hnatyshyn Canadian Studies Centre at the Yurii Fedkovych National University in Chernivtsi, the Pedagogical College of the Ivan Franko National University in Lviv, and the Centre for the Advancement of Deaf Education at the Lviv St. Mary the Protectress School for Deaf Children. In all, the weight of books shipped totalled more than 3,000 kg, and the cost of the project amounts to $20,000.

Other partners in this co-operative venture were the Alberta Ukrainian Heritage Foundation and the Ukrainian Studies Fund at Harvard. Invaluable assistance came from Mariya Lesiv and Lynnien Pawluk (Kule Centre), Serge Cipko (head of the Diaspora Studies Initiative at CIUS), as well as Ivan Stadnyk, Myron Lahola, Valerii Polkovsky, Andriy Chernevych, and Peter Melnycky. The next phase will focus on building libraries devoted to Canadiana at universities in Ukraine that have started Canadian studies programs, while further supplementing diaspora studies collections and filling gaps in existing holdings in Canada.

Lectures on Ukrainian-Jewish Topics

On 10 and 11 March 2010 Dr. Yohanan Petrovsky-Shtern, associate professor of Jewish history in the Department of History and the Crown Family Center of Jewish Studies at Northwestern University, Chicago, visited the University of Alberta. He gave two lectures and a seminar in a lecture series at the Department of Modern Languages and Cultural Studies organized jointly by the Ukrainian Culture, Language and Literature Program, the Canadian Institute of Ukrainian Studies, the Religious Studies Program, and the Department of History and Classics. On his way to Edmonton, Dr. Petrovsky-Shtern gave two talks in Winnipeg hosted by the Departments of Religion and German and Slavic Studies at the University of Manitoba, as well as the Ukrainian Labour Temple.

Yohanan Petrovsky-Shtern in Ivan Marchuk's studio

In his first lecture, "Power, Victims, and Poetry: The Choice of Leonid Pervomaisky," Dr. Petrovsky-Shtern addressed a challenging and unexplored question: why did some Ukrainian Jews, whose historical experience was incompatible with that of Ukrainians and burdened with ethnic conflict, and who could freely draw on the great tradition of imperial Russian culture, nevertheless identify themselves with Ukrainian culture? In his opinion, the main reason for this "irrational" decision was the experience of colonization and persecution among both Ukrainians and Jews in the hierarchical structure of the Russian Empire and, later, the USSR.

Dr. Petrovsky-Shtern's second lecture, "What Did They Read? The Shtetl Jews and Their Kabbalistic Books," was devoted to the cultural history of Jewish communities in Ukraine, particularly Volhynia, Podilia, and the Kyiv region, in the late eighteenth and early nineteenth centuries.

At his Ukrainian-language seminar on "Moisei Fishbein and His Poetry" (as part of a Ukrainian literature course taught by Dr. Natalia Pylypiuk), Dr. Petrovsky-Shtern emphasized the significant contribution of this Ukrainian-Jewish poet, a native of Bukovyna, to contemporary Ukrainian literature, as well as his sense of mission with regard to maintaining positive Ukrainian-Jewish relations.

Student Exchange between Ivan Franko National University of Lviv and University of Alberta

The student exchange program between the Ivan Franko National University of Lviv (Lviv University) and the University of Alberta (U of A) entered its fourth year in the fall of 2009. In the 2009–10 academic year, two exchange students from Lviv University, Yuriy Kyrylych and Dmytro Hural, studied at the U of A. No exchange students from the U of A studied at Lviv University this academic year.

Yuriy Kyrylych is a fifth-year student at Lviv University's Faculty of International Relations, where he is completing a master's degree in international finance. Yuriy attended the U of A in the fall 2009 semester, taking three courses in the Faculty of Business: Decision Analysis, Advanced Corporate Finance, and Investments.

The second student, Dmytro Hural, completed his master's degree in commercial law at the Lviv University Law Faculty in 2009, after which he began working in a Lviv law firm. In the fall 2009 semester Dmytro took courses in International Business Transactions, Public International Law, and Contracts. In the winter 2010 semester he took courses in International Criminal Law, Intellectual Property, and Corporate Securities.

Dmytro and Yuriy explained that the comparative experience of taking courses at the U of A gave them special insights, and that other exchange students from Ukraine could expect similar benefits. The two students agreed that the major prerequisites for students from Lviv University to succeed at the U of A are good study habits, a sound knowledge of English, and the ability to master specific course terminology in a very short period of time.

On 29 November 2009 they gave a joint presentation at the Plast building on "The Legal and Economic Situation in Ukraine: Challenges and Perspectives," sponsored by the Alberta Society for the Advancement of Ukrainian Studies. Yuriy Kyrylych focused on impediments to economic growth in Ukraine, while Dmytro Hural spoke largely about reforms needed to transform the legal system into one that is more predictable and equitable.

Yuriy Kyrylych (l) and Dmytro Hural (r)

After four years of the exchange program's existence, seven students from Lviv and four from Edmonton have studied at the partner institutions. Students from Ukraine have generally commented positively on the professor-student relationship at the U of A and on the opportunity to take courses not available at home or featuring somewhat different content from those offered at Lviv University. U of A students have stressed Lviv's rich cultural life, the city's architectural gems, and the improvement in Ukrainian that their stays brought.

Challenges to the long-term viability of the exchange are the higher costs and the relatively large amount of time needed to study abroad—at least one semester. Higher costs include air fare and room and board, which are particularly onerous for Ukrainian students.

When the exchange was established in 2006, CIUS launched an appeal for the establishment of an endowment fund to sustain the program. CIUS subsequently received many small donations, and recently the total has surpassed $11,000. Given this initial capitalization, the income earned would initially be quite small. The short-term goal is to build up a sum of $30,000, earnings from which could fund one scholarship of $1,000 per year. The long-term goal is to reach $100,000, which could provide two annual scholarships of about $1,800 each. CIUS encourages further donations in support of the student exchange program. (If writing a cheque, please specify that it is in support of the student exchange with Lviv University.) For further information, please contact CIUS by phone (780) 492-2972 or by e-mail (cius@ualberta.ca).

CIUS Seminars and Lectures (2009–10)

11–12 September. Conference on Eastern Christians in the Habsburg Monarchy. Co-sponsored by the Wirth Institute for Austrian and Central European Studies.

1 October. Victor Mishalow (independent musicologist), "Hnat Khotkevych, the Kharkiv Bandura, and the Re-establishment of a Neglected Playing Tradition." Co-sponsored by the Peter and Doris Kule Centre for Ukrainian and Canadian Folklore.

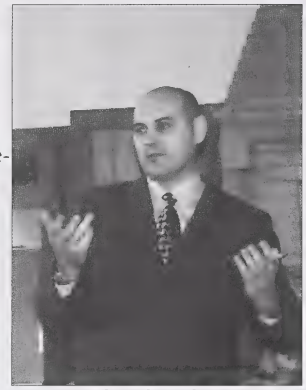

Eduard Baidaus

22 October. Bohdan Klid (CIUS/Department of History and Classics, University of Alberta), "The 1989 Chervona Ruta Festival: Its Impact and Legacy."

20 November. Andrea Graziosi (Department of History, University of Naples "Federico II"), "The Holodomor and the Soviet Famines, 1931–33."

3 December. Eduard Baidaus (Department of History and Classics, University of Alberta), "Moldova and Transnistria: Between Ukraine, Russia, and the EU."

Oxana Shevel

28 January. Vitaliy Shyyan (CIUS, University of Alberta), "Democracy in Ukraine after the Orange Revolution: Youth Activists' Insights on Past Events, Present Efficacy, and Future Prospects."

26 February. John Lehr (Department of Geography, University of Winnipeg), "Contested Memory: The Commemoration of the Past in Western Ukraine."

3 March. Serhy Yekelchyk (Department of Germanic and Slavic Studies, University of Victoria), "How Did Stalin Obtain 99.9% of the Vote? Political Ritual and Communal Culture in Soviet Elections (Kyiv, 1946–53)." Co-sponsored by the Ukrainian Culture, Language and Literature Program, MLCS, University of Alberta.

4 March. Oxana Shevel (Department of Political Science, Tufts University), "The Politics of Divided Memory in a Divided Society: A Comparison of Post-Franco Spain and Post-Soviet Ukraine." Bohdan Bociurkiw Memorial Lecture.

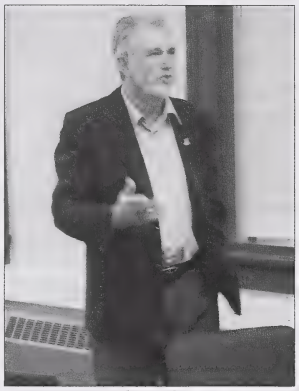

John Lehr

10 March. Yohanan Petrovsky-Shtern (Department of History and Crown Family Center of Jewish Studies, Northwestern University), "Power, Victims, and Poetry: The Choice of Leonid Pervomaisky." Co-sponsored by the Ukrainian Culture, Language and Literature Program, MLCS, University of Alberta.

11 March. Yohanan Petrovsky-Shtern (Department of History and Crown Family Center of Jewish Studies, Northwestern University), "What Did They Read? The Shtetl Jews and Their Kabbalistic Books." Co-sponsored by the Ukrainian Culture, Language and Literature Program, MLCS, the Religious Studies Program, and the Office of Interdisciplinary Studies, University of Alberta)

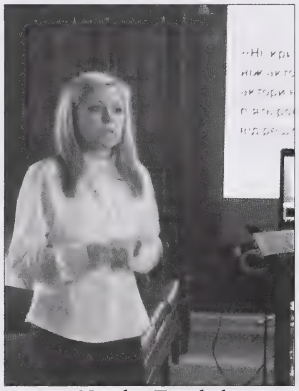

Natalya Tsymbal

18 March. Oksana Kis (Columbia University and Institute of Ethnology, National Academy of Sciences of Ukraine), "'Beauty Will Save the World!' Normative Femininity as a Political Image of Yulia Tymoshenko." Forty-fourth annual Shevchenko Lecture.

19 March. Oksana Kis (Columbia University and Institute of Ethnology, National Academy of Sciences of Ukraine), "National Mainstreaming: Major Trends in Women's History in Ukraine since 1991."

30 April. Natalya Tsymbal (Arabesques Theatre Studio and Drama Department, Kharkiv University for the Arts), "In Search of a Viable Model of Independent Theatre in Ukraine." Co-sponsored by the Ukrainian Culture, Language and Literature Program, MLCS, University of Alberta.

8 June. Iryna Matiash (State Committee on Archives of Ukraine): book launch of *Arkhivna ukraïnika v Kanadi: dovidnyk* (Archival Ucrainica in Canada: A Guide).

CIUS Seminars and Lectures in Toronto (2009–10)

Wolodymyr Dylynsky Memorial Lecture

Sponsored by the Wolodymyr Dylynsky Memorial Fund at CIUS, the CIUS Toronto Office, and the Petro Jacyk Program for the Study of Ukraine, the 2010 Wolodymyr Dylynsky Memorial Lecture was held at the Munk School of Global Affairs, University of Toronto, on 15 March. In her lecture, "National Mainstreaming: Major Trends and Developments in Women's History Studies in Ukraine since 1991," Dr. Oksana Kis, senior research fellow at the Institute of Ethnology (Lviv) and visiting professor at the Harriman Institute, Columbia University, presented a critical survey of works on Ukrainian women's history recently published in Ukraine. Only since independence, she argued, has this subject come into its own as a research field in Ukrainian scholarship, although it is still developing and striving for official institutionalization.

The author identified and examined four dominant narratives in the field: (1) the Berehynia narrative promotes the idea of primordial matriarchy as inherent in Ukrainian society since ancient times; (2) the narrative of the Great Woman praises the achievements of Ukrainian women and their contribution to the development of the nation; (3) the narrative of National Feminism seeks to go beyond the feminist paradigm and identifies women's contributions to the Ukrainian national cause; and (4) the narrative of Woman's Destiny focuses on the historical experiences of ordinary Ukrainian women. Framed by the national grand narrative, Ukrainian women's history faces challenges because of the prevailing essentialist view of women's social roles and political instrumentalization of this research field.

Lecture on Femininity in Ukrainian Politics

On 16 March 2010, Oksana Kis gave a second lecture entitled "'Beauty Will Save the World!' Normative Femininity in the Political Image of Yuliya Tymoshenko" (in Ukrainian), cosponsored by the Wolodymyr Dylynsky Memorial Fund at CIUS, the St. Vladimir Institute, and the Ukrainian Canadian Research and Documentation Centre, Toronto.

In her lecture, Dr. Kis discussed how during the 1990s two ideologies impacted public discourse in Ukraine: the formerly forbidden Ukrainian nationalism and the formerly unknown consumer culture. These ideologies have established two corresponding models of femininity for

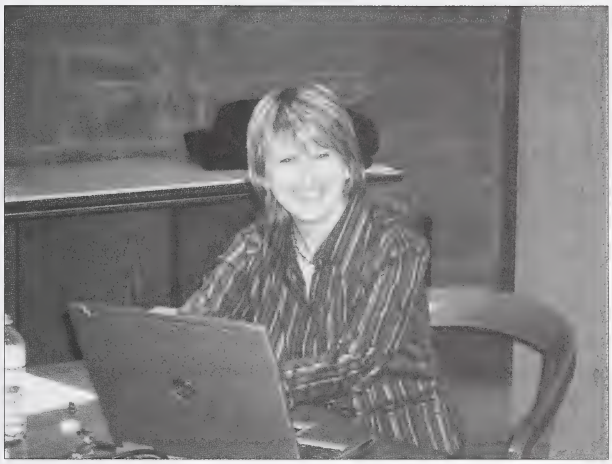

Oksana Kis

Ukrainian women (labelled Berehynia and Barbie), which correlate to each other as national vs. cosmopolitan, or as local vs. global. Analysis and deconstruction of the political image of the most prominent Ukrainian female politician, Yulia Tymoshenko (her appearance, behaviour, rhetoric, etc.), shows her adopting and manipulating both normative models of femininity to gain enormous popularity.

The presenter examined a variety of sources: visual (pictures from Tymoshenko's personal Web site, her political party propaganda materials, cartoons, paintings, etc.), verbal (public speeches, interviews, greetings, etc.), as well as a number of mass media publications about her. Dr. Kis explored how stereotypical images of women were employed by Yulia Tymoshenko (including such core roles as Mother of the Nation, National Heroine, Victim/Martyr, Faithful Christian, Fashionable Lady, Sex Symbol, and Companion/Doll), and considered the clash and confusion of feminist and feminine modes in Tymoshenko's political strategies.

Danylo Struk Memorial Lecture

The eleventh annual Danylo Husar Struk Memorial Lecture was held on 4 June 2010 at the University of Toronto. Professor Natalia Pylypiuk of the University of Alberta, a specialist in early modern Ukrainian literature, particularly the work of Hryhorii Skovoroda, and a well-known authority on Ukrainian language pedagogy, delivered the lecture. Her talk, entitled "Mystical Narcissism in the Poetry of Vasyl Stus," focused on an unusual aspect of the works of this dissident poet, who died in the Soviet GULAG in 1985, on the eve of perestroika. In her lecture, Professor

Pylypiuk focused on the intellectual and poetic connection between Vasyl Stus and the eighteenth-century Ukrainian philosopher and poet Hryhorii Skovoroda. Tracing the use of imagery relating to narcissism, she demonstrated a profound mystical link between the works of the modern dissident poet and the earlier philosopher. For Stus, following in Skovoroda's footsteps, the mystical poetic contemplation of the self becomes a mechanism for escaping the pain, sorrow, and hopelessness of man's physical existence. Professor Pylypiuk's stimulating lecture provoked a wide-ranging discussion with the audience, continuing the tradition and fulfilling the mandate of the Struk program in popularizing Ukrainian literature in Canada.

Audio and video recordings of the talk are available on the Struk Program website: www.utoronto.ca/elul/Struk-mem/mem-lect-archive.html.

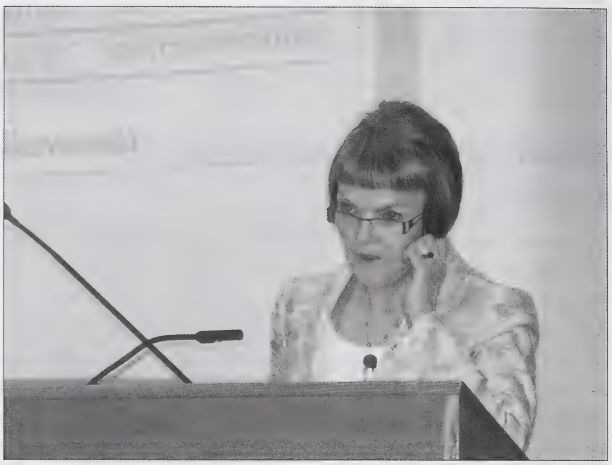

Natalia Pylypiuk

Bandurist and Musicologist Victor Mishalow

On 1 and 2 October 2009, CIUS in cooperation with the Kule Centre for Ukrainian and Canadian Folklore at the University of Alberta hosted Victor Mishalow, a renowned musician and ethnomusicologist from Toronto. Dr. Mishalow earned his candidate of sciences degree in 2009 at the Kharkiv State Academy of Culture after defending his dissertation on "Cultural and Artistic Aspects of the Genesis and Development of Performance on the Kharkiv Bandura."

At the university, Dr. Mishalow lectured on Hnat Khotkevych, the Kharkiv bandura, and the reestablishment of a neglected playing tradition. Mishalow is especially interested in the Kharkiv style of performance because it is almost extinct. At the end of his presentation he showed a short video about the Canadian bandura-maker William Vetzal, with whom he collaborates.

The next day, Dr. Mishalow met with students and staff at a lunch co-sponsored by the Kule Centre and Folkways Alive! at the Department of Modern Languages and Cultural Studies. Here he played a newer bandura as well as the old-world or traditional bandura, demonstrating various performance styles. He also visited a class on Ukrainian folk song and demonstrated different song types and types of banduras.

While in Edmonton, Dr. Mishalow also performed before students in the Ukrainian-English bilingual school program at St. Martin's and Father Kenneth Kearns elementary schools, and played a concert sponsored by the Ukrainian Musical Society.

Your donations help CIUS maintain high standards in Ukrainian education, scholarship, and publishing.

Thank you for your support!

Focus on CIUS Donors

Peter Malofij, a Dedicated Patron of CIUS

God blessed him with a generous soul, a sensitive heart, and a deep love of Ukraine, the land where he grew up but had to leave in time of war. That love and desire to help his compatriots rebuild an independent Ukraine prompted Mr. Malofij to give generously of his resources. Following the tragic deaths of his niece, Marusia Onyshchuk, and his nephew, Ivanko Kharuk, in 1986, he established an endowment fund at CIUS named after them. The first donation of $10,000 was matched by the Government of Alberta, and today the principal of the fund stands at $152,057. Part of that amount came from Mr. Malofij's medical insurance, as he never required a medical leave in the course of his career.

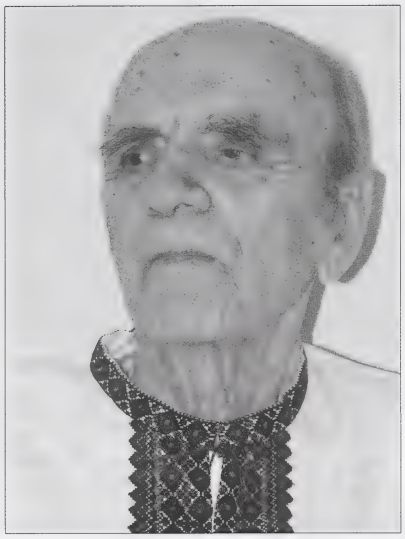

Peter Malofij was born in 1921 in Tulova near Sniatyn (present-day Ivano-Frankivsk oblast). His father spent the interwar period in Canada and then returned to develop a business at home. As a thriving proprietor, he was arrested after the war and taken to a Soviet prison, where he soon died. During the war, young Peter was selected to serve in the Galician Division and took part in the Battle of Brody. The end of the war found him in the British occupation zone of Germany and then in a prisoner-of-war camp in Rimini, Italy. He spent a brief period in Scotland before moving to Canada in 1952. Upon arrival, he lived on his cousin's farm near Vegreville, Alberta, and settled in Edmonton in 1954. Here he worked as a crane operator and at other jobs, helping build tunnels and other urban infrastructure.

Mr. Malofij began his charitable activity after his retirement in 1984. A self-effacing person, he shunned publicity and established his fund anonymously. Donating for various purposes, he made the development of young people's education his priority. At first he supported the Ukrainian Free University in Munich, Germany. On learning about the Canadian Institute of Ukrainian Studies, he soon became actively involved in its support. Once Ukraine obtained its independence, new opportunities became available to help students in Ukraine. The cause closest to Mr. Malofij's heart was assistance to students from the Sniatyn region studying at the Yurii Fedkovych National University of Chernivtsi. Mr. Malofij recently began to support another important CIUS project—the excavation and restoration of Baturyn, the capital of Cossack Ukraine. He has also donated to other Ukrainian organizations in Canada and supported a number of projects in Ukraine.

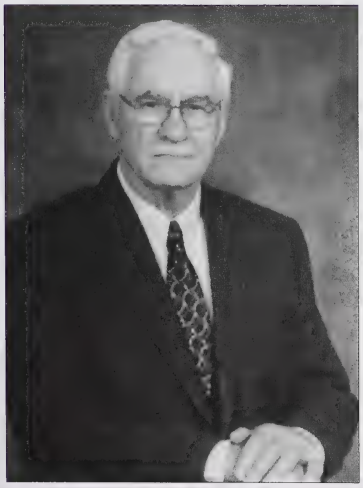

Nick (Mykola) Zubryckyj

Nick Zubryckyj made his first donation of $500 to CIUS in 2002 but preferred to remain anonymous until, at the beginning of 2010, his donations reached a total of $30,000. His generous contribution was made as a gesture of thanks on behalf of his children, Levko, Yaroslav, and Irka, who obtained their education at the University of Alberta. Nothing gives a family more pride than when their children receive a good education.

Nick Zubryckyj was born in Lysiatychi, Stryi raion (present-day Lviv region), to the family of Peter and Anna (née Shumska) Zubryckyj. He served as a volunteer in the Galician Division and fought in the Battle of Brody (1944). After the war he lived in England, where he married Marusia Kizyma. They moved to Canada in 1954. Having learned tailoring in England, Mr. Zubryckyj worked in the trade and started his own business several years later.

New Endowments

Oksana Pisetska Struk (l) and Danylo Husar Struk (r)

In November 2009, the Danylo Husar Struk Memorial Endowment Fund at the Canadian Foundation for Ukrainian Studies (CFUS) in Toronto was transferred to CIUS at the University of Alberta and renamed the **Danylo Husar Struk and Oksana Pisetska Struk Endowment Fund**. In response to an appeal from the community, the principal of this fund was increased to $100,000 before the transfer in order to take advantage of the Government of Alberta's Matching Funds Program. The main objective of the fund is to support the Danylo Husar Struk Program in Ukrainian Literature at CIUS, which seeks to promote Ukrainian literature in the English-speaking world by sponsoring literary research, scholarly writing, and translation, as well as to improve access to texts by means of print and electronic publications, public lectures, and readings.

The fund was established at CFUS by Professor Struk's family and friends shortly after his death in 1999. Both Danylo and Oksana were born in Ukraine. After the war, by different paths, they emigrated to the United States from Displaced Persons camps in Europe. After obtaining his bachelor's degree at Harvard University, Danylo Husar Struk completed his master's program at the U of A and his doctorate at the University of Toronto, where he then served as professor of Ukrainian literature in the Department of Slavic Languages and Literatures for almost thirty years. He is also known as a scholar, poet, translator, and author of the monograph *A Study of Vasyl Stefanyk: The Pain at the Heart of Existence* (1972) and the textbook *Ukrainian for Undergraduates* (1978), which has been reprinted several times. He worked on the monumental five-volume *Encyclopedia of Ukraine* (1984–93), first as managing editor (1982–85) and then as editor-in-chief (1986–99).

Oksana graduated from the Institute of Notre Dame and received a Bachelor of Science degree in medical technology at Mount Saint Agnes College. She was a member of Plast, sang in a church choir, and headed the Baltimore chapter of the Ukrainian Students' Union of America. Having come to Canada (1960), she married Danylo Struk in 1978 and became his inspiration, sharing his appreciation of the fine arts, music, theatre, literature, and travel. She has been working on an English translation of selected works by Valerii Shevchuk that are planned for publication soon.

The **Dr. Wasyl and Parasia Iwanec (Krysa) Endowment Fund** was established in July 2010 by Parasia Iwanec (St. Catharines, Ontario) in memory of her late husband, Dr. Wasyl Iwanec (1905–1979), with a donation of $25,000. Wasyl Iwanec was born in the village of Hubynok near Uhniv in Galicia. He studied medicine at the Ukrainian Underground University in Lviv and completed his studies in Cracow in 1935. Dr. Iwanec specialized in general medicine and respiratory disease. He was active in community life and was a member of the Royal College of Physicians and Surgeons of Canada and one of the founders of a West-Canadian branch of the Ukrainian Medical Association of North America.

Parasia Iwanec (née Krysa) was born in 1920 in the village of Piddubtsi near Rava-Ruska. She completed nurs-

Parasia Iwanec

Wasyl Iwanec

ing (1937) and business courses (1943) in Lviv. They were married in 1946 and left for Canada from a Displaced Persons camp in 1948. While Dr. Iwanec worked as a physician in several cities, Mrs. Iwanec worked as a dental technician and seamstress but soon turned to art, to which she was devoted. After they settled in Edmonton in 1956, Parasia became a student of the well-known painter Yuliian Butsmaniuk and studied painting at the University of Alberta. She took part in the embellishment of St. Josaphat's Cathedral and held about thirty exhibitions. Her painting was recognized with a number of awards. She is the author of the catalogue *Ukrainian Churches of Alberta* (1991), which features 153 of her works. The Iwanec family moved to St. Catharines in 1977.

The fund supports research and publications at CIUS and provides scholarships and bursaries for students and research grants for scholars in Ukrainian studies.

The **Alberta Ukrainian Heritage Foundation Endowment Fund** was recently established at CIUS with an initial donation of $25,000 from the Edmonton-based Foundation. The fund will support scholarly research on all aspects of Ukrainian-Canadian history under the direction of the Kule Ukrainian Canadian Studies Centre at CIUS. The annual interest generated by the Endowment will be used to finance the following activities: research projects and the preparation of books on Ukrainian-Canadian subjects; sponsorship and participation in academic conferences; and the development of databases in Ukrainian-Canadian studies.

A $25,000 cheque being presented to inaugurate the Alberta Ukrainian Heritage Foundation Endowment Fund. Left to right: Marshall Nay, AUHF executive project administrator; Zenon Kohut, CIUS director; Peter Horon, AUHF president; Jars Balan, administrative coordinator, KUCSC

In addition supporting a number of projects undertaken by Ukrainian-Canadian specialists, the Alberta Ukrainian Heritage Foundation previously contributed $100,000 toward the research and writing of the history of Ukrainians in Canada. The Foundation was originally established with funds from the estate of Sophia Kyforuk, a long-time member of the Association of United Ukrainian Canadians. It also raises money through casinos held under the auspices of the Alberta Liquor and Gaming Commission.

In Memoriam

Вічна Їм пам'ять!

We are saddened by the passing of our major benefactors, William Darcovich (1921–2010), an economist and former research fellow at CIUS, who established the Helen Darcovich Memorial Endowment Fund, and John Yaremko (1918–2010), a former minister of the Ontario government, who supported the Hrushevsky Translation Project.

Many members of our community have paid tribute to the memory of a friend, associate, or loved one who has passed away by making a donation to CIUS. We remember those in whose name gifts have been received between 1 September 2009 and 31 July 2010:

Yaroslav Harabowych
Josephine Jakubec
Lawrence Jakubec
Mary Kostash
Walter Stanley Kozoriz
Reverend Ivan Makuch
Theodore Taras Melnychuk
Victoria Moroziuk
Victor Pedenko
Walter Pidruchny
John Zin
Harry M. Zukiwski

Awards

Scholarships, Fellowships, and Grants Awarded (2010–11)

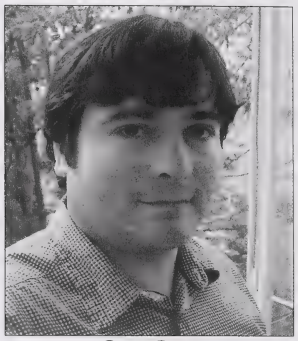
Brent Bezo

Undergraduate Scholarships Awarded in Ukraine

Dmytro and Stephania Kupiak Fund

Three graduates of the Busk State Secondary School now enrolled at the Ivan Franko National University of Lviv were awarded scholarships.

Marusia Onyshchuk and Ivanko Kharuk Memorial Endowment Fund

Twenty scholarships were given to students from Sniatyn raion, Ivano-Frankivsk oblast, studying at the Yurii Fedkovych National University of Chernivtsi.

Anna Pidgorna

Graduate Scholarships

Marusia and Michael Dorosh Master's Fellowship

Brent Bezo, Department of Psychology, Carleton University. "Does Intergenerational Transmission of Trauma Due to the Famine-Genocide (Holodomor) Exist in Ukraine?"

Anna Pidgorna, Department of Music, University of Calgary. "On the Eve of Ivan Kupalo, an Opera in One Act."

Helen Darcovich Memorial Doctoral Fellowship

Svitlana Krys, Department of Modern Languages and Cultural Studies, University of Alberta. "The Gothic Imagination in Ukrainian Romanticism." (renewal)

Anastasiya Salnykova, Department of Political Science, University of British Columbia. "Deliberative Democracy in Ukrainian Transition: Effects of Electoral Systems and Crucial Events on Elite Discourses."

Neporany Doctoral Fellowship

Huseyin Oylupinar, Department of Modern Languages and Cultural Studies, University of Alberta. "The Making of Ukrainian Collective Memory: The Contemporary Revival of the Cossacks."

Huseyin Oylupinar

Post-Doctoral Fellowships

John Kolasky Memorial Fellowship

Oksana Dmyterko, Institute of Historical Research, Ivan Franko National University of Lviv. To digitize the oral history archive at the Ukrainian Canadian Research and Documentation Centre under the aegis of the Petro Jacyk Program for the Study of Modern Ukrainian History and Society.

Vitaliy Shyyan, Canadian Institute of Ukrainian Studies, University of Alberta. "Instructional Strategies for Developing Intercultural Competence in the Language Classroom."

Research Grants

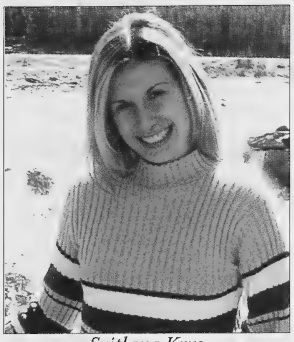
Svitlana Krys

Nadiya Bilyk, Department of Document Studies, Ternopil National Economic University. "The Cultural Legacy of Bohdan Lepky." Publication of the novel *Sotnykivna* and its stagings. *Remeza Family Endowment Fund*

Kyrylo Halushko, Institute of Sociology, Psychology and Management. Mykhailo Drahomanov National Pedagogical University, Kyiv. "Globalizing Influences on the Transformation of Ukrainian National Identity." *John Kolasky Memorial Endowment Fund*

Olena Hankivsky, Public Policy Program, Simon Fraser University. Publication of the collection *Gender, Politics and Society in Ukraine*. *Mykhailo Onufriiovych Samytsia Endowment Fund*

Liudmyla Herasymenko, Ukrainian Institute of National Memory. "Ukrainian-Polish Relations during the Second World War According to Eyewitnesses." *Dr. Ivan Iwanciw and Dr. Myroslawa Mysko-Iwanciw Ukrainian Studies Endowment Fund*

Hryhorii Huseinov, *Kur'ier Kryvbasu*. To support the publication of the journal. *Michael and Daria Kowalsky Endowment Fund*

Natalia Khobzey, Ivan Krypiakevych Institute of Ukrainian Studies, National Academy of Sciences of Ukraine, Lviv. "Subdialects of the Southwestern Dialect of the Ukrainian Language: The Verbal Prefix *Vy-* in Synchrony and Diachrony." *Petro Czornyj Memorial Endowment Fund*

Anastasiya Salnykova

Roksolana Kosiv, Andrei Sheptytsky National Museum in Lviv. To work on Sanctuary: The Spiritual Documentation Project. *Anna and Nikander Bukowsky Endowment Fund*

Anatolii Kruhlashov, Yurii Fedkovych National University of Chernivtsi. To organize a conference on "Ukraine–Romania–Moldova: Historical, Political, and Cultural Relations in the Context of European Integrative Processes." *Teodota and Iwan Klym Memorial Endowment Fund*

Vitalii Makar, Ramon Hnatyshyn Canadian Studies Centre, Yurii Fedkovych National University of Chernivtsi. Business trip to Canada related to collaboration between the Hnatyshyn Centre and the Kule Ukrainian Canadian Studies Centre at CIUS. *Teodota and Iwan Klym Memorial Endowment Fund*

Vitalii Masnenko, Department of History and Ethnology of Ukraine, Bohdan Khmelnytsky National University of Cherkasy. "Historical Science, Historical Memory, and National Consciousness in Modern Ukraine, Belarus, and Poland." *Mykhailo, Volodymyr and Olia Halchuk Memorial Endowment Fund*

Iryna Matiash, State Committee on Archives of Ukraine. The launch of *Archival Ucrainica in Canada: A Guide* in Canada. *Fedeyko Family Endowment Fund*

Volodymyr Mezentsev, Department of Slavic Languages and Literatures, University of Toronto. To support the Baturyn Archaeological Project. *Kowalsky Program for the Study of Eastern Ukraine* and *Marusia Onyshchuk and Ivanko Kharuk Memorial Endowment Fund*

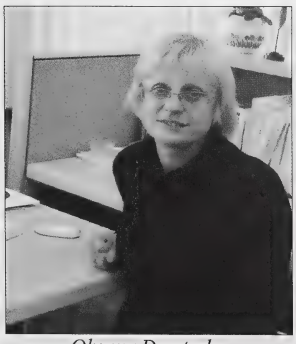
Oksana Dmyterko

Yurii Mytsyk, Department of History, Kyiv Mohyla Academy National University. "The Ukrainian Orthodox Church from the Seventeenth to the Twentieth Century: Sources and Historiography." *Father Hryhorii Fil' and Olga Fil' Endowment Fund* and *John Kolasky Memorial Endowment Fund*

Yurii Osinchuk, Department of Ukrainian Language, Ivan Krypiakevych Institute of Ukrainian Studies, National Academy of Sciences of Ukraine, Lviv. "The Dobryliv Gospel of 1164." *Wolodymyr Dylynsky Memorial Endowment Fund*

Olena Petrenko, Ruhr University, Germany. "Between Heroizing and Defamation: Women in the Armed Ukrainian Underground, 1942–1954." *John Kolasky Memorial Endowment Fund*

Olesia Semchyshyn-Huzner, Andrei Sheptytsky National Museum in Lviv. To work on Sanctuary: The Spiritual Documentation Project. *Anna and Nikander Bukowsky Endowment Fund*

Smoloskyp Publishers, Kyiv. To support the publication of Volodymyr Vynnychenko's diary, volume 4. *Stasiuk Family Endowment Fund*

Oleksandra Stasiuk, Department of Modern Ukrainian History, Ivan Krypiakevych Institute of Ukrainian Studies, National Academy of Sciences of Ukraine, Lviv. Publication of the monograph *OUN Underground Printing Houses. Nestor Peczeniuk Memorial Endowment Fund*

Marko Stech, Department of Humanities, York University. Publication of Ihor Kostetsky's novel *Mertvykh bil'she nema. Oleh Zujewskyj Endowment Fund*

Serhii Stelnykovych, Institute of Philology and Journalism, Ivan Franko State University of Zhytomyr. Publication of the monograph "The Ukrainian National Resistance Movement of Taras Bulba-Borovets." *Nestor Peczeniuk Memorial Endowment Fund*

Ruslan Tkachuk, Institute of Literature, National Academy of Sciences of Ukraine, Kyiv. "The Polemical Legacy of Metropolitan Ipatii Potii and Unionist Literature at the Turn of the Seventeenth Century." *Tymofij and Evhenia Taborowskyj Endowment Fund*

Leonid Ushkalov, Hryhorii Skovoroda National Pedagogical University of Kharkiv. To support the publication of the complete edition of the works of Hryhorii Skovoroda. *CIUS Endowment Fund*

Dmytro Vashchuk, Institute of Ukrainian History, National Academy of Sciences of Ukraine, Kyiv. "The Rule of 'Old Tradition' in the Lands of the Grand Duchy of Lithuania: Sources and Methodology." *Alexander and Helen Kulahyn Endowment Fund*

Olha Vasylieva, Faculty of History, Taras Shevchenko National University of Kyiv. "The Hetman's Court in Left-Bank Ukraine, 1687–1734." *Mykhailo, Volodymyr and Olia Halchuk Memorial Endowment Fund*

Suchowersky Fellow

In 2009 Yuliya Balytska, a gradute student at the Ramon Hnatyshyn Canadian Studies Centre in the Faculty of History, Political Science and International Relations, Yurii Fedkovych National University of Chernivtsi, received a grant from the Celestin and Irena Suchowersky Endowment Fund to conduct research on the socio-political activities of the Ukrainian Canadian Congress (UCC), which was her dissertation topic. For much of September 2009 she worked in Winnipeg at the national UCC office, the archives of the Ukrainian Cultural and Educational Centre of Winnipeg (Oseredok), and the University of Manitoba. She also met with and interviewed Ostap Skrypnyk, former executive director of the UCC; independent scholar Orest Martynovych; the president of the Shevchenko Foundation, Andrew Hladyshevsky; and the acting director of the Centre for Ukrainian Canadian Studies at the University of Manitoba, Dr. Roman Yereniuk. Before returning to Ukraine, Ms. Balytska spent several days in Toronto, where she interviewed Paul Grod, the national president of the UCC. Ms. Balytska returned to Chernivtsi, where she incorporated the new material she had gathered in Canada into her dissertation. Her successful dissertation defence gained her the degree of Candidate of Sciences.

Yulia Balytska

Quaecumque Vera Honour Society

Support CIUS through your estate (bequest, life insurance, trusts) and become a member of the Quaecumque Vera Honour Society at the University of Alberta. You will be invited to an annual lunch with the Chair of the Board of Governors, as well as to various campus events. You will also receive issues of *New Trail* and *Folio*, access to the Library, and the opportunity to purchase a Faculty Club membership.

CIUS Endowment Funds

With deep appreciation for the generosity and commitment of our benefactors, hundreds of students and scholars in all parts of the world working in many disciplines of Ukrainian studies have benefited from the annual grants, scholarships, and fellowships awarded by the Canadian Institute of Ukrainian Studies. These awards were made possible by donations from individuals and organizations that place a high value on education and have deep respect for their Ukrainian heritage. Endowments are crucial to the support of CIUS activities, and we thank all our donors for their generosity and trust. Through named endowment funds they will be remembered by future generations for their support and dedication. While only accrued interest is used to fund designated activities, direct donations to the spending allocation to support specific projects are also encouraged. If you would like to make a contribution to CIUS or establish an endowment, please contact Mykola Soroka, CIUS Development Manager, at msoroka@ualberta.ca, phone: (780) 492-6847 (use the form on the centre page). You can also make a gift online at: www.giving.ualberta.ca or find out more about the University of Alberta policy on giving. Listed in order of establishment, amounts include all donations received by 31 July 2010.

Krysa Family Scholarship Endowment Fund: $32,682

The first endowment fund at CIUS was established by the Leo J. Krysa Family Foundation in December 1981. A minimum of one undergraduate scholarship is offered in Ukrainian and Ukrainian-Canadian studies annually.

CIUS Endowment Fund: $812,690

Established in September 1986 with bequests from the estates of George Deba (Vancouver) and Katherine Miskew (Edmonton), as well as many contributions from individuals and organizations in Canada and the United States. The fund supports a broad range of CIUS projects and activities. In April 1996, a $10,000 bequest from the estate of Steven Kobrynsky of Canora, Saskatchewan, established the Steven Kobrynsky Memorial Scholarship, awarded every two years to an undergraduate who excels in the study of the Ukrainian language.

Volodymyr and Daria Kubijovyč Memorial Endowment Fund: $436,549

Established in November 1986 with a bequest from the estate of Professor Volodymyr Kubijovyč and matched two-to-one by the government of Alberta. The fund supports encyclopedia projects of CIUS, including initially the *Entsyklopediia ukraïnoznavstva* and the *Encyclopedia of Ukraine* and currently the *Internet Encyclopedia of Ukraine*.

Marusia Onyshchuk and Ivanko Kharuk Memorial Endowment Fund: $152,057

Established in December 1986 by Petro Malofij (Edmonton). The fund provides scholarships for students from the Sniatyn region studying at the Yurii Fedkovych National University of Chernivtsi in the fields of history, political science, law, and economics.

Stephania Bukachevska-Pastushenko Archival Endowment Fund: $300,430

Established by Stephania Bukachevska-Pastushenko at the Canadian Foundation for Ukrainian Studies in Toronto with an initial gift of $100,000. The fund was matched two-to-one by the government of Alberta after its transfer to CIUS in January 1987. Income from the fund supports archival research, cataloguing of existing collections, and publication of research aids.

Ukrainian Language Education Centre Fund: $600,825

This fund, established by the Ukrainian Professional and Business Club of Edmonton in April 1987 and matched two-to-one by the government of Alberta, made it possible for the Ukrainian Language Education Centre to undertake its activities. It supports the development, publication, and implementation of the Nova resource series for students and teachers in bilingual schools, as well as the professional development of teachers.

Michael and Daria Kowalsky Endowment Fund: $2,000,103

Established by Daria Mucak-Kowalsky and Michael Kowalsky (1908–2000) of Toronto in December 1987 to fund academic research, scholarships, and scholarly publications. The government of Alberta matched the initial donation of $100,000 two-to-one. In 1998–2000, the Kowalskys

increased the capital of their endowment by $1,650,000 and redirected it to use for the newly established Kowalsky Program for the Study of Eastern Ukraine. This includes funding for the Kowalsky Eastern Institute of Ukrainian Studies, founded at the V. N. Karazyn National University of Kharkiv in 2000.

Petro Czornyj Memorial Endowment Fund: $30,000

Established in June 1988 with a $10,000 bequest and matched two-to-one by the government of Alberta from the estate of Petro Czornyj (Toronto), initially the fund supported work on the *Encyclopedia of Ukraine*, and today it provides grants to scholars from Ukraine.

Cosbild Investment Club Endowment Fund: $105,546

Established in June 1988 by individual contributions from a private Toronto investment club, the fund supports scholarly publications in Ukrainian studies. The initial donation of $33,500 was later augmented by club members and matched two-to-one by the government of Alberta.

Peter Jacyk Endowment Fund: $3,013,778

Established by Peter Jacyk (1921–2001) of Mississauga, Ontario, in June 1988 with his initial contribution of $1,000,000 and matched two-to-one by the government of Alberta. Accrued interest supports the Peter Jacyk Centre for Ukrainian Historical Research at CIUS. Its major project is the English translation of Mykhailo Hrushevsky's fundamental ten-volume *History of Ukraine-Rus'*. Research grants are also awarded to scholars in Ukrainian studies.

Stasiuk Family Endowment Fund: $1,496,595

Established in July 1988 with a $350,000 bequest from the estate of Eudokia Stasiuk (Toronto) and matched two-to-one by the government of Alberta, the fund supports the Stasiuk Program for the Study of Contemporary Ukraine and CIUS publications.

Anna and Nikander Bukowsky Endowment Fund: $117,680

Established by Anna and the late Nikander Bukowsky (Saskatoon) in November 1988 with an initial donation of $10,000; augmented by $50,000 in February 1993 and $51,200 in May 1994. Supported scholarly research and publications in Ukrainian and Ukrainian-Canadian studies until 1996, the fund, at the request of the donor, now supports the Research Program on Religion and Culture (formerly, the Ukrainian Church Studies Program).

Nestor and Zenovia Salomon Memorial Endowment Fund: $26,667

Established by Wasyl and Halyna (née Khomyn) Salomon (Toronto) in December 1988 in memory of their relatives Nestor Salomon and Zenovia Salomon (née Lopushanskyi). The initial gift of $15,000 was designated for the support of Ukrainian language and literature projects.

Juchymenko Family Endowment Fund: $5,000

Established by Ivan Juchymenko (Islington, Ontario) in January 1989 to fund scholarly research in Ukrainian history, with emphasis on the nineteenth and twentieth centuries.

Alexander and Helen Kulahyn Endowment Fund: $50,000

Established by Alexander and Helen Kulahyn (Sardis, B.C.) in May 1989 to provide research grants and scholarships to junior and senior scholars in the field of Ukrainian legal studies.

Helen Darcovich Memorial Endowment Fund: $298,665

Established by Dr. Vlas Darcovich (1921–2010) in July 1989 in memory of his wife, Helen (Olena), née Michalenko, to support Ph.D. students writing dissertations on a Ukrainian or Ukrainian-Canadian topic in pedagogy, history, law, the humanities and social sciences, women's studies, or library science. A minimum of one doctoral fellowship is awarded annually.

Dmytro Stepovyk Ukrainian Studies Endowment Fund: $4,700

Established by Dmytro Stepovyk (Kyiv) in May 1989 to fund scholarly research and publications in Ukrainian art history.

Dr. Ivan Iwanciw and Dr. Myroslawa Mysko-Iwanciw Endowment Fund: $128,929

Established by Dr. Myroslawa Iwanciw (née Mysko) of Elmwood Park, Illinois, in August 1989. Until 2001, income funded a scholarly exchange between York University (To-

ronto) and an institution in Ukraine. It now funds scholarships for students at the Kyiv Mohyla Academy National University.

CIUS Exchanges with Ukraine Endowment Fund: $35,830

Established by individual donors from all parts of Canada in November 1989. The fund was created to foster the development of academic exchanges with Ukraine.

Marusia and Michael Dorosh Endowment Fund: $100,050

Established by the late Michael Dorosh (Toronto) in November 1989 to provide fellowships for students pursuing a master's degree in Ukrainian and Ukrainian-Canadian studies. A minimum of one fellowship is awarded annually.

Petro and Ivanna Stelmach Endowment Fund: $150,000

Established by Petro and Ivanna Stelmach (1924–2008), Mississauga, in November 1989 to provide research grants and scholarships in Ukrainian studies. Since 1993, the fund has been used to support the Institute for Historical Research at the Ivan Franko National University of Lviv. Two annual scholarships for history students at Lviv National University were initiated in 1995.

Oleh Zujewskyj Endowment Fund: $20,000

Established by Dr. Oleh Zujewskyj (1920–1996) of Edmonton in December 1989 to support the publication of literary works by Ukrainian writers living outside Ukraine.

Tymofij and Evhenia Taborowskyj Endowment Fund: $20,500

Established by the late Tymofij and Evhenia Taborowskyj (Toronto) in April 1990 to fund the research and publication of works by scholars in Ukrainian and Ukrainian-Canadian studies.

John Kolasky Memorial Endowment Fund: $751,837

This fund was originally established in May 1990 as the Ukraine Exchange Fellowship Endowment Fund by the late John Kolasky (Surrey, B.C.), Pauline and the late Peter Kindrachuk (Vernon, B.C.), William and Justine Fedeyko (St. Albert, Alberta), and many organizations and individuals from across Canada. It provides fellowships for Ukrainian scholars and professionals to conduct research and study in Canada.

Vasil Kravcenko Endowment Fund: $10,000

Established by the late Dr. Vasil Kravcenko (Hanover, Germany) in February 1991 to fund scholarships and research grants for scholars in Ukrainian studies.

Nestor Peczeniuk Memorial Endowment Fund: $80,000

Established by Jaroslawa and Sonia Peczeniuk (Sudbury, Ontario) in December 1991 to provide research grants for scholars in Ukrainian and Ukrainian-Canadian studies.

Wolodymyr Dylynsky Memorial Endowment Fund: $53,175

Established by Myron Dylynsky (Toronto) in December 1991 to provide research or publication grants in Ukrainian studies to scholars affiliated with academic, cultural, and educational institutions in Lviv. Until 2007 the endowment also received matching funds from Xerox Canada.

Mykola Klid Memorial Endowment Fund: $57,450

Established in December 1992 by Maria Diakunyk (Kitchener, Ontario) and her three children, Dr. Bohdan Klid (Edmonton), Myroslav Klid (Mississauga, Ontario), and Maria Zadarko (Kitchener) to fund fellowships and research grants in Ukrainian studies.

Teodota and Iwan Klym Memorial Endowment Fund: $35,353

Established in April 1995 with a bequest from the estate of Teodota Klym (Edmonton) to support CIUS scholarly activities, including fellowships, publications, and the organization of conferences, primarily in co-operation with the Yurii Fedkovych National University of Chernivtsi.

Research Program on Religion and Culture Endowment Fund: $43,721

Formerly named the Ukrainian Church Studies Program Endowment Fund, the fund was established in November 1995 with a bequest from the estate of Harry Bratkiw (Edmonton) and donations from St. John's Fraternal Society (Edmonton) and St. Andrew's College (Winnipeg) to offer fellowships, supports independent research, and facilitates research and publication by scholars in the field of religious studies.

Shwed Family Endowment Fund in Memory of Ostap and Vera Shwed: $32,360

Established originally as the Ostap Teofil Shwed Memorial Endowment Fund in April 1996 by Vera Shwed and her four sons, Eugene, Dennis, Philip, and Mark, the fund was renamed by the sons in honour of the family and in memory of their parents following the death of their mother. It supports projects at the Ukrainian Language Education Centre that promote teacher professional development and the improvement of language courses.

Stephen and Olga Pawliuk Endowment Fund: $50,000

Established in August 1996 by Olga Pawliuk (Toronto), initially to support the Hrushevsky Translation Project and then to support research and publishing in Ukrainian and Ukrainian-Canadian history.

Stelmaschuk Extension Education Endowment Fund: $30,400

Established in October 1996 with a $10,000 donation from Professor Paul Stelmaschuk and Mrs. Anna Stelmaschuk (Kelowna, B.C.) and $10,000 from the late Mrs. Nancy Shemeluck-Radomsky (Edmonton) and Mrs. Mary Orchuk. The fund supports extension education in Ukraine by assisting Ukrainians engaged or planning to work in this field. It can also be utilized by distance-learning workers from Canada to help educate prospective extension workers in Ukraine.

Michael Zacharuk Memorial Endowment Fund: $10,000

Established in November 1996 by the late Mary Zacharuk (Two Hills, Alberta) in memory of her husband, Michael (1908–1996), to support scholarships and publications in Ukrainian and Ukrainian-Canadian studies.

Remeza Family Endowment Fund: $100,000

Established in December 1998 by Sylvester Remeza (1914–2002) of Ottawa, the fund supports research and publications pertaining to the work and legacy of Bohdan Lepky.

Dmytro and Stephania Kupiak Fund: $50,000

Established in December 1998 by Stephania Kupiak (Milton, Ontario), the fund offers scholarships to graduates of the Busk State Secondary School who study economics, political science, law, and international relations at the Ivan Franko National University of Lviv.

Celestin and Irena Suchowersky Endowment Fund: $75,585

Established in September 1999 by Dr. Celestin (Mykola) Suchowersky (1913–2008), the fund offers fellowships at the M.A. or Ph.D. level to residents of Bukovyna to study at the Universities of Alberta, Saskatchewan, Toronto, or other Canadian universities in the disciplines of sociology, psychology, economics, or Ukrainian studies.

Fedeyko Family Endowment Fund: $87,711

Established in November 2000 by William and Justine Fedeyko (St. Albert, Alberta) the fund supports the Ukrainian Canadian Program by funding scholarly research, conferences, community outreach activities, and the publication of works in this field.

Michael Kowalsky and Daria Mucak-Kowalsky Scholarship Endowment Fund (2000): $28,948

Established in December 2000 by Daria Mucak-Kowalsky (Toronto) with the primary purpose of offering scholarships to graduate students in Ukraine and Canada in selected disciplines, first of all students at the Ivan Franko National University of Lviv, the Ivano-Frankivsk National University, the Kyiv Mohyla Academy National University, and any Canadian university, with preference to students at the University of Alberta.

Michael Kowalsky and Daria Mucak-Kowalsky Encyclopedia of Ukraine Endowment Fund: $170,000

Established in April 2004 by Daria Mucak-Kowalsky (Toronto), the fund supports the preparation, editing, and updating of entries pertaining to Ukrainian history in the *Internet Encyclopedia of Ukraine*.

Mykhailo Onufriiovych Samytsia Endowment Fund: $215,000

Established in November 2005 by Mykhailo Onufriiovych Samytsia (1920–2009) in memory of his father, Onufrii Ivanovych Samytsia; his mother, Anastasia Dmytrivna Samytsia (née Stoianovska); and his wife, Maria Hryhorivna Samytsia (née Sharyk), with a donation of $208,500 from

Mykhailo Samytsia and $5,000 from the estate of Maria Samytsia. The fund is designated in support of students and the scholarly and research activities of CIUS.

Stephen and Olga Pawliuk Ukrainian Studies Endowment Fund: $50,000

Established in January 2006 by Olga Pawliuk in support of the scholarly and research activities of CIUS, with priority to online computer-based initiatives.

Dr. Ivan Iwanciw and Dr. Myroslawa Mysko-Iwanciw Ukrainian Studies Endowment Fund: $57,105

Established by Dr. Myroslawa Iwanciw (née Mysko) of Elmwood Park, Illinois, in April 2006 in support of CIUS activities, with priority to Ukrainian students and scholars conducting research in Ukrainian studies.

Peter and Doris Kule Endowment for the Study of the Ukrainian Diaspora: $213,150

Established in September 2006 by Drs. Peter and Doris Kule (Edmonton) with an initial donation of $100,000 and matched by the Government of Alberta. Additional contributions have been received from individuals and organizations. The fund supports the work of the Ukrainian Diaspora Studies Initiative at the Kule Ukrainian Canadian Studies Centre.

Ivan Franko School of Ukrainian Studies Endowment Fund: $113,270

Established by the Ivan Franko School of Ukrainian Studies (Edmonton) in October 2006 to commemorate its fiftieth anniversary, with an initial donation of $75,000. The amount was later increased by additional funds from the school and individual donors. The fund provides travel grants to post-secondary students who wish to continue their studies in Ukrainian at universities in Ukraine.

Ivan and Zenovia Boyko Endowment Fund: $30,000

Established by Ivan and Zenovia Boyko (Edmonton) in January 2007 as a tribute to the memory of Mr. Boyko's mother, Kateryna Boyko (née Shchybylok), and as a gift to the Boykos' grandchildren, the fund supports the *Internet Encyclopedia of Ukraine* Project and promotes computer-based access to information about Ukraine and Ukrainians.

Mykhailo, Volodymyr and Olia Halchuk Memorial Endowment Fund: $50,000

Established by Jaroslaw Halchuk (St. Catharines, Ontario) in July 2007 in memory of his sons, Mykhailo and Volodymyr, and his wife, Olia, to support the scholarly, student and research activities of CIUS.

Peter and Doris Kule Ukrainian Canadian Studies Centre Endowment Fund: $905,000

Established by Drs. Peter and Doris Kule (Edmonton) in August 2007 to support the Ukrainian Canadian Program, now known as the Kule Ukrainian Canadian Studies Centre at CIUS, and facilitate the expansion of the Institute's multifaceted commitment to documenting and sharing the wealth of the Ukrainian Canadian experience.

Rev. Dmytro and Stephania Baziuk (Rudakewycz) Memorial Endowment Fund: $7,000

Established by Myron and Luba Baziuk (Edmonton) in August 2007 in support of the study of Ukrainian intellectual and cultural life in western Ukraine, with emphasis on the history of Lviv and the Lviv region; women's studies in western Ukraine, and scholarly publications in the aforementioned areas. The fund also supports students from the Ivan Franko National University of Lviv who have been selected for the University of Alberta student exchange program.

Eugene and Olena Borys Endowment Fund: $25,000

Established by Oksana Boszko, Roman Borys, Adrian Borys, and Marko Borys in January 2008 in support of the *Encyclopedia of Ukraine* and other encyclopedia projects in all forms: print, electronic, and other media, under the direction of CIUS.

Michael Kowalsky and Daria Mucak-Kowalsky Ukrainian Diaspora Endowment Fund: $30,000

Established by Daria Mucak-Kowalsky in January 2008 to conduct research and publish materials of the Kule Ukrainian Canadian Studies Centre at CIUS dealing with the most recent ("fourth wave") Ukrainian emigration to Canada.

Father Hryhorij Fil and Olga Fil Endowment Fund: $35,000

Established by Father Hryhorij Fil and the late Olga Fil (Redwater, Alberta) in November 2008 to support research and publication of historical works and religious sources on topics in Ukrainian history or related topics in Ukrainian studies, such as Ukrainian literary history and the history of the Ukrainian language in Canada, as well as to support research and publication of liturgical books, religious literature, and studies on church affairs and religion.

Walter Litynsky and Irene Litynsky Endowment Fund: $10,020

Established in February 2009 with a bequest from the estate of Walter and Irene Litynsky (Windsor, Ontario), the fund supports research and publishing in Ukrainian and Ukrainian Canadian history.

Petro Jacyk Program for the Study of Modern Ukrainian History and Society Endowment Fund: $1,000,000

Established in February 2009 by a donation of $500,000 from the Petro Jacyk Education Foundation and matched by the Government of Alberta, the fund supports the Petro Jacyk Program for the Study of Modern Ukrainian History and Society, a collaborative project between the University of Alberta and two major universities in Lviv: the Ivan Franko National University of Lviv and the Ukrainian Catholic University. Under the auspices of the Peter Jacyk Centre for Ukrainian Historical Research at CIUS, the program focuses on modern Ukraine by publishing the journal *Ukraïna moderna*, cataloguing and digitizing major collections of oral history, and supporting the research work and education of promising younger historians in Ukraine and Canada.

Danylo Husar Struk and Oksana Pisetska Struk Endowment Fund: $101,010

Established in November 2009 by transferring the Danylo Husar Struk Memorial Fund at the Canadian Foundation for Ukrainian Studies (Toronto) in the amount of $100,000. The fund supports the Danylo Husar Struk Program in Ukrainian Literature at CIUS by providing grants to established scholars for the critical analysis of Ukrainian literature, sponsoring research, scholarly writing, and translation of Ukrainian literature, organizing workshops, public lectures and readings on Ukrainian literature, and supporting publications in Ukrainian literature.

Dr. Wasyl and Parasia Iwanec (Krysa) Endowment Fund: $25,000

Established in July 2010 by Parasia Iwanec (St. Catharines, Ontario) in memory of her late husband, Dr. Wasyl Iwanec (1905–1979) with a donation of $25,000. The fund supports research and publications at CIUS and provides scholarships and bursaries for students and research grants for scholars in the area of Ukrainian studies.

Alberta Ukrainian Heritage Foundation Endowment Fund: $25,000

Established in August 2010 by a donation of $25,000 from this Edmonton-based foundation. The fund, under the direction of the Kule Ukrainian Canadian Studies Centre at CIUS, supports scholarly research on Ukrainian-Canadian history, the preparation of books on Ukrainian-Canadian subjects, sponsorship and participation in academic conferences, and the development of databases in Ukrainian-Canadian studies.

Did you know that CIUS awards over $100,000 annually in scholarships, fellowships and research grants to students and scholars?

For information on applying for a scholarship, fellowship or grant, please visit the CIUS website: www.cius.ca

Donations / Пожертви

; / Пожертви

ıal programs and projects, CIUS relies on your
ıteful for all contributions, large or small.

ніх програм і проєктів КІУСу необхідна
.о просимо Вас скласти пожертву на КІУС.
всі пожертви, великі чи малі.

ble in both Canada and the United States.
ладаються податками.

; out to the Canadian Institute of Ukrainian Studies.
ıues out to the University of Alberta Foundation USA, Inc.

і на Canadian Institute of Ukrainian Studies.
а University of Alberta Foundation USA, Inc.

_____

_____

_____

_____

_____

Please use the self-addressed envelope. Postage is paid only if mailed in Canada.

Просимо користуватися прикріпленим конвертом. Поштові кошти оплачені тільки в Канаді.

e name and address of someone who would like to be added to
mailing list.

, хто бажав би отримувати Бюлетень КІУСу, будь ласка,
ідомте нас.

Please continue to next page

I/we wish to make a gift to CIUS in the amount of $_____and choose to contribute by:

❑ Cheque (payable to **Canadian Institute of Ukrainian Studies;**
or for United States residents to **University of Alberta Foundation USA, Inc.)**

Mail cheques to:

CIUS, 4-30 Pembina Hall, University of Alberta, Edmonton, AB, Canada T6G 2H8

❑ A one-time gift via my VISA / MasterCard: _____

Expiry date _____ Daytime phone (____) _____

Cardholder_____ Signature _____
(please print name)

Date_____

❑ Installments of $_____ per month; commencing ____/____ (m/y) and

ending ____/____ (m/y) from my VISA / MasterCard: _____

Expiry date _____ Daytime phone (____) _____

Cardholder_____ Signature _____

(please print name)

Date_____

❑ **I/we wish my/our gift to support the activities and programs of CIUS, where the need is greatest.**

❑ **I/we wish my/our gift to support the following project/program or endowment fund:**

_____

❑ **I/we wish to establish an endowment fund or make a planned gift (e.g., life insurance policy, bequest) and would like to be contacted by the director of CIUS. Please provide your name and phone number in the space above or call us at (780) 492–2972, fax (780) 492–4967, or e-mail cius@ualberta.ca**

In an effort to keep printing and mailing costs to a minimum, we urge CIUS Newsletter recipients to read and consider one of the following two options, if appropriate:

❑ I no longer wish to receive the *CIUS Newsletter.* Please fill out your name and address in the space above or enclose your mailing label and return it to CIUS in the stamped, self-addressed envelope.

❑ If you would prefer to receive an electronic copy of the *CIUS Newsletter* rather than a hard copy, please check the box and provide your e-mail address: _____

The personal information requested on this form is collected under the authority of Section 33(c) of the Alberta "Freedom of Information and Protection of Privacy Act" for the purposes of updating and maintaining donor and newsletter records. Questions concerning the collection, use or disposal of this information should be directed to: Manager, Prospect Research, Advancement Services, 6–41 GSB, University of Alberta, Canada T6G 2H1.

01650

Donors to CIUS

The following donations have been received between 1 August 2009 and 31 July 2010 from 261 benefactors.

Golemba, Natalia Estate *Toronto ON*	450,000.00
Canadian Foundation for Ukrainian Studies *Toronto ON*	135,000.00
Darcovich, William Estate *Edmonton AB*	103,430.00
Kowalsky, Daria *Etobicoke ON*	70,000.00
Salyga, Peter Estate *Dauphin MB*	50,920.00
Fischer-Slysh, Maria *Toronto ON*	50,000.00
Malanczuk, Elsa Estate *Ottawa ON*	45,000.00
Ukrainian Studies Fund Inc *New York USA*	40,000.00
Alberta Ukrainian Heritage Foundation *Edmonton AB*	25,000.00
Iwanec, Parasia *St Catharines ON*	25,000.00
Yaremko, John *Richmond Hill ON*	25,000.00
Kulahyn, Alexander & Helen *Chilliwack BC*	21,000.00
Huculak, Erast *Etobicoke ON*	10,013.94
Fedorchuk, John & Kay *Etobicoke ON*	10,000.00
Tesluk, Eugene Estate *Delta BC*	10,000.00
Fil', Hryhorij Father *Redwater AB*	6,274.80
Petro Jacyk Education Foundation *Mississauga ON*	5,100.00
Alberta Ukrainian Commemorative Society *Edmonton AB*	5,000.00
Hildebrandt, Alexandra *Edmonton AB*	5,000.00
Mulak-Yatzkivsky, Arkadi *Los Angeles CA*	5,000.00
Suchowersky, Oksana *Calgary AB*	5,000.00
Zubryckyj, Nick *Edmonton AB*	4,640.64
Ukrainian Pioneers Assoc of Alberta *Edmonton AB*	4,000.00
Ukrainian Senior Citizens Association *Edmonton AB*	4,000.00
Darcovich, William *Edmonton AB*	3,635.49
Alberta Foundation for Ukrainian Education Society *Edmonton AB*	3,000.00
Swyripa, Frances *Edmonton AB*	3,000.00
Ukrainian Jewish Encounter Initiative *Ottawa ON*	3,000.00
Fedeyko, William & Justine *Sturgeon County AB*	2,500.00
Franko Foundation *Toronto ON*	2,500.00
Maleckyj, Andrew *Toronto ON*	2,500.00
Ukrainian Canadian Benevolent Society of Edmonton *Edmonton AB*	2,036.00
Klid, Morris *Oakville ON*	2,000.00
Malofij, Petro *Edmonton AB*	2,000.00
Kohut, Zenon & Zorianna *Edmonton AB*	1,700.00
Anonymous *Etobicoke ON*	1,000.00
Bachynsky, Evhen *Cleveland OH*	1,000.00
Bishop Budka Charitable Society *Sherwood Park AB*	1,000.00
Blavatska, Larissa *Ottawa ON*	1,000.00
Bociurkiw, Vera *Edmonton AB*	1,000.00
Cybulsky, Irene *Hamilton ON*	1,000.00
Dylynsky, Myron *Etobicoke ON*	1,000.00
Fedeyko, Eugene A. & Lilian *St Albert AB*	1,000.00
Medwidsky, Bohdan *Edmonton AB*	1,000.00
Nakoneczny, Nell A. *Winnipeg MB*	1,000.00
Ukrainetz, Peter *Vernon BC*	1,000.00
Alberta Pomitch Charitable Society *Edmonton AB*	750.00
Fedeyko, Dennis & Barbara *Grande Prairie AB*	700.00
Lewycky, Donald *Edmonton AB*	600.00
Salyzyn, Lisa *Edmonton AB*	600.00
Stefaniuk, Cornell *Edmonton AB*	600.00
Zalasky, Katherine *St Albert AB*	600.00
Himka, John-Paul *Edmonton AB*	550.00
Central Products & Foods Ltd *Winnipeg MB*	500.00
Desjardins Group *Montréal QC*	500.00
Fedeyko, Darlene & William *St Albert AB*	500.00
Galagan, Ron *Edmonton AB*	500.00
Klid, Bohdan & Halyna *Spruce Grove AB*	500.00
Moroz, Paul *Ottawa ON*	500.00
Shepertycky, Martha *Winnipeg MB*	500.00
Shwed, Philip *Gatineau QC*	500.00
Pedenko, Victor *London ON*	431.89
Klopoushak, Edward *Regina SK*	400.00
League of Ukrainian Canadians *Winnipeg MB*	350.00
Kochenash, Lydia *Toronto ON*	300.00
Stefaniuk, Steve & Josephine *Edmonton AB*	300.00
Yurkiwsky, Stephania *Edmonton AB*	300.00
Kostash, Myrna *Edmonton AB*	280.00
Kotyshyn, Orest *Edmonton AB*	275.00
Bautista, Amy & Ken C. *St Albert AB*	266.00
Blawacky, Benedict & Helen *Edmonton AB*	250.00
Diakunyk, Maria *Kitchener ON*	250.00
Martchouk, Alla & Peter *Edmonton AB*	250.00
Ortynsky, Nestor *Canora SK*	250.00
Woron, Mykola *Calgary AB*	250.00
Zyblikewycz, Eugene O. & Stephania *Marlton USA*	250.00
Langdale, Heather M. & Bradley *Spruce Grove AB*	201.00
Kamp, Lucas *Pasadena USA*	200.00
Szafowal, Nicolas *Munchen Germany*	200.00
Brenneis, Marika *Edmonton AB*	200.00
Bulchak, Alexandra & Bohdan *Etobicoke ON*	200.00
Chochlacz, Jaroslawa W. *Lasalle QC*	200.00
Chyz, Nina *Etobicoke ON*	200.00
Fecycz, Taras *Etobicoke ON*	200.00
Hnatiuk, William *Saskatoon SK*	200.00
Hrabowych, Roman J. & Irene *North York ON*	200.00
Jakibchuk, Jerry & Zena *St Catharines ON*	200.00
Koziak, Julian G. *Edmonton AB*	200.00
Krochak, Michael & Marie *Saskatoon SK*	200.00
Nebesio, Maria *Toronto ON*	200.00
Michalchuk, Rose *Edmonton AB*	200.00
Mojsiak, Wasyl *Weston ON*	200.00
Mykytyn, Wasyl *Sun City USA*	200.00
Wlasenko, Luba *Oshawa ON*	200.00
Zadarko, Maria *Kitchener ON*	200.00
Blackburn, Erin & Charles *Edmonton AB*	196.00
Kobluk, William & Judy *Edmonton AB*	190.00
Myers, Audrey & Craig *St Albert AB*	171.00
Basaraba, Joseph & Eunice *Wolfville NS*	150.00
Harrakh, Ivan D. *Edmonton AB*	150.00
Latyszewskyj, Maria *North York ON*	150.00
Strilchuk, Irene *Yorkton SK*	150.00
Dutka, Irene *Mississauga ON*	130.00
Chomyn, George *Weston ON*	120.00
Serhijczuk, George & Veronica *Etobicoke ON*	120.00

Sydoruk, Borys *Calgary AB*	107.00
Kenyon, David *Edmonton AB*	101.00
Limonczenko, Valentina *Arlington USA*	100.00
Casanova, Jose & Maria Koznarsky *Montclair USA*	100.00
Oleksyn, Ivan *Rochester USA*	100.00
Procyk, Roman & Lydia M. *Huntingdon Valley USA*	100.00
Bemko, Ihor J. & Maureen *Edinbord USA*	100.00
Bodnar, Marta *Windsor ON*	100.00
Broda, Alex & Stephanna *Edmonton AB*	100.00
Czolij, Yaroslaw *Montreal QC*	100.00
Drabik, Wasyl *Etobicoke ON*	100.00
Duchnij, Marian *Edmonton AB*	100.00
Duchnij, William *Edmonton AB*	100.00
Dytyniak, George & Mary *Edmonton AB*	100.00
Fedchyshak, Steve *St Catharines ON*	100.00
Gowda, Kathrine *Edmonton AB*	100.00
Hirnyj, Lada *Toronto ON*	100.00
Hohol, Maria *Etobicoke ON*	100.00
Hopchin, Maria *Edmonton AB*	100.00
Hurko, Stefania *Etobicoke ON*	100.00
Janschula, Lee & Olya *Etobicoke ON*	100.00
Karpenko, Boris & Tetiana *Southfield USA*	100.00
Kobrynsky, Lillian *Saskatoon SK*	100.00
Lewycka, Luba *Montreal QC*	100.00
Malycky, Alexander *Calgary AB*	100.00
McIntyre, James M. & Oksana *Red Deer AB*	100.00
Michalishyn, Peter & Jean *Winnipeg MB*	100.00
Pereyma, Marta M. *Arlington USA*	100.00
Popiwczak, Nick *Sudbury ON*	100.00
Primak, George *Pierrefonds QC*	100.00
Prisco, Nestor *North Bay ON*	100.00
Ronish, Zoya *Montreal QC*	100.00
Roslak, Maria *Edmonton AB*	100.00
Rudiak, John *Sherwood Park AB*	100.00
Rudko, Daniel *St Albert AB*	100.00
Russin, Geraldine *Winnipeg MB*	100.00
Sajewycz, Michael *Etobicoke ON*	100.00
Semotiuk, Andriy J. & Ann *Edmonton AB*	100.00
Serray, Andrew *Winnipeg MB*	100.00
Shpytkovsky, Wsevolod *Calgary AB*	100.00
Skoreyko, Mack & Stephie *Edmonton AB*	100.00
St Volodymyr's Library & Archives *Calgary AB*	100.00
Szuch, Anhelyna *Toronto ON*	100.00
Tataryn, Bohdan V. *Thorhild AB*	100.00
Tomkiw, Ihor E. *Toronto ON*	100.00
Topolnisky, Eugene *Edmonton AB*	100.00
Tracz, George *Toronto ON*	100.00
Tymochenko, A. *Mississauga ON*	100.00
Ukrainian Community Society of I Franko *Richmond BC*	100.00
Wynnyckyj, Iroida *Toronto ON*	100.00
Wynnyckyj, Marta *Ottawa ON*	100.00
Yakymechko, Mary *Edmonton AB*	100.00
Zakaluzny, Roman *Calgary AB*	100.00
Zakydalsky, Oksana *Toronto ON*	100.00
Zalucky, Leo & Mary *Edmonton AB*	100.00
Zoloti Vorota Seniors Club *Winnipeg MB*	100.00
Zurawsky, Andrew & Irene *Winnipeg MB*	100.00
Zyruk, Hanna *Wilmington USA*	100.00
Ignash, Pauline *Winnipeg MB*	75.00
Salmaniw, Walter *Victoria BC*	75.00
Samborsky, Lorraine A. *Saskatoon SK*	75.00
Soroka, Ivan & Marusia *Mississauga ON*	75.00
Wilnyckyj, Stefan *Toronto ON*	75.00
Shymko, Yuri *Toronto ON*	64.74
Burghardt, David *Edmonton AB*	60.00
Kowalyk, David *Mississauga ON*	60.00
Derzko, Nicholas *Toronto ON*	59.17
Shulakewych, Bohdan *Mississauga ON*	54.47
DeLossa, Robert *Wayland USA*	50.00
Szendiuch, Alicia *Watertown USA*	50.00
Rapawy, Stephen *North Bethesda MD*	50.00
Biscoe, Anna & David *Edmonton AB*	50.00
Buciak, Raymond *Gloucester ON*	50.00
Buyachok, Rev. Msgr. Mitrat Michael *Winnipeg MB*	50.00
Chorneyko, Ihor & Anne *Dundas ON*	50.00
Faryna, Rose *Edmonton AB*	50.00
Hilash, Olga & John *Sherwood Park AB*	50.00
Hladyshevsky, Helen *Calgary AB*	50.00
Hladyshevsky, Myroslav *Calgary AB*	50.00
Hnatiuk, George & Anna *Winnipeg MB*	50.00
Kachkowski, Cecilia & Albert *Saskatoon SK*	50.00
Kindzersky, Pearl *Edmonton AB*	50.00
Kolanitch, Walter *Saint-Leonard QC*	50.00
Kornylo, Wasyl G. & Anne *Rochester USA*	50.00
Kostash, Mary *Edmonton AB*	50.00
Kostelnyj, Stefan *Toronto ON*	50.00
Kozy, Karlo *Vancouver BC*	50.00
Kucharsky, Wasyl *Winnipeg MB*	50.00
Luchkanych, Anna *Edmonton AB*	50.00
Makar, Eugene & Marie *Mountainside USA*	50.00
Maruszczak, Maria *Toronto ON*	50.00
Melnyk, Dmytro *Hamilton ON*	50.00
Mudry, Nestor *Winnipeg MB*	50.00
Mycak, Peter *Windsor ON*	50.00
Myhal, Helen & Natalie *Toronto ON*	50.00
Owens, Katherine *Edmonton AB*	50.00
Palamarchuk, Jaroslava *Winnipeg MB*	50.00
Pancheniak, Teodor *Winnipeg MB*	50.00
Pastuszenko, Lubomyr & Maria *Edmonton AB*	50.00
Pawlowsky, Myron & Susan Boulter *Winnipeg MB*	50.00
Semeniuk, Olga *Amherstburg ON*	50.00
Sloboda, Lena *Edmonton AB*	50.00
Sluzar, Roman *Mississauga ON*	50.00
Sochaniwsky, Daria *Mississauga ON*	50.00
Stechishin, Zenia *Toronto ON*	50.00
Surowy, Russell & Daria *Winnipeg MB*	50.00
Waschuk, Eugene *Toronto ON*	50.00
Yasinsky, Tatiana *Silver Spring USA*	50.00
Berezowsky, Ihor *Mississauga ON*	47.98
Pencak, Lonhin *Etobicoke ON*	46.61
Darewych, Jurij *Mississauga ON*	44.88
Kuryliw, Ihor *Toronto ON*	44.28
Kudryk, Walter C. *Toronto ON*	43.84
Jaworsky, Osyp *Winnipeg MB*	40.00
Kinasevich, Nadia *Edmonton AB*	40.00
Teply, John *Toronto ON*	40.00
Subtelny, Orest *Toronto ON*	39.23
Lypowecky, Nadia *Etobicoke ON*	35.00
Humnicky, Michael S. *Cupertino USA*	30.00
Chomyn, Andriy *Etobicoke ON*	30.00
Fleishman, Ekaterina K. *Monterey USA*	30.00
Humeniuk, Teodor *Winnipeg MB*	30.00

Mereniuk, Stefania *Montreal QC*	30.00
Pytiak, Mary I. *West Bloomfield USA*	30.00
Hankivsky, Basyl *Mississauga ON*	28.71
Andrusjak, Maria *Warren USA*	25.00
Baranowsky, (Myrosia) Gloria *York ON*	25.00
Delvecchio, Olga *Burlington ON*	25.00
Fedak, George *Nepean ON*	25.00
Hrycak, Peter *Cranford USA*	25.00
Karkoc, Michael *Minneapolis USA*	25.00
Kormylo, John *Beaconsfield QC*	25.00
Kushko, Methodius Rev. *Yorkton SK*	25.00
Kuzych, Ingert & Judy Richer-Kuzych *Springfield USA*	25.00
Maziak, Roman Bloomfield Hills USA	25.00
Melnik, Nicholas & Olga *Fullerton USA*	25.00
Papish, Bob & Eunice *Saskatoon SK*	25.00
Waclawski, Jean *Toronto ON*	25.00
Wasylchenko, Kateryna *Davie USA*	25.00
Kondracki, Michael *Toronto ON*	22.63
Dzulynsky, Orest *Toronto ON*	22.03
Dmytryshyn, Omelan *Toronto ON*	21.66
Ermantrout, Kelsie *St Albert AB*	20.00
Halkewych, Roman *Winnipeg MB*	20.00
Hlushok, Kateryna *Winnipeg MB*	20.00
Kowalchuk, Arthur *Calgary AB*	20.00
Mendela, Olia *Winnipeg MB*	20.00
Vernygora, Vlad Gulf Harbour New Zealand	20.00
Prociw, Teodor S. & Maria *Toronto ON*	20.00
Soroka, Mykola & Nadiya *Edmonton AB*	20.00
Welhash, Wasyl *Winnipeg MB*	20.00
Zajcew, Maria *Winnipeg MB*	20.00
Nahirniak, Walter & Lynda *Mississauga ON*	15.00
Juchymenko, Alex *Toronto ON*	13.94
Sadiwnyk, Nick *Calgary AB*	10.00

КІУС CIUS

Станьте меценатом

—

підтримайте українознавчі студії!

Ви можете підтримати КІУС у такий спосіб:

- Виписати чек
- Переслати гроші через кредитну картку
- Зробити розпорядження у заповіті
- Передати частку своїх акцій
- Заповісти нерухоме майно
- Заповісти страховий поліс

Be a donor

—

support Ukrainian studies

You can support CIUS in the following ways:

- Send a cheque
- Call with your credit card
- Leave a bequest in your will
- Transfer part of your stock portfolio
- Donate property
- Donate your life insurance

Canadian Institute of Ukrainian Studies, 430 Pembina Hall, University of Alberta, Edmonton, AB T6G 2H8 Canada

E-mail: cius@ualberta.ca; www.cius.ca
Tel: 780.492.2972 Fax: 780.492.4967

UNIVERSITY OF ALBERTA
Ukrainian Language Education Centre
Canadian Institute of Ukrainian Studies

What's New!

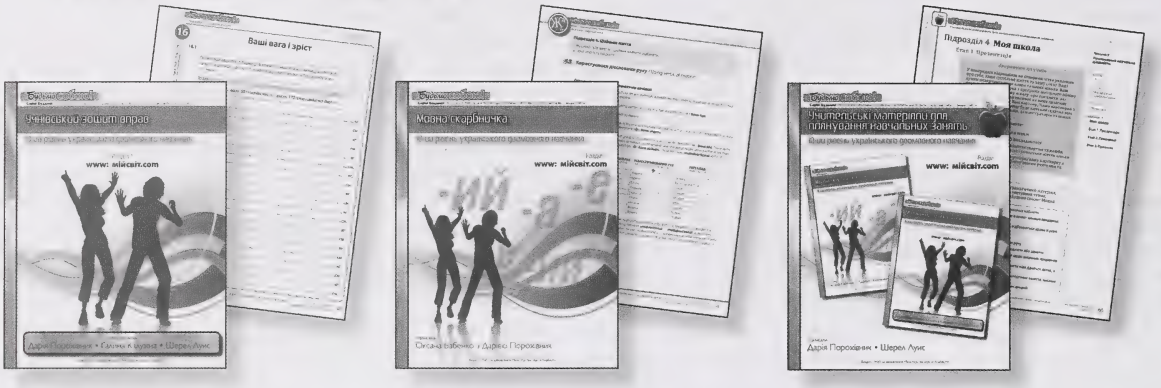

The Budmo Series

The **Budmo Series** is a **free, downloadable resource** for Ukrainian language development at the **high school level**. It provides students with interesting and engaging activities to use Ukrainian in authentic ways, includes a language toolbox to assist students with grammar topics and also features comprehensive support materials for teachers.

Level 10: Unit 1 available for download!

www.budmo-series.com

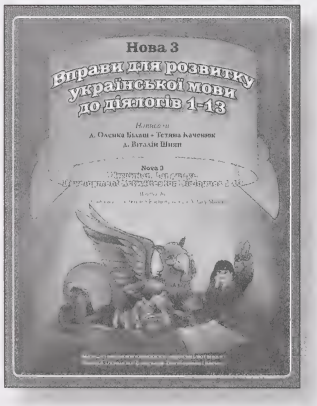

Nova 3: Ukrainian Language Development Activities for Dialogues 1–13

This set of copy masters provides a wealth of individual student work that relates to themes and vocabulary introduced in the **Nova 3: Dialogues** and **Nova 3: Echo-Acting Routines**. These activity sheets provide opportunities for students to find meaningful connections between words and ideas and offer a good contrast to the many group activities in Nova.

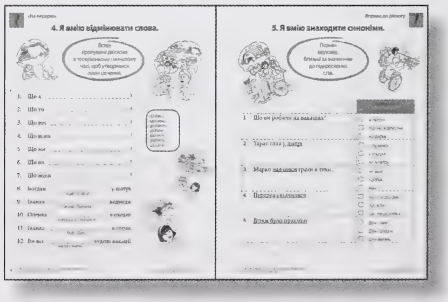

Available as a FREE download at

www.ualberta.ca/ulec

ULEC Publications Catalogue

The **ULEC Publications Catalogue** is a comprehensive listing of professional classroom resources designed for Ukrainian language learning.

Browse the catalogue online or download a PDF at:

www.ualberta.ca/ulec/catalogue

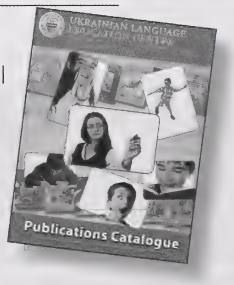

Ukrainian-Jewish Relations in Historical Perspective

Third Edition. 537 pp.

Peter J. Potichnyj and Howard Aster (eds.)

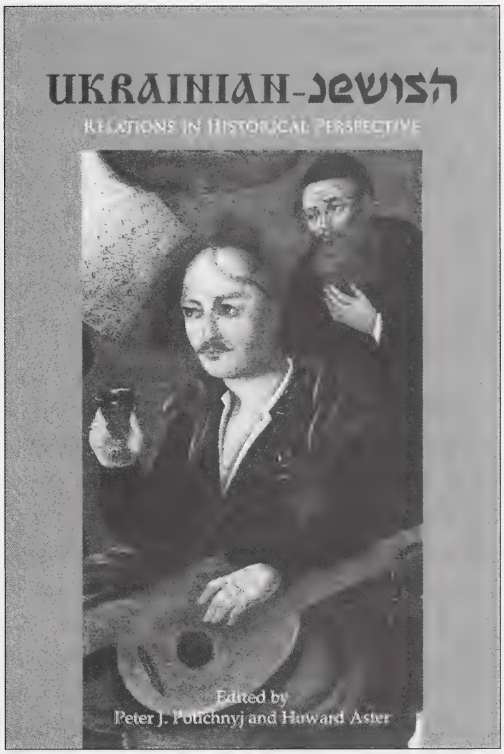

The book *Ukrainian-Jewish Relations in Historical Perspective* contains papers from a historic conference on Ukrainian-Jewish relations that was held at McMaster University in Hamilton, Ontario, in October 1983. Ambitious in scope, the conference brought together a sizable group of eminent North American and Israeli scholars who addressed the highly complex history of relations between Jews and Ukrainians. The essays in this collection, which reflect the dynamic and often controversial nature of the conference, range in time from the seventh to the twentieth century and cover subjects in both Eastern Europe and Canada. The book also contains transcripts of two discussions: one on issues arising from the conference panels, the other concerning Ukrainian-Jewish relations in Canada.

The McMaster conference was the first major effort to address difficult problems of Ukrainian-Jewish relations in a broader academic context. The past quarter century has seen dramatic transformations in the geopolitics of both Ukraine and Israel, as well as an enormous expansion of research on Ukrainian-Jewish relations by scholars from many countries working in a variety of fields. Evidence of this expansion is contained in the select bibliography of book publications that has been added to this third edition. These new developments and research notwithstanding, the essays gathered in this book have retained their importance and relevance to contemporary readers, and some of them still represent the most authoritative discussions of their particular subjects.

Ukrainian-Jewish Relations in Historical Perspective is available in paperback for $34.95 and in hardcover for $64.95 (plus taxes and shipping; outside Canada, prices are in U.S. dollars). Orders can be placed via the secure on-line ordering system of CIUS Press at www.ciuspress.com or by contacting:

CIUS Press
430 Pembina Hall, University of Alberta
Edmonton, AB, CANADA T6G 2H8

Tel.: (780) 492-2973
e-mail: cius@ualberta.ca

Бюлетень КІУСу
2010

Канадський інститут українських студій
4–30 Pembina Hall, University of Alberta, Edmonton, Alberta, Canada T6G 2H8

Лекція італійського науковця — віха у вивченні Голодомору

Великий голод в Україні й на Кубані 1932–33 рр., відомий сьогодні як Голодомор, — одна з визначальних подій XX ст. Та незважаючи на це, більшість науковців нехтували цим питанням аж до останніх років існування Радянського Союзу. Одним із науковців, який почав вивчати голод наприкінці 1980-х рр., був Андреа Ґраціозі, нині міжнародньо визнаний знавець радянської держави та її політики щодо селянства і світовий авторитет з питань Голодомору. З 14 до 21 листопада він відвідав Торонто й Едмонтон, де виступив із лекцією «Голодомор і голоди в СРСР, 1931–33 рр.».

Уже сама назва лекції вказує на широкий підхід д-ра Ґраціозі до вивчення Голодомору в Радянській Україні й на Кубані в контексті політики радянської держави супроти селянства в період 1917–33 рр. і, зокрема, загального голоду в СРСР в 1931–33 рр., включно з голодом і епідемією в Казахстані 1931–33 рр. Під час лекції він проаналізував загальні причини цих голодів і заявив, що український голод став кульмінаційною подією у великій війні радянської держави й комуністичної партії проти селянства, яка почалася в 1917 р. Окресливши політику радянського керівництва та її наслідки для радянського селянства, д-р Ґраціозі також розповів про особливі умови в неросійських реґіонах СРСР, які зумовили інше ставлення до них сталінського режиму.

Зосередившись на Голодоморі, доповідач визначив деякі з його характеристик і національних особливостей. Особливо показовою, на його думку, стала виняткова політика Москви щодо селянства в Україні й кубанському реґіоні на Північному Кавказі, яка призвела до неймовірно великої кількости смертей. Якщо рівень смертности на селі в 1926 р. складав 100 смертей на 1000

Скорботна мати-Україна (с. Козин). Скульптор: Михайло Горловий

осіб, то в 1933 р. це співвідношення було майже 400 на 1000 в Радянській Україні, тоді як у Російській РФСР 140 на 1000. За винятком Казахстану, який на той час входив до складу Росії, й Північного Кавказу з його великим українським населенням, рівень смертности в Росії 1933 р. складав 110 смертей на 1000 осіб сільського населення. До високого рівня смертности спричинився декрет, який забороняв селянам з України й Кубані залишати свої села в пошуках їжі в інших реґіонах СРСР.

Д-р Ґраціозі вказав і на інші заходи, вжиті проти українців у цей період та відразу після нього: масові чистки більшовицької партії Радянської України, переслідування й фізичне винищення національно свідомої інтеліґенції й національних кадрів та припинення політики українізації й повну її заборону в Російській РФСР. Усі ці фактори та інші особливі заходи проти селянства й політичної та культурної еліти України спонукали науковців і правознавців підняти питання, чи був Голодомор геноцидом чи складовою геноциду?

Д-р Ґраціозі зробив висновок, що Голодомор був геноцидом і що голод в Україні й на Кубані 1932–33 рр. підпадає під категорію геноциду, визначеного «Конвенцією ООН про запобігання злочину геноциду і покарання за нього», насамперед у статті 2, частині В, яка до геноцидних дій відносить «навмисне створення для якої-небудь групи таких життєвих умов, що розраховані на її повне чи часткове фізичне знищення». Доповідач розповів про еволюцію власних поглядів з даного питання, адже на початку дослідження він не був упевненим у геноцидному характері Голодомору. Д-р Ґраціозі гадає, що з часом усе більше

Продовження на с. 4

Виконання нашого мандату в період перемін і нестабільности

Після перевірки моєї роботи як директора КІУСу з 2004 до 2010 рр. мені продовжили перебування на цій посаді до червня 2012 р. Через різні причини, в тому числі й через здоров'я, я не хотів залишатися на повний п'ятирічний термін. Все ж волію бути біля керма інституту, щоб провести його через складний перехідний період та передати інститут моєму наступнику не лише в доброму робочому стані, а й щоб він продовжував виконувати свою первинну місію й мандат.

Складнощі наступних двох років стосуються як фінансових, так і організаційних питань. Моїм пріоритетом буде стабілізація фінансового становища КІУСу. Втрати з вічних фондів, завдяки яким було можливе розширення програм і діяльности інституту за останні двадцять років, а також урізання його операційного бюджету привели до суттєвого скорочення річного доходу КІУСу в 2009–10 фінансовому році. Оскільки доходи з фондів залишаються незмінними, а університет продовжує долати фінансову кризу, це велике скорочення може залишитися постійним.

Як нам вийти з такого становища? Одним із шляхів могла б бути довгострокова допомога від фундацій на підтримку різноманітних цільових проєктів. Тут нас, зокрема, підтримали Альбертська фундація збереження української спадщини і Канадська фундація українських студій, які погодилися фінансувати відповідно українсько-канадські студії та Енциклопедію України в інтернеті. Ми активно заохочуємо подібну підтримку й інших програм, наприклад «Журналу українознавчих студій». Приватні жертводавці можуть підтримати видання книг або навіть енциклопедичних статтей. З надією очікуємо на допомогу нашої доброчинної організації — Альбертського товариства сприяння українським студіям — як ще одного надійного джерела фінансування. Решта дефіциту бюджету повинна покритися за рахунок внесків та вжита на найнагальніші потреби. Отримати такі кошти складно, бо більшість провідних жертводавців воліє підтримувати нові цільові проєкти. Просити у донорів на зарплати,

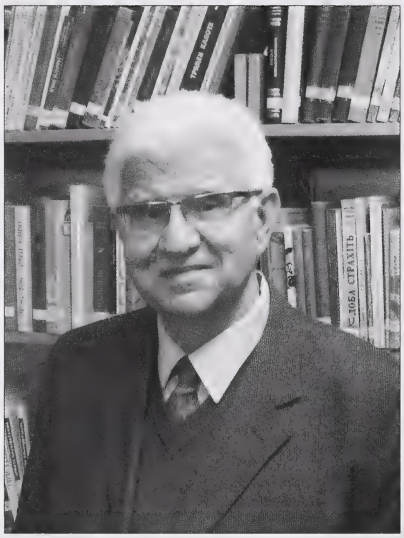

Зенон Когут

комп'ютери, офісне обладнання, поштові й господарські витрати не завжди легко. Однак без добре діючої інфраструктури було б складно реалізувати багато з наших важливих програм, проєктів і публікацій, які створили інституту зразкову репутацію.

Другим завданням на моїй посаді буде питання інтеґрації КІУСу до гуманітарного факультету. Після свого заснування інститут був підпорядкований декану з міждисциплінарних студій, а згодом віцепрезиденту з наукової роботи. На початку мого директорства в 1994 р. відомство декана складалося з п'яти підрозділів. З того часу структура університету зазнала змін, а академічні наукові програми почали переводитися на факультети. Більшість видів діяльности КІУСу найдоцільніше б підпорядкувати гуманітарному факультету, лише Методичний центр української мови більш пов'язаний із факультетом освіти. В минулому КІУС також співпрацював з правничим факультетом і школою бізнесу.

Готуючись до влиття в гуманітарний факультет, незайве пригадати унікальний мандат КІУСу. Заснування інституту стало відповіддю на глибоку потребу української громади зберегти й розвинути свою історичну спадщину й культурні цінності в академічному середовищі. По суті громада прагнула до повної інтеґрації у багатокультурну Канаду через утворення академічної установи, яка б задовольняла її потреби і в той же час спрямовувала увагу наукової спільноти до української й українсько-канадської тематики. На відміну від інших груп, українська громада не могла звертатися до історичної батьківщини за культурною й інтелектуальною допомогою через утиски української мови й культури радянською владою. Громада була також стурбована втратою навиків української мови у другому й третьому поколіннях і змушена лобіювати уряди степових провінцій, щоб заснувати двомовні школи.

Уряд Альберти був готовий піти на зустріч громаді і заснувати КІУС. Навесні 1976 р. загальнофакультетська рада, а в липні 1976 р. правління директорів Альбертського університету ухвалили заснування Канадського інституту українських студій, який мав би фінансувати-

ся на громадські (урядові) кошти з мінімальним річним бюджетом 350,000 дол. Первісний мандат містив шість таких завдань:

1. Сприяти розвитку програм з українських студій у канадських університетах на бакалярському, аспірантському й докторському рівнях.
2. Сприяти дослідженням з українсько-канадської і української тематики через надання студентських стипендій і дослідних дотацій викладачам університетів та науковцям на контрактній основі.
3. Публікувати дослідження з українсько-канадської і української тематики й передруки виданих книг.
4. Служити національним міжуніверситетським інформаційним центром для українських студій у Канаді, координуючи розвиток програм та уникаючи повторень у дослідженнях і публікаціях.
5. Служити джерельним центром для англо-української двомовної освіти та україномовної освіти в Альберті й поза нею.
6. Сприяти налагодженню творчих контактів між професорами, науковцями, письменниками, дослідниками й бібліотекарями в ділянці українських студій через організацію зустрічей, семінарів, лекцій, конференцій і турів.

Розміщений при Альбертському університеті, КІУС мав стати загальнонаціональним закладом і з самого початку мав відділ при Торонтському університеті, очолюваний заступником директора.

У 1979 р. ревізійна комісія рекомендувала, щоб КІУС став підрозділом університету на рівні з іншими відділами й підрозділами; щоб спеціяльна урядова дотація для КІУСу була долучена до дотації, яку відділ вищої освіти надавав Альбертському університету; щоб інститут продовжував розвивати всі три ділянки: українсько-канадські студії, українські студії та двомовну освіту; та щоб інститут продовжував зосереджуватися на дослідженнях, надаючи викладанню на університетському рівні вторинного й допоміжного характеру. Прийнявши до дії ці рекомендації, КІУС був повністю інкорпорований до Альбертського університету.

Багато змінилося з дня заснування КІУСу. Радянський Союз розпався, Україна здобула незалежність. Але основоположна місія інституту стала навіть ще важливішою. Україна вбачає в КІУСі силу, здатну скеровувати і допомагати перебудові українських студій. Ще недавно байдужа західна академічна й політична еліта стала сьогодні активним споживачем публікацій інституту і партнером у низці наукових проєктів. А вже четверте й п'яте покоління українських канадців прагнуть повернутися до української спадщини, вивчаючи досвід своїх предків у Канаді й Україні.

Як директор я зроблю все від мене залежне, щоб ці основоположні принципи й настанови були взяті до уваги при влитті КІУСу до гуманітарного факультету. На мою думку, дотримання цих принципів дозволить Канадському інституту українських студій зберегти свою позицію як провідної у світі канадської дослідної інституції, покликаної відкривати, зберігати й поширювати знання про Україну й українців, і надалі бути важливим джерельним центром для Альберти, Канади, міжнародньої спільноти й України.

Нарешті, я покликаний сприяти майбутньому зростанню КІУСу. Я переконаний, що його міжнародня присутність повинна й надалі зростати, а його співпраця з Україною повинна продовжуватися. Нині, коли в Україні академічні свободи й демократія утискуються, це стає ще важливішим. Як мій двохрічний термін завершиться, я готовий допомогти моєму наступникові здійснити мандат КІУСу та зберегти й розвинути багато його чудових програм. Знаю, що багато друзів КІУСу в академічному світі й українській громаді підтримають мене в цій місії.

Канадський інститут українських студій

4–30 Pembina Hall
University of Alberta
Edmonton, AB
T6G 2H8

Телефон: (780) 492–2972
Телефакс: (780) 492–4967
Е-пошта: cius@ualberta.ca
Веб-сторінка: www.cius.ca

Бюлетень КІУСу
Передрук дозволено за поданням джерела. ISSN 1485–7979

Редактори: Богдан Клід, Микола Сорока, Мирослав Юркевич
Перекладач: Микола Сорока
Макетування: Пітер Матілайнен

У справах, що стосуються Електронної енциклопедії українознавства, *Журналу українознавчих студій*, Видавництва КІУСу, Центру ім. Петра Яцика, просимо звертатися за адресою:

256 McCaul Street, Rm. 302
University of Toronto
Toronto, ON
M5T 1W5

Телефон: (416) 978–6934
Телефакс: (416) 978–2672
Е-пошта: cius@utoronto.ca

Лекція про Голодомор

Продовження зі с. 1

науковців прийде до подібного висновку. Якщо перспектива наукового консенсусу з приводу загального визнання Голодомору як геноциду вселяє оптимізм, то уряд Росії, на його думку, ніколи його не визнає, оскільки це може призвести до вимог про грошові репарації постраждалим та їхнім спадкоємцям.

Д-р Ґраціозі виголосив дві свої доповіді в Торонтському й Альбертському університетах. Торонтська лекція, що відбулася 17 листопада, була спільно спонсорована Програмою вивчення України ім. Петра Яцика при Центрі европейських, російських і евразійських студій Торонтського університету; Торонтським відділом Канадського інституту українських студій; Конґресом українців Канади (торонтський відділ) та Канадською фундацією українських студій. Едмонтонська лекція, що відбулася 20 листопада, була спонсорована КІУСом при Альбертському університеті. В обох університетах д-р Ґраціозі також виступив із доповіддю «Закордонна і внутрішня політика Сталіна: національне питання в імперському контексті, 1901–1926».

Андреа Ґраціозі нині є професором історії Неапольського університету ім. Федеріко II та президентом (2007–11) Італійського товариства вивчення сучасної історії (www.sissco.it). Він також член редакційних колеґій низки спеціялізованих журналів із Франції, Англії, Італії і США. З 1992 р. він є співредактором серії «Документы советской истории» (на сьогодні видано 15 томів), що видається в Москві, та членом редколеґії серії «История сталинизма». Його наукові зацікавлення стосуються насамперед радянської історії, особливо періоду, який передував утворенню радянської держави, її зміцненню та тріюмфу сталінізму. Він також глибоко досліджував такі теми, як політика індустріялізації радянської держави, радянська держава й селянство, голод 1932–33 рр. в Україні й на Кубані, інші голоди в Радянському Союзі, сталінізм та радянська національна політика.

Д-р Ґраціозі працював в архівах Міністерства закордонних справ Італії, що дало йому змогу видати книгу «Lettere da Kharkov. La carestia

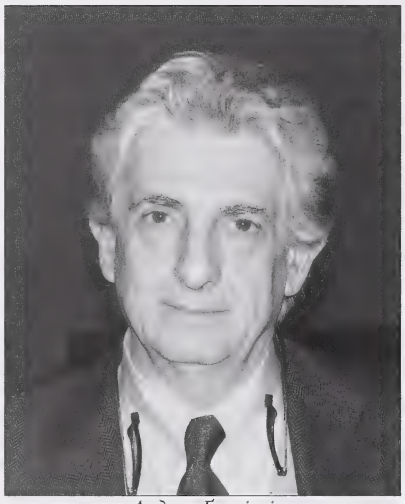

Андреа Ґраціозі

in Ucraina e nel Caucaso del Nord nei rapporti dei diplomatici italiani, 1932–33» (Турін, 1991), яка вийшла в українському перекладі в Харкові 2007 р. («Листи з Харкова: голод в Україні та на Північному Кавказі у повідомленнях італійських дипломатів, 1923–33»). Він також працював у Російському державному архіві та колишньому архіві комуністичної партії в Москві. Результати цих досліджень разом із даними з уже відомих джерел та нові архівні відкриття, зроблені колеґами з Росії та інших країн колишнього Радянського Союзу, були представлені в багатьох його публікаціях, зокрема таких як «The Great Soviet Peasant War: Bolsheviks and Peasants, 1917–1933» [Велика радянська селянська війна: більшовики і селяни, 1917–1933] (Кембрідж, Массачусетс, 1996 і Москва, 2001); «Большевики и крестьяне на Украине, 1918–1919 годы» [Більшовики і селяни на Україні, 1918–1919 роки] (Москва, 1997); «A New, Peculiar State. Explorations in Soviet History» [Нова, незвичайна держава. Дослідження радянської історії] (Вестпорт, Коннектікут, 2000); «Guerra e rivoluzione in Europa 1905–1956» [Війна і революція в Европі, 1905–1956] (Болонья, 2002; Київ і Москва, 2005); «L'URSS di Lenin e Stalin, 1914–1945» [СРСР Леніна і Сталіна, 1914–1945] (Болонья, 2007); «L'URSS dal trionfo al degrado, 1945–1991» [СРСР від тріюмфу до занепаду, 1945–1991] (Болонья, 2008); та «Stalinism, Collectivization and the Great Famine» [Сталінізм, колективізація і Голодомор] (Кембрідж, Массачусетс, 2009).

Лекція Андреа Ґраціозі про Голодомор стала віхою у дослідженні цієї теми. Він відзначив, що за останні двадцять років стала відомою більшість важливих офіційних документів стосовно Голодомору. Його лекція поєднала загальні здобутки у цій ділянці з його власною аналізою, яка окреслила загальну політику радянської держави щодо селянства і визначила ті національні фактори, які зумовили такий руйнівний характер Голодомору в Україні й на Кубані. Лекція була записана у відео- й аудіоформаті в Альбертському університеті. Аудіоверсію можна прослухати на веб-сайті КІУСу: www.ualberta.ca/CIUS/Links-of-Interest.htm/.

Нові видання

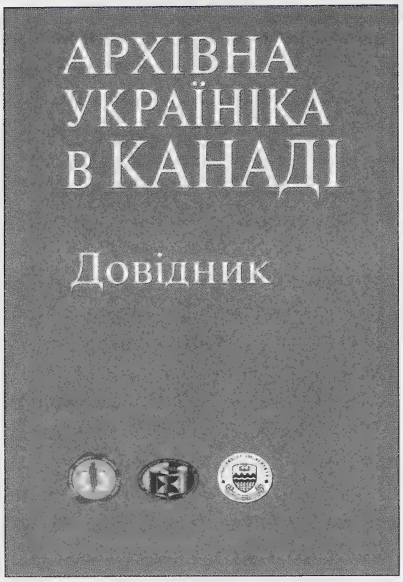

«Архівна україніка в Канаді: довідник»

«Архівна україніка в Канаді: довідник» — це укладений українською мовою об'ємний довідник (884 сс.) про українські й українсько-канадські матеріяли в архівних установах Канади. Найвичерпніше видання у цій ділянці, воно навряд чи буде перевершене в найближчому майбутньому. Книга спільно видана Державним комітетом архівів України (ДКАУ, Київ), Українським науково-дослідним інститутом архівної справи та документознавства (УНДІАСД, Київ) і КІУСом.

Довідник містить детальний опис великої кількости збірок у Канаді, як великих, так і малих. Серед них архівні збереження Бібліотеки та архівів Канади в Оттаві та Осередку української культури і освіти у Вінніпезі, провінційні архіви центральної і степової Канади, архіви Української Католицької Церкви та Української Православної Церкви, різні університетські архіви тощо. Детальний опис архівів включає реєстраційні номери, розмір, дати й детальний перелік змісту. В довіднику представлені фактично всі бази даних, які містять архівну інформацію в Канаді про українців.

Двигуном цього проєкту стала д-р Ірина Матяш, перший заступник голови ДКАУ (й колишній директор УНДІАСД). Вона розпочала дослідження архівної україніки в Канаді 2006 р. як стипендіят стипендії ім. Івана Коляски при КІУСі. Перед тим вона підготувала короткий огляд (150 сс.) українських архівних збережень у Канаді (опублікований у 2008 р.), в якому розповіла про їхню історію, типологію й подала загальний опис збірок (про це є повідомлення у «Бюлетні КІУСу» 2009).

Обмежена кількість примірників довідника наявна в едмонтонському відділі КІУСу за 49.95 дол.

Видано новий том «Історії України-Руси» Грушевського

Дев'ятий том «Історії України-Руси» Михайла Грушевського найдовший у його монументальній десятитомній праці. Написаний наприкінці 1920-х рр. після повернення Грушевського з еміґрації, він присвячений ключовому періодові правління гетьмана Богдана Хмельницького.

Цей найоб'ємніший том «Історії», підготовлений Центром досліджень історії України ім. Петра Яцика при КІУСі і виданий Видавництвом КІУСу, складається з трьох книг. Том 9, книга 1, виданий у 2005 р.; том 9, книга 2, частина 1, з'явився в 2008 р.; а тепер вийшов том 9, книга 2, частина 2.

Англійський переклад нової частини здійснила Марта Дарія Олійник, перекладач, редактор і диктор радіомовлення з Монреалю; зредаґували директор Центру Яцика д-р

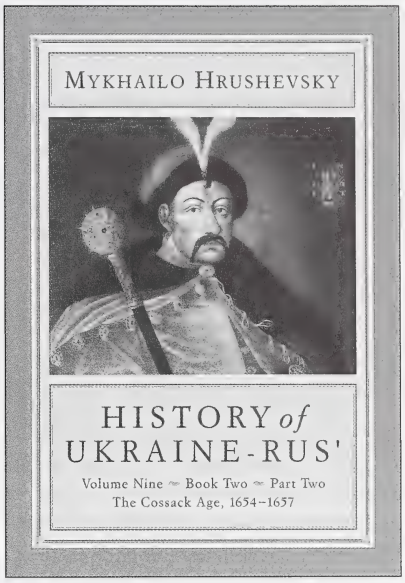

Франк Сисин та редактор-консультант д-р Ярослав Федорук, старший науковий співробітник Інституту української археографії та джерелознавства ім. Михайла Грушевського Національної академії наук України (Київ) за допомогою старшого редактора Видавництва КІУСу Мирослава Юркевича. Інші науковці надали поради з окремих термінологічних та історичних питань.

Публікація книги стала можливою завдяки щедрому дарові в сумі 100,000 дол. відомого педіятра й мецената д-ра Марії Фішер-Слиж (Етобіко, Онтаріо) у пам'ять про її батьків, д-ра Адольфа та Ольгу Слиж.

До цієї частини ввійшли заключні (10–13) розділи 9-го тому, у яких Грушевський аналізує два останні роки правління гетьмана Богдана Хмельницького. Автор подає найвичерпніший на сьогодні огляд закордонної політики Хмельницького після Переяславської угоди (1654) — теми, яка була закрита для дослідження в Радянському Союзі з 1930-х до 1980-х рр. Він також пише про нові спроби Хмельницького при-

єднати західньоукраїнські землі й контролювати завойовані козаками землі Білорусі, а завершує оцінкою гетьмана та його доби, що тривалий час була суперечливою в українській історіографії.

У книзі показано зростання напруження у стосунках між Україною і Московією через неспроможність останньої протистояти спустошливим атакам Польщі й кримських татар. Це спонукало українську правлячу еліту шукати надійнішої підтримки. Це напруження підсилювалося незгодою України й Москви щодо білоруської території. І коли шведський король Карл X почав наступ на Річ Посполиту в 1655 р., в час, коли Хмельницький намагався здобути владу над західньоукраїнськими землями, шведсько-український союз видавався досить імовірним. Була підписана військова угода, але Карл під тиском своїх союзників серед польської знаті не бажав відступати західню Україну козакам. Після вільнюської угоди між Московією й Річчю Посполитою (листопад 1656 р.) Хмельницький намагався утворити союз між Швецією, Трансильванією й Україною, підтримавши невдалу спробу трансильванського князя Юрія Ракоці II захопити польський трон. Здійснена Грушевським детальна аналіза дипломатичних стосунків великою мірою розширює розуміння ролі України й країн Центрально-Східньої Европи в політичній кризі середини XVII ст.

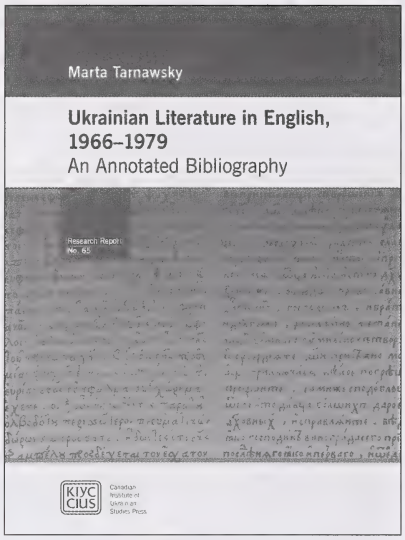

В обширному вступі д-р Федорук розглядає питання закордонної політики, а також ширшу проблему національних історіографій та їх недоліків щодо вкрай складної европейської ситуації. Д-р Сисин аналізує оцінку правління Хмельницького, здійснену Грушевським у 13-ому розділі, у контексті полеміки з істориком консервативного напрямку В'ячеславом Липинським (1882–1931).

Том 9, книга 2, частина 2, «Історії» можна придбати у твердій палітурці за 119.95 дол. Ціна передплати повного видання «Історії» 1,100 дол., а томи 7–10 (у шести книгах), які складають «Історію української козаччини», можна замовити за 600 дол. Передплативши «Історію», Ви відразу отримаєте томи 1, 7, 8, 9 (кн. 1), 9 (кн. 2, ч. 1) і 9 (кн. 2, ч. 2), а дальші томи — після їхньої публікації.

Д-р Марія Фішер-Слиж спонсорує ще один том Грушевського

Коли дана книга готувалася до друку, д-р Марія Фішер-Слиж повідомила, що планує дати ще 100,000 дол. на публікацію т. 5 «Історії України-Руси» Грушевського, над перекладом якого нині працює Марта Скорупська. Цей том присвячений соціяльно-політичним і релігійним питанням на українських землях від XIV до XVII ст.

Нова бібліографія української літератури англійською мовою

Видавництво Канадського інституту українських студій опублікувало анотовану бібліографію, «Ukrainian Literature in English, 1966–1979» (527 сс.), укладену Мартою Тарнавською. Дане видання четверте в рамках великого бібліографічного проєкту п-і Тарнавської, і є першою спробою вичерпного обліку перекладів української літератури і матеріялів про неї, виданих англійською мовою від найперших відомих публікацій до сьогодні. Фінансований з Вічного фонду інвестиційного клюбу «Козбілд», «Ukrainian Literature in English, 1966–1979» вийшов як ДЗ № 65 у серії дослідних звітів КІУСу, присвячених важливим працям у спеціялізованих ділянках досліджень із українських студій.

Представлені в даному томі англомовні джерела та їх описи відображають складний політичний клімат свого часу: з одного боку, велика кількість радянських публікацій, що засвідчують спроби контролю в літературі та її використання в пропаґандистських цілях комуністичним режимом; з іншого боку, реакція на ці утиски й переслідування письменників в СРСР, що відображена в матеріялах, виданих на Заході. Ця детальна і всеохопна бібліографія англомовних джерел про українську літературу, як і три попередні дослідні звіти, представляють собою безцінну інформаційну базу і путівник для вчених, студентів та англомовних читачів, зацікавлених українською літературною культурою.

Книга наявна у м'якій палітурці за 37.95 дол. Усі чотири дослідні звіти можна придбати зі знижкою 20% за 67.04 дол.

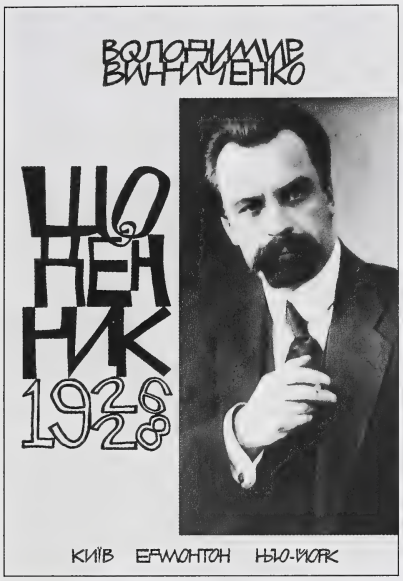

Видано новий том «Щоденника» Винниченка

Видавництво «Смолоскип» (Київ) видало третій том щоденникових записів видатного українського політичного діяча, прозаїка, драматурга і художника Володимира Винниченка (1880–1951). Це видання вийшло завдяки співпраці Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка Національної академії наук України, Комісії Української вільної академії наук у США для вивчення і публікації спадщини Володимира Винниченка й Канадського інституту українських студій. Підготовлений до друку Олександром Мотилем та бл. п. Григорієм Костюком, новий том (624 сс.) охоплює систематичні нотатки Винниченка протягом 1926–1928 рр. і є продовженням двох попередніх книг, що вийшли у Видавництві КІУСу 1980 (1911–1920 рр.) і 1983 рр. (1921–1925 рр.).

Цінність Винниченкового щоденника за 1926–28 рр. постає в кількох іпостасях. Як важливий історичний документ, він фіксує спостереження колишнього прем'єра українського уряду й голови Директорії про події в Радянській Україні, зокрема щодо нової економічної політики, проведення коренізації української культури, руху повернення на батьківщину, політики Москви щодо України і т. д. В літературному плані «Щоденник» дає доступ до творчої лабораторії Винниченка-письменника, в якій він розмірковує над написанням таких творів, як роман «Поклади золота», п'єса «Над» та стежить за виданням свого роману-утопії «Сонячна машина». Як еміґрант він осмислює свій стан роздвоєння між батьківщиною і чужиною, спостерігає за різними сторонами еміґраційного життя та дає оцінку складної ситуації в сучасній йому Европі. Цей унікальний документ, сповнений інтимних переживань, політичних візій, філософсько-публіцистичних і психологічних роздумів, розширює доступ до багатогранної спадщини Винниченка. Значна частина його архіву, що нині зберігається в Архіві ім. Бахметьєва Колюмбійського університету, ще чекає на свого видавця.

Книга наявна у твердій палітурці за 49.99 дол. Усі три томи «Щоденника» можна придбати зі знижкою 20% за 103.91 дол.

Нове видання хрестоматійної книги Ігоря Шевченка «Ukraine between East and West»

У другому, оновленому виданні хрестоматійної праці Ігоря Шевченка «Ukraine between East and West: Essays on Cultural History to the Early Eighteenth Century» [Україна між Сходом і Заходом: нариси з історії культури до початку XVIII ст.] видатний історик досліджує розвиток української культурної ідентичности під відмінними впливами Візантійської імперії й Західньої Европи за посередництва Польщі. Саме з Візантії на Київську Русь прийшло християнство й високорозвинена літературна й мистецька культура, що надихнуло на творення власної

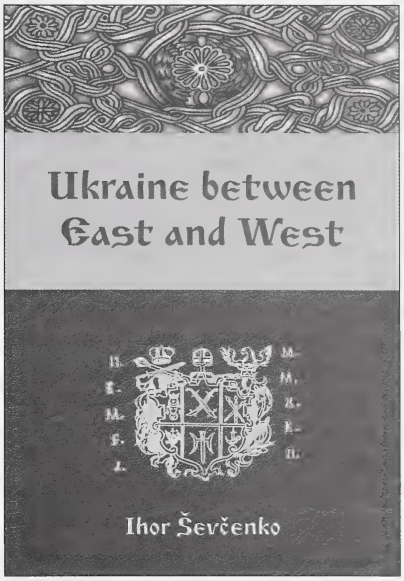

культури у цих ділянках. Проф. Шевченко показує, як престиж візантійської цивілізації був використаний у діяльності грецьких митрополитів Києва, візантійських імператорів, а також місіонерів і вчителів, які вплинули на світогляд південно- і східньослов'янської еліт доби Середньовіччя. Цей вплив візантійської цивілізації на культуру Руси проявився не лише в період найбільшої могутности Константинополя, а й після його падіння туркам.

Професор Шевченко також аналізує важливість контрреформації в ранньомодерній Україні. Польська єзуїтська школа, нові методи навчання та асиміляційний тиск католицької церкви й польської держави спонукали українську еліту стати на захист батьківської православної віри й переладнати традиційну культуру на західній взірець. Інтелектуальну думку цієї доби представлено в есеях про релігійну полеміку та складну постать видатного київського православного митрополита Петра Могили. Насамкінець розглянуто, як симбіоз візантійських і европейських впливів та київська спадщина витворювали відмінну українську ідентичність.

Праця містить бібліографічні

примітки, п'ятнадцять хронологічних таблиць та чотири мапи. Видана в монографічній серії Центру досліджень історії України ім. Петра Яцика при КІУСі, книга наявна в м'якій палітурці за 34.95 дол. і в твердій за 54.95 дол.

Коли книга готувалася до друку, до нас прийшла сумна новина, що Ігор Шевченко покинув цей світ у своєму домі в Кембріджі, Массачусетс, у віці 87 років. Він був професором-емеритом візантійської історії та літератури в центрі візантологічних досліджень Дамбартон Оукс, членом Британської академії наук, Американського філософського товариства, Віденської академії та багатьох інших товариств, а також головою Міжнародньої асоціяції візантійських студій. Проф. Шевченко був міжнародньо визнаним фахівцем у ділянці візантійської та ранньої слов'янської літератури, історії й культури. Разом із бл. п. Омеляном Пріцаком він спричинився до заснування Українського наукового інституту Гарвардського університету в 1973 р. і довго був на посаді заступника директора. Він також був редактором-співзасновником журналу «Harvard Ukrainian Studies» та відіграв вагому ролю у підготовці нового покоління науковців, в тому числі Зенона Когута й Франка Сисина з КІУСу. Проф. Шевченко був безцінним консультантом проєкту перекладу праць Грушевського при КІУСі.

3 лютого 2010 проф. Сисин, директор Центру ім. Яцика, виголосив слово про свого колишнього наставника на посмертній церемонії вручення почесного докторату проф. Шевченку, присвоєного йому в липні 2009 р. Українським вільним університетом у Мюнхені. 8 лютого він говорив про значення «України між Сходом і Заходом» в Українському католицькому університеті у Львові, а 26 лютого представляв КІУС на його вшануванні в Гарварді. Вічна Йому пам'ять!

Журнал українознавчих студій

З 1976 р. Канадський інститут українських студій видає «Журнал українознавчих студій» два рази на рік. Він містить статті з історії, літератури, етнографії, археології, мистецтва, лінґвістики, політології, економіки, суспільствознавства й релігії.

Новий випуск — на пошану проф. Франкові Сисину — вийшов восени 2010 р. як т. 33–34 за 2008 і 2009 рр. Він містить 34 статті з історії, підготовлені його колеґами з Канади, Сполучених Штатів, України, Австрії, Англії, Ізраїлю, Польщі й Росії, бібліографію праць проф. Сисина та тридцять чотири рецензії на книги. Вартість даного спареного тому дорівнює дворічній передпаті на «Журнал». Видавництво КІУСу також видасть цей збірник окремим виданням у м'якій і твердій палітурці.

Вартість річної передплати 28 дол. для приватних осіб і 39 дол. для організацій у Канаді, а також податок і поштові витрати. Поза межами Канади ціни в долярах США плюс поштові витрати. Оплату можна здійснити чеком, грошовим переказом або кредитними картками VISA і MasterCard. Цей та інші випуски «Журналу» можна замовити електронно: www.utoronto.ca/cius.webfiles/jussubscription.htm.

Замовлення можна зробити поштою, телефоном, факсом або е-поштою:
Journal of Ukrainian Studies
Canadian Institute of Ukrainian Studies
430 Pembina Hall, University of Alberta
Edmonton, AB Canada T6G 2H8
Тел: (780) 492–2973; факс: (780) 492–4967
Е-пошта: cius@ualberta.ca

Як замовляти видання Видавництва КІУСу

Замовлення на книги Видавництва КІУСу (плюс податок і поштові витрати; поза межами Канади ціни в долярах США) можна зробити через захищену електронну систему Видавництва КІУСу за адресою: www.utoronto.ca/cius; е-пошта: cius@ualberta.ca; факс: (780) 492–4967; тел.: (780) 492–2973; або звернувшись до видавництва:

4–30 Pembina Hall
University of Alberta
Edmonton, AB
Canada T6G 2H8

Проєкти і програми

Знайдено безцінну історичну пам'ятку

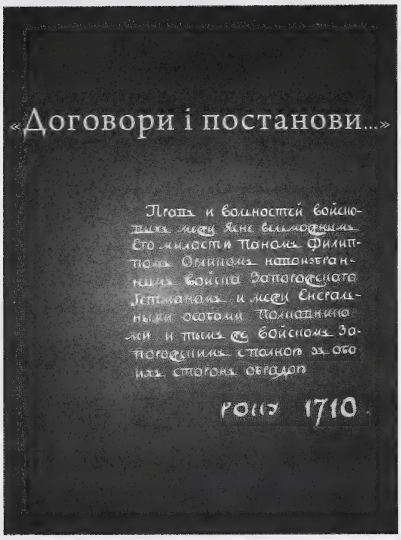

Зліва: палітурка книги «Договори і постанови». Справа: Олександр Алфьоров презентує Конституцію Пилипа Орлика. Фото: Віктор Крук

Молодий київський історик Олександр Алфьоров (Інститут історичної освіти, Національний педагогічний університет ім. Михайла Драгоманова), працюючи взимку 2009 р. в Російському державному архіві давніх актів (м. Москва, фонд «Дела о Украине»), розшукав єдиний відомий на сьогодні україномовний варіянт Конституції гетьмана Пилипа Орлика 1710 р.

Конституція Орлика була прийнята в екзилі на зборах козацтва біля містечка Бендери (нині Молдова). Ця знахідка спростовує твердження, що дана конституція, відома до цього лише у латиномовному варіянті і переписах, була підробкою. Тепер можна говорити, що тривалий час україномовна копія конституції Орлика таємно зберігалася на Запорізькій Січі, аж поки разом із іншими документами не була вивезена російськими військами після її зруйнування 1775 р.

Унікальність цієї конституції полягає в тому, що її вважають першим у світі документом, у якому викладено положення про розподіл влади на законодавчу, виконавчу і судову. Конституція Пилипа Орлика складається з преамбули та 16 статтей, а українську державу названо Україною, Малою Руссю, Військом Запорізьким. Згідно з конституцією, законодавча влада надається Генеральній Раді (парляменту), яка мала б засідати тричі на рік — на Різдво, Великдень і Покрову. Виконавча влада покладалася на гетьмана й Раду генеральної старшини, а судові питання передавалися на розгляд Генерального суду. Передбачалося також дотримання місцевого самоврядування згідно з нормами міжнародного («Маґдебурзького») права, яке почало урізатися представниками царської адміністрації. Таким чином, українська конституція 1710 р. випередила відомі пізніші конституції США (1787), Франції (1791) і Польщі (1791) і, хоч і не була впроваджена через несприятливі політичні обставини, засвідчила проґресивні наміри козацької еліти.

Разом із конституцією знаходиться Акт присяги гетьмана Пилипа Орлика на Євангелії, в якому він клянеться в непорушності прийнятого закону, та грамота короля Швеції Карла XII, у якій він визнає законним обрання Пилипа Орлика гетьманом, як і саму конституцію. Тут же долучено лист Карла XII до кошового отамана Січі Якима Богуша, в якому король запевняє січовиків у продовженні війни проти Москви.

Конституція написана староукраїнською (руською) діловою мовою, якою користувалися на початку XVIII ст. На полях знайденого документа зроблено російський переклад багатьох слів, що вказує на проблематичність сприймання цієї мови в тодішній Московській державі.

Як зізнався пан Алфьоров, копії документів, які він віз із Москви, ледве не були вилучені на кордоні російськими митниками. 18 червня 2009 р. дослідник урочисто передав знахідку до Музею гетьманства у Києві і провів прес-конференцію. Згодом конституція стала часткою експозиції «Пилип Орлик — автор першої конституції України». 2 червня 2010 р. у Києві відбулася презентація книги «Договори і постанови», до якої ввійшли знайдені документи, а також факсимільні копії латиномовного й російськомовного варіянтів конституції, виданих у XIX ст.

Історична знахідка стало можливою завдяки фінансовій підтримці Програми дослідження Східньої України ім. Ковальських при КІУСі.

Розкопки залишок палацу гетьмана Мазепи в Батурині

Минулого літа канадсько-українська археологічна експедиція продовжила дослідження в м. Батурині, столиці козацько-гетьманської держави, знищеної російською армією 1708 р.

Торішні розкопки були зосереджені на ділянці садиби Мазепи на батуринській околиці Гончарівці. Перед 1700 р. він спорудив там палацовий комплекс, де знаходились його приватні покої, зали для офіційних прийнять, нарад та банкетів, бібліотека, архів, ґалерея портретів і колекція зброї.

Палац Мазепи на околиці Гончарівці в Батурині (перед 1700 р.). Реконструкція: В. Мезенцев, малюнок: С. Дмитрієнко

Археологічні дослідження залишок двох будівель цієї садиби у 2009 р. свідчать, що вони були спалені під час російського нападу. Дослідники розкопали фундаменти внутрішніх стін та рештки сходів до підвалу цегляного палацу і підготували графічні реконструкції його екстер'єру. Палац мав розміри 20 х 14.5 м, глибокий підвал з чотирма кімнатами, три наземні поверхи та мансарду. Чоловий фасад увінчував фронтон, а наріжжя стін оздоблювали півколони з композитними капітелями. Це є найраніша відома багатоповерхова житлова споруда в козацькій державі, зведена й декорована в цілому за стилем віленського барокко. Західню орнаментацію палацу збагатили елементами архітектурної школи Києва XVII–XVIII ст. Фризи його антаблементу прикрасили напівсферичними керамічними деталями з рельєфними розетками, вкритими багатокольоровою поливою.

Серед решток палацу знайшли фраґментовані керамічні плити із зображенням герба Мазепи. Археологам вдалось графічно реконструювати таку геральдичну плиту. Вона має рельєфи півмісяця з людським обличчям, зірки й хреста, облямовані гірляндами у барокковому стилі. Герб оточують вісім кириличних літер — абревіятура імени та титулу його власника: «Іван Мазепа, Гетьман Війська Царської Пресвітлої Величности Запорізького». Деякі плити вкриті синьою, блакитно-зеленою, білою та жовтою глазур'ю, а інші є теракотові. Вірогідно, вони розміщались над порталами палацу.

Це є унікальне зображення Мазепиного герба на кераміці, виконане технікою мілкого рельєфу та поліхромної поливи. Ошатні гербові плити, розетки та пічні кахлі палаців є високохудожніми витворами українського елітарного ужиткового і геральдичного мистецтва. Правдоподібно, їх виготовили кращі майстри-кахлярі Гетьманщини, яких Мазепа запросив з Києва.

Розкопки цвинтаря Троїцького собору в колишній фортеці показали, що там поховали частину жертв погрому міста 1708 р. Минулого

Уламок полив'яної кахлі з зображенням янгола від облицювання печі палацу Мазепи. Реконструкція: В. Сидоренко, фото: В. Мезенцев

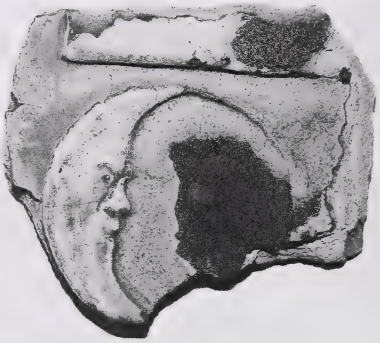

Уламок керамічної глазурованої геральдичної плити з рельєфом місяця. Фото: Ю. Ситий

літа експедиція розкопала 65 могил батурян XVII-XVIII ст. Четверо з похованих були жертвами того нападу.

Так, розкопки канадсько-української експедиції в Батурині у 2009 р. виявили цінні археологічні дані про архітектуру і керамічне оздоблення найбільш амбітної резиденції Мазепи та піднесення й падіння столиці козацької України. Десять років їх спонсорує КІУС, НТШ Америки (НТШ-А) та Понтифікальний інститут середньовічних студій (ПІСС) у Торонті. Провідний історик Гетьманату, директор КІУСу проф. Зенон Когут очолює Батуринський проєкт. Голова НТШ-А проф. Орест Попович є його патроном та академічним дорадником. Керівником археологічної експедиції є д-р Володимир Коваленко (Чернігівський університет), а її співкерівником та виконавчим директором проєкту від канадської сторони — д-р Володимир Мезенцев (КІУС). У дослідженні Батурина беруть участь знаний історик княжої Руси проф. Мартін Дімнік (ПІСС) та докторант-фолкльорист Гусеїн Ойлупінар (Альбертський університет). 2009 р. в експедиції брали участь 152 студенти-історики та науковці з університетів Чернігова, Києва, Ніжина, Львова (Україна), Торонта й Едмонтону (Канада). Експедиція продовжила розкопки Батурина у 2010 р.

Володимир Мезенцев
КІУС, Торонто

Програма дослідження релігії і культури

Найбільшими здобутками програми за останній рік були проведення міжнародньої конференції про східнє християнство та фотодокументування українських Церков біля Едмонтону.

Організована спільно з Інститутом австрійських і центральноевропейських студій ім. Вірта, конференція «Східні християни в Габсбурзькій монархії» відбулася в Альбертському університеті (АУ) 10–12 вересня 2009 р. У вступній доповіді проф. Пол Маґочі, завідувач катедри українських студій Торонтського університету, зробив огляд Греко-Католицької та Православної Церков Габсбурзької монархії.

У низці доповідей розглядалося питання українського сакрального мистецтва. Роберт Борн із Ляйпціґу розповів про чудотворні ікони Богоматері. Історик мистецтва з Угорщини Бернадет Пушкаш виголосила свою доповідь українською мовою про мистецтво Мукачівської греко-католицької єпархії. Роксолана Косів із Національного музею ім. Андрея Шептицького у Львові розповіла про сакральні образи на українських хоругвах, її колеґа з музею Олеся Семчишин-Гузнер — про сакральне малярство Модеста Сосенка, а Наталія Дмитришин (Львів) — про сакральну вишивку.

В інших виступах також піднімалися українські теми. О. Петро Ґаладза з Інституту ім. Шептицького при Університеті св. Павла в Оттаві розповів про о. Олександра Бачинського та його переклад псалтиря. Андрій Заярнюк із Вінніпезького університету оглянув східнє християнство в публічному просторі Львова. Ганна Скорейко з Чернівецького університету проаналізувала українською мовою конфесійні протиріччя на Буковині.

Дві доповіді були присвячені українцям у Північній Америці та їхнім зв'язкам з Европою. Докторант Пітсбурзького університету Джоел Брейді показав, як подорожі між Північною Америкою і Европою сприяли наверненню греко-католиків у православ'я. Професор історії АУ Франсес Свиріпа розповіла про придорожні каплиці в Европі й Канаді.

Учасники конференції «Східні християни в Габсбурзькій монархії»

Конференція відкрилася з показу фільму Дані Стоділки «Відродження королівства: скарби Галичини», а завершилася концертом української літургійної музики у виконанні хору парафії св. Юра (дириґент: Ірина Тарнавська).

Іншим важливим завданням програми був проєкт задокументування українських сакральних пам'яток. Були зроблені знімки українських католицьких і православних та російських православних церков і цвинтарів на південь і захід від Едмонтону. У кожній церкві були сфотографовані архітектурні деталі й образи, а на кожному цвинтарі — всі надмогильні плити. На сьогодні до бази даних проєкту введено майже п'ять тисяч світлин.

Церкви і цвинтарі були сфотографовані в таких місцях Альберти: Блафтон, Вайлдвуд, Горень, Дрейтон Велі, Едсон, Кальмар, Карвел, Ледук, Менлі, Ніску, Оновей, Парк Корт, Піджен Лейк, Рочфорт Брідж, Сіба Біч та Черчиль.

Проєкт отримав благословення ієрархів Української Католицької й Православної Церков у Канаді, котрі стурбовані проблемами збереження духовних пам'яток. Зменшується кількість парафіян у місцевих громадах. В одній парафії, наприклад, залишилося лише чотири особи. Багато церков розграбовані, а цвинтарі зазнали вандалізму за останнє десятиліття. Часто охорона церкви й цвинтаря покладається на одну людину похилого віку.

Як правило, на кожен об'єкт виїжджала робоча група на чолі з Іваном Химкою і/або Франсес Свиріпою. Група, звичайно, складалася з чотирьох дослідників, переважно студентів, та одного-двох добровольців. Короткий фільм про їхню діяльність наявний на http://www.ualberta.ca/CIUS/religion-culture/c-sanctuary/video/Sanctuary_Project.mp4.

У 2009–10 рр. дотація на проєкт надійшла від Альбертської фундації збереження історичних пам'яток.

Новини КІУСу

Презентація довідника з архівної україніки в Канаді

Презентації видання «Архівна україніка в Канаді: довідник» відбулися в п'ятьох містах Канади. Нову книгу презентувала заступник директора Державного комітету архівів України (ДКАУ) д-р Ірина Матяш, головний координатор і упорядник видання. Довідник містить інформацію про організацію та зміст архівних матеріялів і збірок, що стосуються історії України й українців і які зберігаються в канадських архівах та інших установах.

Під час презентацій д-р Матяш підкреслила, що реалізація цього трьохрічного проєкту була б неможливою без тісної й постійної співпраці між українськими й канадськими науковцями, архівістами та іншими фахівцями, які допомогли упорядкувати й перевірити інформацію, необхідну для підготовки книги. Довідник — спільне видання ДКАУ, Українського науково-дослідного інституту архівної справи та документознавства (УНДІАСД) та КІУСу при Альбертському університеті. Під керівництвом Ірини Матяш над проєктом працювали співробітники УНДІАСД: упорядники Марина Ковтун, Анжела Майстренко, Людмила Приходько, Христина Вінтонів і Ростислав Романовський; останній разом із Світланою Артамоновою здійснили бібліографічне редаґування. Науковими консультантами були Мирон Момрик (Бібліотека та архіви Канади, пенсіонер), Андрій Макух (КІУС), Орест Мартинович (незалежний дослідник, Вінніпеґ) і Радомир Білаш (відділ історичних пам'яток і музеїв, Альберта).

У своїх виступах д-р Матяш також окреслила структуру довідника й принципи його організації, викладені у вступній статті й археографічній передмові до довідника. Головна частина містить описи самих збірок, що знаходяться в різних урядових, громадських і церковних архівах, а також у музеях і бібліотеках Канади. У додатку вміщено бібліографію головних публікацій про архівну україніку в Канаді. В кінці подано покажчики імен, установ, організацій і церков та список скорочень.

Д-р Ірина Матяш вручає почесну грамоту Мирону Момрику в Оттаві. Фото: Посольство України

Описи архівних збірок структуровані за провінціями. Окремий розділ присвячений збіркам, що знаходяться в Бібліотеці та архівах Канади. Матеріяли, що знаходяться у провінціях, подані в такому порядку: провінційний архів, міські архіви, університетські архіви й бібліотеки, громадські установи й організації, церковні архіви й музеї, інші музейні й бібліотечні збірки.

Перша презентація, співспонсорована торонтським відділом КІУСу, відбулася 1 червня в Торонті в Українсько-канадському дослідчо-документаційному центрі (УКДДЦ). В кінці кожного виступу д-р Матяш вручала почесні грамоти ДКАУ тим, хто сприяв роботі над даним виданням. У Торонті це були Андрій Макух та архівар УКДДЦ Іроїда Винницька.

Друга презентація відбулася 3 червня в Оттаві в Посольстві України, яку провів Посол України в Канаді д-р Ігор Осташ. По її закінченні д-р Матяш вручила почесну грамоту Мирону Момрику, який допоміг їй опрацювати важливі збірки Бібліотеки та архівів Канади.

Наступна презентація видання відбулася 6 червня у Вінніпезі в Осередку української культури і освіти під головуванням виконавчого помічника Осередку Богдани Башук та діючого директора Центру українських канадських студій при Манітобському університеті Романа Єренюка. На завершення д-р Матяш вручила почесні грамоти Володимиру Сеньчуку (консисторія Української Православної Церкви в Канаді), Ґлорії Романюк (Українсько-католицька архиєпархіяльна консисторія), Софії Качор (Осередок), Ро-

манові Єренюку та Оресту Мартиновичу.

Співспонсорована КІУСом презентація в Едмонтоні відбулася 8 червня в Провінційному архіві Альберти (ПАА). Тут д-р Матяш вручила почесні грамоти Ірині Єндзьовській (ПАА), д-ру Зенону Когуту (КІУС), д-ру Богдану Кліду (КІУС), д-ру Богдану Медвідському (відділ модерних мов і культурологічних студій Альбертського університету, професор-емерит), д-ру Андрію Нагачевському (відділ модерних мов і культурологічних студій Альбертського університету), Наді Цинцар (Пласт) та Радомиру Білашу.

Остання презентація довідника відбулася 9 червня в Калґарі в Культурному центрі св. Володимира. Бібліотекар центру Микола Ворон отримав почесну грамоту за свій внесок у підготовку видання.

Д-р Матяш подякувала всім, хто сприяв виданню довідника: високодостойному Ігорю Осташу й професору Марині Гримич (Оттава), д-ру Івану Винницькому, бл. п. Тарасу Закидальському й Оксані Закидальській (Торонто), Анастасії Єренюк (Вінніпеґ), Ярсу Балану, Наді Фотій, Христині Когут, д-ру Олександру Макару і Петру Саварину (Едмонтон), проф. Оресту Павлову (Монреаль), д-ру Сергію Плохію (Кембрідж, Массачусетс) і Вадиму та Інні Пристайко (Вашинґтон, округ Колюмбія).

Презентації довідника в Канаді передувала його інавґураційна презентація 19 квітня в Посольстві Канади в Києві, під час якої Посол Канади в Україні Даніель Карон відзначив, що поява довідника стала помітним досягненням українських і канадських науковців.

КІУС підтримав конференцію у Харкові

11–12 грудня 2009 р. у Харкові відбулася міжнародня наукова конференція «У пошуках власного голосу: усна історія як теорія, метод та джерело», організована Східнім інститутом українознавства ім. Ковальських, Українською асоціяцією усної історії, Центром дослідження української спадщини коледжу св. Томаса Мора (Саскачеванський університет) та Харківським національним університетом ім. В. Каразіна. У роботі конференції взяли участь науковці з різних ділянок соціяльних і гуманітарних наук з України, Росії, Білорусі, Канади, Німеччини, Бельгії, Фінляндії, Польщі.

Секція «Взаємини та конверґенції: усна історія та її суб'єкт» була присвячена проблемі визначення суб'єкта творення усного наративу на перетині між окремими особами, суспільством та його метанаративами.

Секція «Аспекти й дихотомії: усна історія та владні відносини» розвинула заторкнуту проблематику, акцентуючи передусім на владних відносинах, що виявляються на мікрорівні і в повсякденних стосунках. Особливо дискусійними виявилися питання про ґендерний аспект та владні ієрархії у суспільстві.

Секція «Усно-історичні проєкти: досвід організації та проведення» наочно представила кілька великих дослідницьких проєктів у різних їх вимірах, починаючи від пошуку інституційної та фінансової підтримки, розробки методології дослідження аж до презентації результатів.

На другий день конференції відбулися секції «Інституціоналізація усноісторичних досліджень» та «Долаючи кордони: усна історія на перехрестях дослідницьких практик», на яких обговорювалися проблеми порівняно слабкої інституційної бази усної історії на пострадянському просторі, а також реґіональних особливостей розвитку усної історії. Секція «Проблема пам'яті в дослідженнях історика» привернула увагу до зв'язку між індивідуальним та колективним. На завершення конференції відбулися презентації проєктів молодих дослідників у секції «Інтерв'ю, інтерпретація, історія — дослідницька практика та відповідальність науковця».

Східній інститут українознавства ім. Ковальських (директор Володимир Кравченко) заснований при Харківському університеті 2000 р. і функціонує в рамках Програми дослідження Східньої України ім. Ковальських при КІУСі. Програма також підтримує запорізьке відділення інституту (директор Анатолій Бойко) і займається іншими науковими проєктами, спрямованими на відродження українських студій у зрусифікованих районах Сходу й Півдня України.

Програма вивчення модерної української історії та суспільства ім. Петра Яцика

Програма вивчення модерної української історії та суспільства ім. Петра Яцика КІУСу була інавґурована у вересні 2008 р. в Торонті як спільний проєкт між Львівським національним університетом ім. Івана Франка (ЛНУ), Українським католицьким університетом (УКУ) і КІУСом. В Україні інавґурація відбулася у Львові у жовтні 2009 р. за участи пані Наді Яцик, львівського голови Андрія Садового, ректора УКУ о. Бориса Ґудзяка та провідних науковців-гуманітаріїв з України, Білорусі, Росії та США. Програма має три головні напрямки: видання журналу «Україна модерна» (редактор Андрій Портнов), каталогізування та цифрування найбільших збірок усних спогадів (керівник Оксана Дмитерко), створення докторських студій із модерної історії України (керівник проф. Ярослав Грицак).

За короткий час кожний з цих напрямків позначений значними досягненнями. У 2010 р. вийшли два номери журналу «Україна модерна»: «Пам'ять як об'єкт змагань» та «Перекладаючи культуру/Культивуючи переклад». «Україна модерна» є першим колеґіяльним рецензійним журналом в Україні і, на думку багатьох, найкращим українським академічним періодичним виданням.

Із жовтня до грудня 2009 р. Оксана Дмитерко працювала над переведенням у цифровий формат архіву усної історії України, що зберігається в Українсько-канадському дослідчо-документаційному центрі (УКДДЦ) в Торонті. Вона прибула до Канади як стипендіят стипендії ім. Івана Коляски, що надається українським науковцям і спеціялістам, які проводять наукову роботу й удосконалюють свої знання в Канаді.

Цей проєкт став відґуком на зростання уваги до усної історії в

Палітурка журналу «Україна модерна»

соціяльних і гуманітарних науках як важливого джерела наукових досліджень і як альтернативної форми збереження історичної пам'яті, яка б не піддавалася пануючим ідеологічним тенденціям і відображала думки різних груп населення. Обидва львівські заклади розпочали роботу в цьому напрямку ще в 1990-х рр., зосередившися на спогадах про важливі суспільно-історичні події XX ст., такі як Голодомор 1932–33 рр., Україна у Другій світовій війні, заборона діяльности Української Греко-Католицької Церкви та дисидентський рух в радянській Україні. В результаті українська історична наука збагатилася новими публікаціями, які відкривали нові погляди на сприйняття та оцінку певних подій. Були отримані неоціненні свідчення очевидців про замовчувані в радянський час події: Голодомор 1932–33 рр., виселення до Сибіру, арешти активних та національно свідомих українців, тюрми і ГУЛАГи, вивезення на примусові роботи до Німеччини під час Другої світової війни, вимушена еміґрація і втеча людей на Захід.

У Торонті подібна робота проводиться з 1980-х рр. в УКДДЦ завдяки архівару п-і Іроїді Винницькій та добровольцям у Канаді й Україні. Архів усної історії УКДДЦ складається з аудіо- та відеоматеріялів і супровідних документів. Аудіозбірка касет і компакт-дисків налічує близько 430 позицій. Більше про цей архів можна дізнатися за адресою: www.youtube.com/watch?v=S5h1W_488_U

Після завершення оцифровування свідчень архіви усної історії УКДДЦ, Інституту історичних досліджень (ЛНУ), Інституту історії Церкви (УКУ) будуть доступні в інтернеті.

Програма Яцика також передбачає підготовку нового покоління науковців. У рамках співпраці ЛНУ, УКУ та Національного університету «Києво-Могилянська академія» укладені угоди щодо відкриття спільних докторських студій з історії. Керівництво Програми шукає кошти на покриття бюджету цих студій, зокрема для студентських стипендій. Поки що вдалося забезпечити дві стипендії за рахунок Гебрейського університету з Єрусалиму та Фонду катедр українознавства при Гарвардському університеті.

У рамках Програми налагоджено співпрацю між УКУ та Гебрейським університетом для обміну між викладачами і студентами, які вивчають історію Галичини. Також проведене велике соціологічне дослідження про групові лояльності та ідентичності населення усієї України, а також п'яти великих міст — Києва, Львова, Донецька, Житомира й Херсона. Програма готує до видання декілька книжок, зокрема спогади українських жінок про Другу світову війну, праці Михайла Зубрицького, багатотомне видання листування Івана Франка.

Науковці КІУСу на конференціях в Україні

Протягом 2009–10 академічного року науковці КІУСу взяли участь у двох конференціях в Україні. На міжнародній конференції «Друга світова війна та (від)творення історичної пам'яті в сучасній Україні» (Київ, 23–26 вересня) піднімалися важливі і контроверсійні питання про події Другої світової війни в Україні, її мітологізацію в радянський час, ролю України в цій війні та політику пам'яті в сучасній Україні і сусідніх країнах.

Конференція за участи науковців з багатьох европейських країн, США й Канади сприяла інтеґрації наукової дискусії про Другу світову війну в Україні до роздумів над цією темою у міжнародній науковій спільноті. Вона була спонсорована понад двадцятьма науковими й урядовими установами, включно з Посольством Канади і КІУСом. Інститут представляли Богдан Клід і Микола Сорока, які виступили в секції «Культура і формування пам'яті» з доповідями: «Історична пам'ять про Другу світову війну й УПА в українській рок- і гіп-гоп музиці» та «Пам'ять про Другу світову війну в українській еміґраційній літературі» відповідно, а також докторантка Школи славістики Лондонського університетського коледжу й стипендіятка КІУСу Олеся Хромейчук («Реконструкція пам'яті Другої світової війни і її сучасне політичне забарвлення: справа українського 'підкореного ворожого персоналу'»).

На першій присвяченій канадським студіям конференції в Україні, що відбулася 26–28 лютого у Чернівецькому національному університеті ім. Юрія Федьковича (ЧНУ), КІУС представляв Ярс Балан, директор Центру українсько-канадських студій ім. Кулів. Він виголосив доповідь про видатного маляра Василя Курилика (1927–1997), чиє родинне коріння тягнеться з буковинського села Борівці Кіцманського району.

Значна частина виступів була присвячена порівняльній аналізі, взаєминам між Канадою й Україною та суто канадським темам (напр., абориґенні студії), а в понад третині доповідей ішлося про аспекти українського життя в Канаді. Серед учасників конференції були канадісти з Нідерландів, Ірляндії, Польщі й Німеччини. З українських канадців були присутні д-р Роман Єренюк із Центру українських канадських студій Манітобського університету (МУ); Орися Трач, бібліотекознавець МУ; Юрій Федик, викладач стипендії ім. Івана Яремка Львівського національного університету ім. Івана Франка; та д-р Валерій Полковський із Сейнт Альберту (Альберта). Також були присутні українські студенти й науковці — Тарас Лупул, Іван Патарак, Ігор Кобель, Юлія Заячук та Юлія Балицька, — які вже побували в Канаді завдяки дослідним дотаціям КІУСу.

Алла Атаманенко (л) і Ярс Балан (п)

Ця визначна подія була організована д-ром Віталієм Макаром, директором Центру канадських студій ім. Рамона Гнатишина при ЧНУ, за фінансової підтримки Посольства Канади в Україні. Посол Канади в Україні Високодостойний Даніель Карон передав вітання через радника посольства Ларису Блавацьку. А працівник посольства Інна Царькова провела семінар щодо наявних джерел фінансування досліджень і публікацій у Канаді.

Ярс Балан також провів три дні в Національному університеті «Острозька академія», де ознайомився з діяльністю Інституту дослідження української діяспори (директор Алла Атаманенко) і Центру канадознавства (директор Валерій Полковський) та зустрівся з викладачами і студентами університету і дав кілька лекцій у відділі іноземних мов про свій досвід у ділянці літературно-художнього перекладу.

П. Балан був спостерігачем у Сторожинецькому й Кіцманському районах Чернівецької области під час другого туру президентських виборів 2010 р. в Україні. Повернувшись до Канади, він узяв участь у роботі секції під головуванням завідувача катедри українських студій Оттавського університету д-ра Домініка Ареля, на якій обговорювалися результати виборів.

Конференція про релігію, націю і секуляризм в Україні

25–26 червня у Мюнхені відбулася міжнародня конференція на тему «Релігія, нація та секуляризація в українській культурі нового часу», організована спільно Міжнароднім коледжом післядипломних історичних докторських студій Мюнхенського університету ім. Людвіґа-Максиміліяна (УЛМ), Карловим університетом (Прага), Українським вільним університетом (УВУ) та Центром досліджень історії України ім. Петра Яцика при КІУСі.

У роботі семи секцій конференції взяли участь понад 90 учасників. Із привітанням і вступним словом виступили її організатори Мартін Шульце-Весель (УЛМ) та Франк Сисин (КІУС і УВУ).

Перші дві секції були присвячені українському духовенству. З доповідями тут виступили Франк Сисин («Релігія в нутрі народництва: ідеальний душпастир Михайло Зубрицький»), Альфонс Брюнінґ (Ніймеґен, «Одна Церква для народу? Духовенство і громади в українському національному романтизмі»), Тобіас Ґріль (УЛМ, «Рабини як посередники модернізації на українських землях»), Мартін Шульце-Весель («Реформоване духовенство у Східній Европі в революційних роках 1917–1918») та Олег Турій (УКУ, «У пошуках традиції: проблема ідентичности в 'традиційних' церквах сучасної України»).

На секції про секуляризм доповідали Марта Богачевська-Хом'як (Вашинґтон, «Боксування з тінями: Українська Католицька Церква і українська інтеліґенція»), Олег Павлишин (Львівський національний університет ім. Івана Франка/УВУ, «Питання церковного календаря в Українській Греко-Католицькій Церкві у XX ст.») та Ярослав Грицак (УВУ/УКУ, «Одруження і розлучення: українська лівиця та світські одруження»). Перший день конференції завершився доповіддю Хосе Касанови (Джорджтаунський університет/УВУ, «Польща, Україна і західні парадигми секуляризації»).

Другу сесію конференції відкрив ректор УВУ Іван Мигул. На секції про питання мови доповіді виголосили Міхаель Мозер (Віденський університет/УВУ, «Духовенство і миряни в історії модерної української літературної мови»), Анна Вероніка Вендланд (Марбурґ, «Сакральна і політична мова в переході з руської до української нації: Галичина 1800–1900-ті рр.») та Лілія Бережна (Мюнстер, «Мова міжконфесійних конфліктів у Західній Україні в 1990-і рр.»).

Організатор конференції Франк Сисин. Фото: Фелікс Веструп

На секції про історію й ідентичності доповідачами були Мартін Ауст (Кіль, «'Вогнем і мечем' і 'Тарас Бульба': польсько-російська боротьба за Україну у фільмах»), Буркгард Велер (Відень, «Берестейська унія — національна подія чи ні? Українські і польські історіографічні оцінки церковної унії в контексті націотворчого процесу австрійської Галичини») та Леонід Герець (Університет Бріджвотеру, «'Темнота' і 'свідомість': традиція і модернізація в сприйманні міжвоєнної ґенерації галицьких українців»).

На секції, присвяченій питанням компаративних і міжнародніх аспектів, виступили Микола Шафовал (УВУ, «Між небом і пеклом — ідеї та дія блаженного Петра Вергуна у Німеччині: 1927–1945 рр.») та Керстін Йобст (Ляйпціґ, «Транснаціональний і трансконфесійний: роздуми над культом Йосафата Кунцевича в XIX-XX ст»).

На останній секції були представлені доповіді Катін Бекх (Реґенсбурґ, «Стратегії релігійного переслідування за Сталіна: випадок Західньої України») та Сергія Плохія (Гарвард, «Відлуння Ялти: Рузвельт, Сталін та ліквідація Греко-Католицької Церкви»).

Підводячи підсумки конференції, її організатори Франк Сисин та Мартін Шульце-Весель відзначили її успішність і висловили думку, що ця перша спільна ініціятива має привести до подальшої співпраці і зміцнення зв'язків між спонсоруючими університетами. УЛМ і Альбертський університет підтримують партнерські стосунки, що вже привели до низки спільних угод. Багато зі львівських учасників конференції представляли Інститут історичних досліджень Львівського національного університету ім. Івана Франка, який підтримується Вічним фондом ім. Петра та Іванни Стельмахів та Програмою вивчення модерної української історії і суспільства ім. Петра Яцика при КІУСі.

Нова книга на пошану Петра й Дорис Кулів

«Двоє з найбільших філантропів освіти в сучасній українській історії», — ось як о. д-р Петро Ґаладза відгукнувся про д-рів Петра й Дорис Кулів у книзі про них та їхні вічні фонди, засновані в університетах Едмонтону й Оттави. Презентація книги під назвою «Champions of Philanthropy: Peter and Doris Kule and Their Endowments» (Edmonton: Kule Endowment Group, 2009) [Чемпіони філантропії: Петро й Дорис Кулі та їхні фонди] відбулася у факультетському клубі Альбертського університету 2 листопада 2010 р. Її редактори: д-ри Сергій Ціпко і Наталя Кононенко.

Тут представлена біографія Кулів та дописи від Інституту ім. Митрополита Андрея Шептицького при Університеті св. Павла в Оттаві, Українського центру засобів і розвитку Університету ім. Ґранта Мак-Юена в Едмонтоні, Центру українського та канадського фолкльору ім. Кулів, Канадського інституту українських студій, Коледжу св. Йосифа, Школи бізнесу Альбертського університету та катедри українських студій Оттавського університету. У книзі подано численні приклади колосального впливу, який Петро й Дорис Кулі справили на ниві освіти і який перетинає політичні кордони й не обмежується однією ділянкою.

Під час презентації президент Альбертського університету Індіра Самарасекера говорила про вплив Кулів на майбутнє: «Їхні пожертви стали дієвими у перетворенні Альбертського університету у всесвітньо визнаний центр зразковости в українських студіях, що притягує найкращих викладачів і студентів». Вона повідомила про останню ініціятиву Кулів — створення Інституту вищих студій ім. Кулів як міждисциплінарного центру на гуманітарному факультеті.

Друга презентація «Champions of Philanthropy» відбулася в Оттавському університеті 20 травня 2010 р.

Під час презентації. Сидять (л–п): Петро і Дорис Кулі. Стоять (л–п): Петро Головай, Наталія Кононенко і Сергій Ціпко.

В КІУСі д-ри Петро й Дорис Кулі уможливили створення «Ініціятиви з діяспорних студій» та перетворення Українсько-канадської програми в Центр українсько-канадських студій ім. Кулів.

Науковець-гість із Кореї

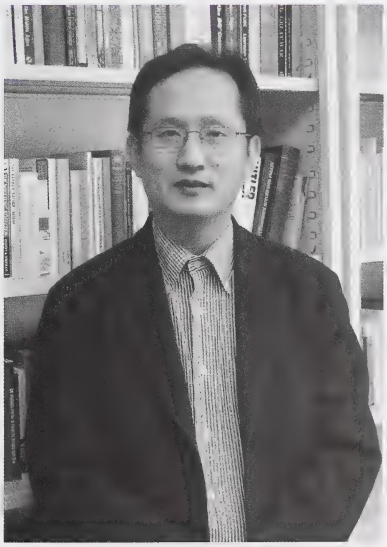

Д-р Йонґ Го Парк — професор-дослідник Ганкукського університету міжнародніх студій у Республіці Корея. Фахівець із порівняльної політики і пострадянських студій, д-р Парк недавно звернув свою увагу на Україну й Білорусь, зосереджуючися на питаннях сучасної політики, державотворення й національної ідентичности. Д-р Парк прибув до КІУСу восени 2009 р. і пробуде тут півтора роки. Метою його дослідження є підготовка книги під робочою назвою «Розуміння сучасної української політики». З часу свого приїзду д-р Парк уже написав низку статтей про Білорусь і Україну, включно з аналізою президентських виборів 2010 р. і реґіоналізму в Україні, а також про формування нового українського уряду та політичні наслідки його діяльности. Як і його колеґа д-р Соґу Гонґ, професор Парк зацікавлений у розвитку українських студій у своєму університеті, в якому нині викладаються курси з української мови.

Анотована бібліографія українських культурологічних ресурсів для освітян

У травні 2010 р. була видана анотована бібліографія ресурсів, яка сприятиме учителям при підготовці навчальних занять (передшкілля–12 кляса), що розвивають знання про українську культуру та розуміння і навички міжкультурної компетенції. Бібліографія під назвою «Culture Resources for Ukrainian Language Arts K–12: General Outcome 7» була укладена д-ром Віталієм Шияном з Методичного центру української мови при КІУСі і спонсорована Консорціумом україномовної освіти при підтримці Міністерства освіти Альберти.

У процесі укладання бібліографії д-р Шиян зібрав 188 друкованих, аудіо-візуальних та електронних ресурсів. До кожного джерела додаються анотація, бібліографічна інформація та клясифікація відповідно до формату, загального результату, теми, користувача та шкільного рівня. Бібліографія містить англомовні, україномовні та двомовні ресурси, а також два додатки (перелік джерел за шкільним рівнем та за форматом).

«Міждисциплінарний підхід, застосований у процесі пошуку літератури, — каже д-р Шиян, —уможливив нагромадження ресурсів з інших сфер (напр., глобального громадянства, групового навчання, багатокультурности та ін.), які збагачують процес пізнання культури». «Ми виявили, — продовжує він, — що деякі ресурси можуть використовуватися на кількох шкільних рівнях, відповідати кільком компонентам «Загального результату 7» і стосуватися низки навчальних тем».

Д-р Шиян зазначив, що в процесі пошуку літератури були також виявлені прогалини: «Не вистачає культурологічних матеріялів, що відповідають, наприклад, таким компонентам «Загального результату 7», як усвідомлення значення двомовности/міжкультурности (для нижчого початкового та вищого початкового шкільних рівнів), дослідження та розуміння багатоетнічности (для нижчого початкового шкільного рівня) та дослідження і розуміння культурних змін (для нижчого початкового шкільного рівня). В освітній сфері також бракує навчальних планів уроків, які ефективно базуються на цих ресурсах».

Віталій Шиян

Копії бібліографії були надіслані членам Консорціуму та шкільним управам. Незабаром освітяни матимуть доступ до електронної версії бібліографії. Пошукові можливості електронної бази даних дадуть змогу вчителям працювати з ресурсами, користуючись ключовими словами та термінами бази даних.

Консорціум україномовної освіти підтримав проєкт підготовки інформаційно-довідкової бази даних, а його члени схвально сприйняли розмір і розмаїття ресурсів, проаналізованих для проєкту. Комітет схвалив клясифікаційні пошукові підходи, використані в процесі нагромадження даних. Було запропоновано використання кольорового кодування в електронній версії бібліографії та позначення ресурсів, затверджених Міністерством освіти Альберти.

Д-р Віталій Шиян нещодавно закінчив докторантуру з освіти в університеті Міннесоти (науковий керівник д-р Майкл Пейдж, провідний спеціяліст з міжкультурної освіти) і зацікавлений у подальшому розвитку цієї наукової ділянки.

UNIVERSITY OF ALBERTA

Ukrainian Language Education Centre
Canadian Institute of Ukrainian Studies

Поділіться даром знання мови. Зробіть внесок у майбутнє!

- Ми віримо, що мова — це ключ до спадщини, культури, професійного розвитку особистости та до спілкування з понад 50 мільйонами україномовних людей.
- Більше 35 років Методичний центр української мови (МЦУМ) відіграє ключову ролю у розвитку ефективної україномовної освіти.
- МЦУМ — це унікальна установа. Ми розробляємо, видаємо та розповсюджуємо україномовні навчальні ресурси. Ми співпрацюємо з учителями, шкільними радами та міністерствами освіти, щоб наші учні мали доступ до ефективної україномовної освіти світового рівня.

Допоможіть уможливити цю діяльність.

Станьте меценатами україномовної освіти.

Щоб дізнатися більше про наші проєкти та про те, як ваша пожертва може допомогти, ласкаво просимо звернутися до нас на нижчеподану адресу.

Ukrainian Language Education Centre
Canadian Institute of Ukrainian Studies
430 Pembina Hall, University of Alberta
Edmonton, AB Canada T6G 2H8
Tel: (780) 492-2972 *Fax:* (780) 492-4967
E-mail: cius@ualberta.ca *Web:* www.cius.ca

Вийшов каталог видань Методичного центру української мови

Нещодавно виданий повнокольоровий «Каталог ресурсів» Методичного центру української мови (МЦУМ) при КІУСі подає перелік цікавих друкованих та електронних ресурсів МЦУМ у серії «Нóва» від першої до шостої кляси для навчання у двомовній шкільній програмі. Ці матеріяли можуть бути також використані для самостійного опанування українською мовою, літературою та культурою, а також для навчання дітей батьками в домашніх умовах.

Крім матеріялів «Нóви», у каталозі читачі знайдуть дані про видання серій «Тут і там», «Коляж» (для 7–9 кляс) і «Будьмо!» (для 10–12 кляс) та про інші видання українською мовою, як українсько-англійсько-французький «Мій найкращий словник» Р. Скеррі, книжки М. Скрипух «Срібні нитки» та «Досить», «Резерва Сарсі», «Шалена ніч» М. Ґодфрі, «Втеча» П. Кропа, «Семестр у Львові» М. Качмар, «Перша зірка» Е. Арчер.

Для тих, хто ще не знає, що таке освітній інтернет-портал «oomRoom.ca», де можна знайти безкоштовні електронні ресурси для викладання чи навчання, каталог пропонує короткий опис проєкту та довідки, як ним користуватися.

«Новий каталог ресурсів МЦУМ, з його привабливими та яскравими кольорами, відразу звертає на себе увагу, — каже пані Маґдалена Тундак, консультантка з навчання мов міжнаціонального спілкування Шкільної ради католицьких шкіл Едмонтону. — Перелік ресурсів не тільки логічно зорганізований, але також подає чіткі пояснення їхніх складових частин. Кольорові ілюстрації обкладинок та зразків навчальних матеріялів полегшують вибір ресурсів для замовників».

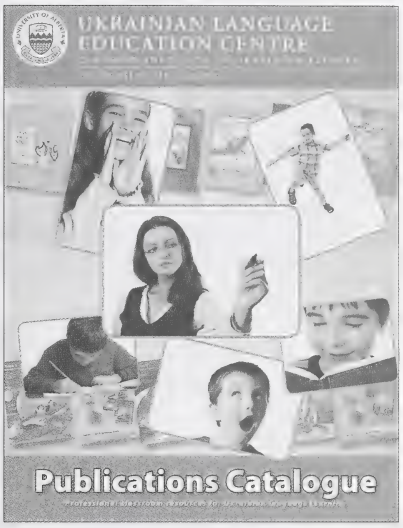

Програма вивчення сучасної України ім. Стасюків

За час академічної відпустки 2009–10 рр. д-р Дейвід Марплз, директор Програми вивчення сучасної України ім. Стасюків, виступив із серією доповідей у Центрі европейських, евразійських і російських студій Торонтського університету (на запрошення Школи глобальних відносин ім. Мунка) та в Австралії на запрошення Дослідного відділу з вивчення суспільства, права й релігії Аделаїдського університету. У Торонті це була участь у круглому столі «Президентські вибори в Україні: аналіза результатів» (24 лютого 2010) та лекція «Причини і наслідки Голодомору: голоди в Україні, 1932–33 рр.» (12 квітня). В Австралії були представлені доповіді «Голоди в Україні 1932–33 рр.» в історичному відділі Західньоавстралійського університету (3 березня) та в Українській православній церкві м. Перт (5 березня). Д-р Марплз також виголосив доповідь «Президентські вибори в Україні 2010 р.: аналіза» на факультеті права Аделаїдського університету (9 березня), в Українському культурному центрі м. Аделаїди (10 березня) та в Університеті ім. Монаша, м. Мельбурн (11 березня), що була спонсорована Центром зв'язків із Европою і Европейським Союзом та Центром українських студій ім. Миколи Зерова при Університеті ім. Монаша. В Австралії д-р Марплз зустрівся з багатьма членами української громади у різних містах країни.

26 лютого д-р Марплз також виступив у Коледжі св. Томаса Мора Саскачеванського університету у серії лекцій ім. Могили на тему «Причини голоду-Голодомору в Україні, 1932–33 рр."

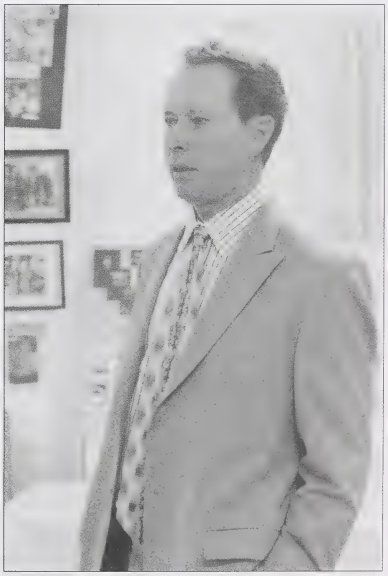

Дейвід Марплз виступає в Українській православній церкві м. Перт

Проєкт «Просвіта» — розбудова українських бібліотек по світу

Проєкт «Просвіта» був започаткований Товариством українських піонерів Альберти спільно з Центром українсько-канадських студій ім. Кулів і Центром українського та канадського фолкльору ім. Петра і Дорис Кулів при Альбертському університеті. Проєкт передбачає створення україністичних бібліотек за кордоном за рахунок вживаних книг з Канади. Перші партії книг були відправлені восени 2009 р. до славістичних збірок Торонтського та Колюмбійського (Нью-Йорк) університетів, славістичної програми Міланського університету (Італія), нового відділу україністики Ганкукського університету міжнародніх студій в Сеулі (Південна Корея), програм українських діяспорних студій Національного університету «Острозька академія» та Державного університету ім. Миколи Гоголя в Ніжині, Центру канадських студій ім. Рамона Гнатишина в Чернівцях, Педагогічної колеґії при Львівському національному університеті ім. Івана Франка та Центру сприяння освіті інвалідів слуху при Львівській школі Марії Покрови для глухих дітей. Загальна вага відісланих книг склала понад 3,000 кг, а весь проєкт обійшовся в 20,000 дол.

В проєкті також були задіяні Альбертська фундація збереження української спадщини і Фонд катедр українознавства у Гарварді. Безцінну допомогу проєкту надали Марія Лесів і Линьєн Павлюк (фолкльорний центр Кулів), Сергій Ціпко (голова «Ініціятиви з діяспорних студій» при КІУСі), а також Іван Стадник, Мирон Лагола, Валерій Полковський, Андрій Черневич і Петро Мельницький. На наступному етапі проєкту планується розбудова бібліотек з канадіяни по українських університетах, що вже мають програми з канадських студій, а також поповнення збірок із діяспорних студій та заповнення прогалин в існуючих книгозбірнях Канади.

Доповіді на українсько-єврейську тематику

10 і 11 березня 2010 р. в Альбертському університеті перебував д-р Йоганан Петровський-Штерн, професор єврейської історії історичного факультету та директор Центру єврейських студій ім. родини Краун Північно-західнього університету, Чікаґо, штат Іллінойс. Він виступив з двома доповідями, а також провів семінар у серії лекцій відділу сучасних мов і культурологічних студій, організованих спільно Програмою з української культури, мови й літератури, Канадським інститутом українських студій, Програмою з релігійних студій та відділом історії і клясичних студій. По дорозі до Едмонтону д-р Петровський-Штерн зупинився у Вінніпезі, де виголосив дві доповіді на запрошення відділів релігії та германських і слов'янських студій Манітобського університету, а також Українського робітничого дому.

Йоганан Петровський-Штерн у студії Івана Марчука

У першій доповіді, «Влада, жертви та поезія: вибір Леоніда Первомайського», доповідач підняв цікаве й недосліджене питання: чому євреї України, маючи обтяжену етнічними незгодами «несумісну» з українцями історію та велику традицію імперської російської культури, все ж таки обирали українську культуру? На його думку, головною причиною такого «невмотивованого» рішення було почуття колонізованої й пригніченої жертви, однаково притаманне для обох етнічних груп в ієрархічній структурі Російської, а згодом і Радянської імперії.

Друга доповідь д-ра Петровського-Штерна, «Що вони читали? Євреї зі штетлів та їхні кабалістичні книги», була присвячена історії культури єврейських громад на території України, зокрема Волині, Поділля і Київщини, в кінці XVIII–на початку XIX ст.

Під час україномовного семінару «Мойсей Фішбейн та його поезія» на курсі з української літератури д-ра Наталії Пилип'юк д-р Петровський-Штерн наголосив на вагомому внеску цього українсько-єврейського поета, вихідця з Буковини, в сучасну українську літературу та його своєрідній місійності щодо підтримання українсько-єврейських стосунків.

Студентський обмін між Львівським та Альбертським університетами

Восени 2009 р. розпочався четвертий рік існування Програми студентського обміну між Львівським національним університетом ім. Івана Франка (ЛНУ) та Альбертським університетом (АУ). У 2009–10 навчальному році в АУ навчалося двоє студентів ЛНУ — Юрій Кирилич і Дмитро Гураль. Жоден канадський студент не навчався у ЛНУ цього року.

Юрій Кирилич — студент п'ятого курсу факультету міжнародніх відносин ЛНУ — планує закінчити маґістерську програму з міжнародніх фінансів улітку 2010 р. Юрій навчався в АУ в осінньому семестрі, прослухавши три курси на факультеті бізнесу: аналіза рішень, корпоративні фінанси та інвестиції.

Дмитро Гураль після отримання в 2009 р. маґістерського ступеня із комерційного права на правничому факультеті ЛНУ вже почав працювати в адвокатській компанії. Під час осіннього семестру 2009 р. Дмитро прослухав курси з міжнародніх ділових стосунків, публічного міжнародного права та контрактового права. В зимовому семестрі 2010 р. він узяв курси з міжнародного кримінального права, інтелектуальної власности й корпоративної безпеки.

Дмитро і Юрій зізналися, що навчання в АУ допомогло їм набути неоціненного досвіду й нового бачення, і такий досвід буде корисним для майбутніх студентів з України. Студенти вважають, що головними передумовами успіху для студентів зі ЛНУ в АУ мають бути добре ставлення до навчання й знання англійської мови, зокрема здатність опанувати специфічну термінологію за короткий проміжок часу.

29 листопада у пластовій домівці відбулася їхня спільна презентація «Правова й економічна ситуація в Україні: виклики й перспективи», організована Альбертським товариством сприяння українським студіям. Юрій Кирилич ознайомив авдиторію з перешкодами, які стоять на шляху до зростання економіки України, а Дмитро Гураль розповів про потребу змін у законодавстві, які б робили його більш передбачуваним і справедливим.

Юрій Кирилич (л) і Дмитро Гураль (п).

Вже семеро студентів зі Львова і четверо з Едмонтону змогли скористатися з програми обмінів за чотири роки її існування. Студенти з України, як правило, позитивно відзначають стосунки з професорами АУ та можливість узяти курси, відсутні вдома, або які мають дещо відмінний зміст. Студенти АУ у свою чергу вказують на багатство культурного життя Львова, архітектурні скарби міста та поліпшення їхньої української за час перебування в Україні.

Найбільшими викликами для тривалого існування програми є фінансове забезпечення та тривалість перебування за кордоном — як мінімум один семестр. Фінансове забезпечення включає авіаквитки та проживання, що є більш обтяжливим для українських студентів.

Коли програма студентських обмінів постала в 2006 р., КІУС звернувся із закликом підтримати створення вічного фонду для забезпечення програми. З того часу КІУС отримав багато дрібних внесків, і загальна сума на заснування фонду вже перевищила 11,000 дол. Хоч це й дозволить невдовзі заснувати такий фонд, доходи з нього на початку будуть незначні. Тому найближчою метою є досягти суми 30,000 дол., що дозволить мати щорічну стипендію на 1,000 дол. Довгостроковою метою є зібрати 100,000 дол., що щорічно забезпечить дві стипендії по 1,800 дол. кожна. КІУС і далі закликає громаду підтримати програму студентських обмінів своїми внесками. (Виписуючи чек, прохання вказати, що він призначений на дану програму.) Для подальшої інформації просимо зв'язатися з КІУСом телефоном (780/492–2972) або е-поштою (cius@ualberta.ca).

Семінари й лекції КІУСу (2009–10)

11–12 вересня. Конференція «Східні християни в Габсбурзькій монархії». Спільно з Інститутом австрійських і центральноевропейських студій ім. Вірта.

1 жовтня. Віктор Мішалов (незалежний музикознавець), «Гнат Хоткевич, Харківська бандура та відновлення занедбаної виконавської традиції». Спільно з Центром українського й канадського фолкльору ім. Петра і Дорис Кулів.

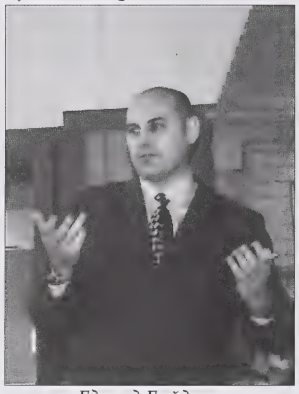

Едуард Байдаус

22 жовтня. Богдан Клід (Канадський інститут українських студій/відділ історії і клясичних студій, Альбертський університет), «Фестиваль 'Червона рута' 1989 р.: вплив і спадщина».

20 листопада. Андреа Ґраціозі (відділ історії Неапольського університету ім. Федеріко II), «Голодомор і голоди в СРСР, 1931–33 рр.».

3 грудня. Едуард Байдаус (відділ історії і клясичних студій, Альбертський університет), «Молдова і Придніпров'я: між Україною, Росією та Европейським Союзом».

Оксана Шевель

28 січня. Віталій Шиян (Канадський інститут українських студій, Альбертський університет), «Демократія в Україні після Помаранчевої революції: погляди молодіжних активістів на минулі події, теперішню ефективність та майбутні перспективи».

26 лютого. Джон Лер (відділ географії, Манітобський університет), «Конфлікти пам'яті: відзначення минулого в Західній Україні».

3 березня. Сергій Єкельчик (відділ германських і слов'янських студій, Університет Вікторії), «Як Сталін діставав 99.9% голосів виборців? Політична ритуальна й суспільна культура радянських виборів (Київ, 1946–53)». Спільно з Програмою з української культури, мови й літератури, відділ сучасних мов і культурологічних студій.

4 березня. Оксана Шевель (відділ політології, Тафтський університет), «Політика розколотої пам'яті в розколотому суспільстві: порівняння постфранкістської Еспанії та пострадянської України». Меморіяльна лекція ім. Богдана Боцюркова.

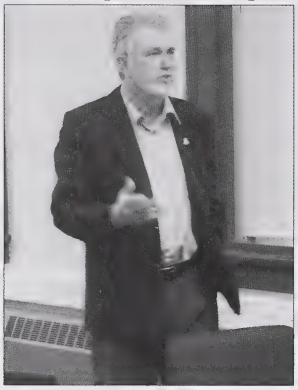

Джон Лер

10 березня. Йоганан Петровський-Штерн (відділ історії та Центр єврейських студій ім. родини Краун, Північно-західній університет), «Влада, жертви та поезія: вибір Леоніда Первомайського». Спільно з Програмою з української культури, мови й літератури, відділ сучасних мов і культурологічних студій.

11 березня. Йоганан Петровський-Штерн (відділ історії та Центр єврейських студій ім. родини Краун, Північно-західній університет), «Що вони читали? Євреї зі штетлів та їхні кабалістичні книги». Спільно з Програмою з української культури, мови й літератури (відділ сучасних мов і культурологічних студій), Програмою з релігійних студій та відділом міждисциплінарних студій.

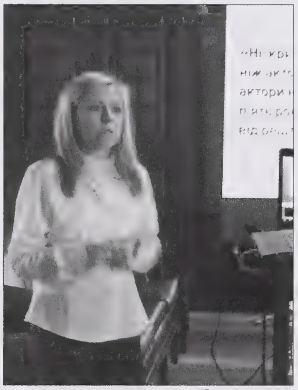

Наталія Цимбал

18 березня. Оксана Кісь (Колюмбійський університет та Інститут народознавства, Національна академія наук України), «'Краса врятує світ!' Нормативна жіночність у політичному іміджі Юлії Тимошенко». Сорок четверта щорічна Шевченківська лекція.

19 березня. Оксана Кісь (Колюмбійський університет та Інститут народознавства, Національна академія наук України), «Наскрізно-національна: основні тенденції у розвитку жіночої історії в Україні після 1991 року».

30 квітня. Наталія Цимбал (театр-студія «Арабески» та відділ драми Харківського університету мистецтв) «У пошуках життєвої моделі незалежного театру в Україні». Спільно з Програмою з української культури, мови й літератури, відділ сучасних мов і культурологічних студій.

8 червня. Ірина Матяш (Державний комітет архівів України), презентація книги «Архівна україніка в Канаді: довідник».

Семінари й лекції КІУСу в Торонті (2009–10)

Меморіяльна лекція ім. Володимира Дилинського

Меморіяльна лекція ім. Володимира Дилинського, спонсорована Меморіяльним фондом ім. Володимира Дилинського КІУСу, торонтським відділом КІУСу і Програмою вивчення України ім. Петра Яцика відбулася у Школі глобальних відносин ім. Мунка Торонтського університету 15 березня. У своїй лекції «Наскрізно-національна: основні тенденції у розвитку жіночої історії в Україні після 1991 року» д-р Оксана Кісь, старша наукова співробітниця Інституту народознавства НАН України (м. Львів) і професор-гість Гарріманського інституту при Колюмбійському університеті, представила критичний огляд наукових праць з історії жіноцтва, опублікованих в Україні за останній час. На думку вченої, даний предмет як окрема наукова ділянка постав в Україні лише після незалежности та й досі перебуває на етапі формування й офіційної інституціоналізації.

Авторка виокремила та проаналізувала чотири панівні наративи: (1) наратив про Берегиню розвиває ідею засадничої матріярхальности українського суспільства від найдавніших часів; (2) наратив про Велику Жінку підносить здобутки окремих видатних жінок та їхні внески у національний поступ; (3) наратив про Національний Фемінізм виводить український жіночий рух поза межі феміністської парадигми та наголошує на його внеску в національну справу; (4) наратив про Особисту Посвяту розкриває історичний досвід звичайної української жінки. Збудованій навколо національного ґранд-наративу, українській жіночій історії належить витримати низку випробувань, зумовлених пануванням есенціялістського бачення жіночих суспільних ролей та політичною інструменталізацією цієї дослідницької ділянки.

Лекція про жіночність в українській політиці

16 березня 2010 Оксана Кісь дала другу лекцію «'Краса врятує світ!' Нормативна жіночність у політичному іміджі Юлії Тимошенко» (українською мовою), співспонсоровану Меморіяльним фондом ім. Володимира Дилинського КІУСу, Інститутом св. Володимира та Українсько-канадським дослідчо-документаційним центром, Торонто.

У своїй доповіді д-р Кісь пояснила, як протягом 1990-х років суспільний дискурс в Україні зазнав впливу двох ідеологій: досі забороненого українського націоналізму та доти незнаної культури масового споживання. Саме вони сформували дві відповідні моделі жіночности для українських жінок (Берегиня та Барбі), що співвідносяться як національний до космополітичного, або як локальний до глобального. Аналіза та реконструкція політичного іміджу найпомітнішої жіночої постаті в українській політиці Юлії Тимошенко (її зовнішнього вигляду, поведінки, риторики тощо) показує, як вона засвоїла й активно використовує обидві моделі, здобуваючи надзвичайну популярність у громадян.

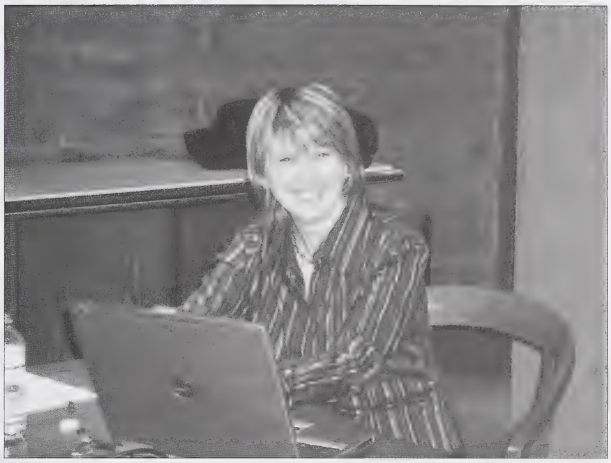

Оксана Кісь

Доповідачка використала різноманітні джерела: зображення (світлини з особистої веб-сторінки Тимошенко, пропаґандистські матеріяли її політичної партії, карикатури, живопис тощо), тексти (публічні промови, інтерв'ю, привітання тощо), а також численні публікації про Тимошенко у пресі. Д-р Кісь простежила, як саме Юлія Тимошенко реалізує стереотипні жіночі образи (виконуючи ролі Матері Нації, Національної Героїні, Жертви-Мучениці, Ревної Християнки, Стильної Пані, Секс-Символу та Ляльки-Компаньйонки), а також розглянула конфлікт та поєднання фемінних і феміністських проявів у політичній стратегії Тимошенко.

Меморіяльна лекція ім. Данила Струка

Одинадцята щорічна Меморіяльна лекція ім. Данила Гусара Струка відбулася 4 червня 2010 р. в Торонтському університеті. Її виголосила професор Наталія Пилип'юк з Альбертського університету, фахівець з

ранньомодерної української літератури, зокрема творчости Григорія Сковороди, та знаний авторитет із викладання української мови. В її доповіді «Містичний нарцисизм у поезії Василя Стуса» ішлося про незвичайний аспект у творчості цього поета-дисидента, який помер в радянському ГУЛАГу 1985 р. напередодні перебудови. У своїй доповіді професор Пилип'юк зосередилася на інтелектуальному й поетичному зв'язку між Василем Стусом та українським філософом і поетом XVIII ст. Григорієм Сковородою. Простежуючи використання нарцистичної образности, вона продемонструвала глибокий містичний зв'язок між творами сучасного поета-дисидента і раннього філософа. Для Стуса, який ішов стопами Сковороди, містичні поетичні роздуми над власним «я» стали механізмом для втечі від болю, суму й безнадії людського фізичного існування. Стимулююча лекція професора Пилип'юк викликала широку дискусію в авдиторії, продовжуючи традицію і виконуючи мандат Програми ім. Струка з популяризації української літератури в Канаді.

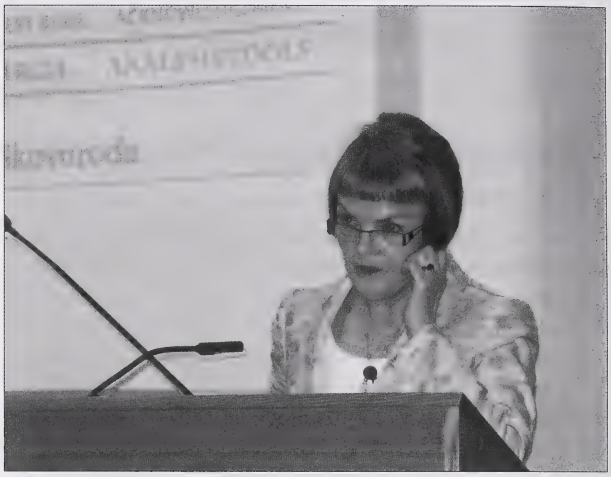

Наталія Пилип'юк

Аудіо- і відео-записи лекції наявні на веб-сайті Програми ім. Струка: www.utoronto.ca/elul/Strukmem/memlectarchive.html.

Бандурист і музикознавець Віктор Мішалов

1 і 2 жовтня 2009 р. КІУС разом із Центром українського й канадського фолкльору ім. Петра і Дорис Кулів Альбертського університету приймали відомого музиканта й етномузикознавця з Торонта Віктора Мішалова. Д-р Мішалов здобув ступінь кандидата наук 2009 р. у Харківській державній академії культури, успішно захистивши дисертацію «Культурно-мистецькі аспекти генези і розвитку виконавства на Харківській бандурі».

В університеті д-р Мішалов виступив із лекцією «Гнат Хоткевич, Харківська бандура та відновлення занедбаної виконавської традиції». Він особливо цікавиться харківським виконавським стилем, який майже занепав. У кінці виступу доповідач продемонстрував відео про канадського виробника бандури Вільяма Вецала, з яким співпрацює.

Наступного дня д-р Мішалов мав обід зі студентами й викладачами, організований Центром Кулів та програмою «Folkways Alive» у відділі сучасних мов і культурологічних студій. Тут він продемонстрував гру на новій і старосвітській бандурі, показавши зразки виконавських стилів. Він також побував на уроці з української народної пісні, де продемонстрував різні види пісень та різні типи бандур.

В Едмонтоні д-р Мішалов також виступив перед учнями українсько-англійської двомовної програми у початкових школах св. Мартина й о. Кеннета Кернса та дав концерт, організований Українським музичним товариством.

Ваші пожертви допомагають КІУСу утримувати високий рівень української освіти, науки і видавничої справи.

У центрі уваги — меценати КІУСу

Петро Малофій — довголітній меценат КІУСу

Бог наділив його щедрою душею, чуйним серцем та глибокою любов'ю до України — землі, на якій народився і виріс, але змушений був залишити в добу воєнного лихоліття. Саме та любов і бажання допомогти землякам відродити незалежну українську державу надихали п. Малофія жертвувати свої заощадження на цю шляхетну ціль. У 1986 р. після трагічних смертей двох юних племінників в Україні, Марусі Онищук та Іванка Харука, він заснував у КІУСі Меморіяльний фонд їхнього імени. Перший внесок на 10,000 дол. був подвоєний урядом Альберти, а на сьогодні його уставний капітал доведений до 152,057 дол. Частину цієї суми п. Малофій отримав з відрахувань на медичне страхування, бо протягом своєї робочої кар'єри ніколи не хворів.

Петро Малофій народився 1921 р. у с. Тулова біля Снятина (нині Івано-Франківська область). Батько його у міжвоєнний період перебував у Канаді, повернувся додому і на зароблені гроші розбудував господарство. За це після війни потрапив до радянської в'язниці як заможний

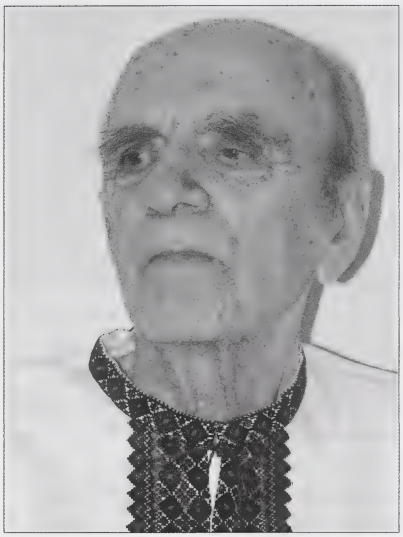

господар, де невдовзі помер. Юний Петро під час війни зголосився до української дивізії «Галичина» і брав участь у бою під Бродами. Потрапив у британську зону окупації і після війни перебував у таборі для військовополонених у м. Ріміні, Італія. Згодом потрапив до Шотляндії, а в 1952 р. виїхав до Канади. Спочатку зупинився у двоюрідного брата на фермі біля Веґревілю, а з 1954 р. стало оселився в Едмонтоні. Тут протягом 26 років працював оператором підйомних машин та на інших роботах, розбудовуючи тунелі й іншу інфраструктуру міста.

Вийшовши в 1984 р. на пенсію, п. Малофій зайнявся благодійництвом. Як людина скромна, не афішував своєї діяльности і свій фонд заснував анонімно. Жертвуючи на різні цілі, п. Малофій пріоритетним вважав підтримку освіти молодого покоління. Спочатку він підтримував Український вільний університет у Мюнхені, Німеччина. Але дізнавшись про КІУС в Едмонтоні, почав активно підтримувати його діяльність. Після проголошення незалежности з'явилася змога допомагати студентам в Україні, насамперед вихідцям з рідної Снятинщини, які навчаються в Чернівецькому національному університеті ім. Юрія Федьковича. Недавно п. Малофій долучився до іншого важливого проєкту КІУСу: археологічних розкопок та відродження столиці козацької України м. Батурина. Окрім того, він підтримав інші українські організації в Канаді та низку проєктів в Україні.

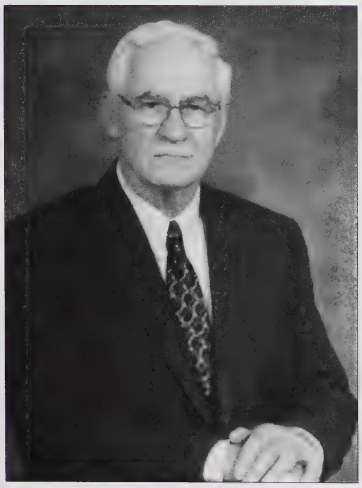

Микола Зубрицький

Подарувавши в 2002 р. перші 500 дол. на підтримку КІУСу, Микола Зубрицький тримав своє ім'я анонімно, аж поки на початку 2010 р. не довів свій загальний внесок до 30,000 дол. Цей щедрий дар він зложив на знак вдячности за виховання своїх трьох дітей, Левка, Ярослава та Ірки, які здобули освіту в Альбертському університеті. Адже для родичів не може бути більшого вдоволення як те, коли діти здобувають добру освіту.

Микола Зубрицький народився в 1924 р. в с. Лисятичі, Стрийського району (нині Львівська область) в родині Петра і Анни (з роду Шумська). 19-річним зголосився до української дивізії «Галичина» і брав участь у бою під Бродами. Після війни жив в Англії, де одружився з Марусею (з роду Кізима). До Канади переїхали в 1954 р. Навчившись в Англії кравецтва, працював кравцем і через кілька років відкрив своє кравецьке підприємство.

Нові фонди

Оксана Пісецька Струк (л) і Данило Гусар Струк (п)

У листопаді 2009 р. Меморіяльний фонд ім. Данила Гусара Струка при Канадській фундації українських студій (КФУС) у Торонті був перенесений до КІУСу при Альбертському університеті, отримавши нову назву: **Вічний фонд ім. Данила Гусара Струка і Оксани Пісецької Струк.** На заклик громади уставний капітал фонду перед перенесенням був доведений до 100,000 дол., щоб скористатися з урядової програми провінції Альберта про подвоєння коштів. Головним завданням фонду є підтримка Програми з української літератури ім. Данила Гусара Струка КІУСу з метою її поширення в англомовному світі шляхом надання дотацій на літературознавчі дослідження, підготовку наукових праць, переклади, сприяння доступу до мистецьких текстів через друк та електронні ресурси й організацію публічних лекцій і читань.

Фонд був заснований при КФУС завдяки внескам рідних і друзів бл. п. д-ра Струка невдовзі після його смерти в 1999 р. Обоє, Данило і Оксана, народилися в Україні і після війни, хоч і різними стежками, іммігрували з таборів для переміщених осіб до США. Здобувши бакалярський ступінь у Гарвардському університеті, Данило Гусар Струк закінчив маґістерську програму Альбертського університету та докторську Торонтського університету, в якому пропрацював майже 30 років професором української літератури у відділі слов'янських мов і літератур. Він також відомий як науковець, поет, перекладач, автор монографії «A Study of Vasyl Stefanyk: The Pain at the Heart of Existence» [Дослідження про Василя Стефаника: біль у серці екзистенції] (1972) та підручника «Ukrainian for Undergraduates» [Українська мова для бакалярів] (1978), який витримав кілька видань. Одним із найбільших його здобутків стала праця над монументальним довідковим проєктом — *Encyclopedia of Ukraine* у 5 томах (1984–93) — як відповідального, а згодом і головного редактора видання.

Оксана закінчила Нотрдамський інститут та отримала бакалярський ступінь з медичної технології в Коледжі Мавнт Сейнт Аґнес. Була членом Пласту, співала в церковному хорі й очолювала Балтиморський відділ Української студентської спілки Америки. У 1960 р. переїхала до Канади, а 1978 р. побралася з Данилом Струком, ставши натхненником на спільній життєвій дорозі та розділивши його захоплення мистецтвом, музикою, театром, літературою й подорожами. Працює над перекладами вибраних творів Валерія Шевчука англійською мовою, які планується невдовзі опублікувати.

Вічний фонд ім. д-ра Василя і Парасі Іванців (Криса) заснований у липні 2010 р. Парасею Іванець із Сейнт Катеринсу (Онтаріо) внеском на 25,000 дол. у пам'ять про свого чоловіка бл. п. д-ра Василя Іванця (1905–79). Василь Іванець походив із с. Губинок біля м. Угнів в Галичині. Вивчав медицину в таємному університеті у Львові, завершив студії в Кракові 1935 р. Спеціялізувався в загальній медицині й респіраторних захворюваннях. Активний у громадському житті, був членом Королівської колеґії лікарів і хірургів Канади та одним із засновників відділу Українського лікарського товариства Північної Америки в Західній Канаді. Парася Іванець (з дому Криса) народилася 1920 р. в с. Піддубці

Парася Іванець

Василь Іванець

біля Рави-Руської. У Львові закінчила медсестринський (1937) і торговельний курси (1943). Одружившись у 1946 р. із д-ром Василем Іванцем, у 1948 р. виїхали з переселенчого табору в Німеччині до Канади. Д-р Іванець працював лікарем у різних містах нової країни, а п. Іванець працювала зубним техніком і швачкою, та незабаром відкрила в собі покликання до малярства. Оселившись на стало в Едмонтоні в 1956 р., Парася стає ученицею відомого маляра Юліяна Буцманюка та вивчає малярство в Альбертському університеті. Брала участь у розписі катедри св. Йосафата в Едмонтоні та біля 30 виставках. За успіхи в малярстві відзначена низкою нагород. Авторка малярського каталогу «Українські церкви Альберти» (1991), в якому представлено її 153 роботи. У 1977 р. родина Іванців переїхала до Сейнт Катеринсу.

Фонд підтримує дослідження й публікації КІУСу та надає стипендії студентам і дотації науковцям в ділянці українських студій.

Вічний фонд Альбертської фундації збереження української спадщини (Едмонтон) заснований цією едмонтонською організацією у серпні 2010 р. внеском на 25,000 дол.

Вручення чека на 25,000 дол. з нагоди заснування Вічного фонду Альбертської фундації збереження української спадщини. Зліва направо: виконавчий керівник проєктів Маршал Ней, директор КІУСу Зенон Когут, президент фундації Петро Горонь та координатор ЦУКСК Ярс Балан

Фонд буде підтримувати наукову працю в усіх ділянках українсько-канадської історії під керівництвом Центру українсько-канадських студій ім. Кулів при КІУСі. Щорічні доходи з фонду будуть використані на такі цілі: дослідницькі проєкти й підготовка книг з українсько-канадської тематики, спонсорування і участь у наукових конференціях та поповнення бази даних у ділянці українсько-канадських студій.

Фундація вже передала 100,000 дол. на дослідження і написання історії українців у Канаді, підтримавши низку проєктів українсько-канадських науковців. Фундація була заснована на гроші із заповіту Софії Кифорук, довголітнього члена Товариства об'єднаних українців Канади. Доходи також надходять від казино, що відбуваються під егідою Альбертської комісії з контролю алкогольних напоїв і азартних ігор.

In Memoriam — Вічна Їм пам'ять!

Працівники КІУСу сумують з приводу відходу від нас добродіїв Власа Дарковича (1921–2010), економіста, який співпрацював з інститутом і заснував тут Меморіяльний фонд ім. Олени Даркович, та Івана Яремка, колишнього міністра уряду Онтаріо, який підтримав проєкт перекладу «Історії України-Руси» Грушевського.

Багато членів нашої громади склали пошану в пам'ять про своїх друзів, колеґ, близьких і рідних, які відійшли у вічність, пожертвою на розвиток КІУСу. Ми вшановуємо тих, у пам'ять про кого надійшли пожертви з 1 серпня 2009 р. до 31 липня 2010 р.:

Ярослав Грабович
Гаррі Жуківський
Джон Зін
Василь Козоріз
Марія Косташ
о. Іван Макух
Федір Мельничук
Вікторія Морозюк
Віктор Педенко
Василь Підручний
Жозефіна Якубець
Лоренс Якубець

Нагороди

Бакалярські стипендії, надані в Україні

Вічний фонд ім. Дмитра і Стефанії Куп'яків

Троє випускників Буської державної середньої школи, які зараз навчаються у Львівському національному університеті ім. Івана Франка, отримали стипендії з цього фонду.

Меморіяльний фонд ім. Марусі Онищук та Іванка Харука

Двадцять стипендій отримали студенти із Снятинського району Івано-Франківської области, які навчаються в Чернівецькому національному університеті ім. Юрія Федьковича.

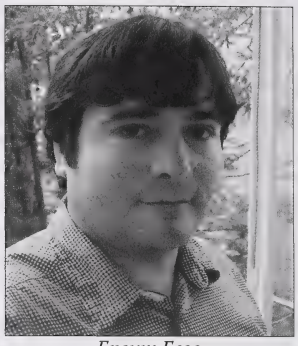

Брент Безо

Стипендії для аспірантів і докторантів

Маґістерська стипендія Вічного фонду ім. Марусі та Михайла Дорошів

Брент Безо, відділ психології, Карлтонський університет. «Чи травма голоду-Геноциду передається між поколіннями в Україні?».

Анна Підгорна, відділ музики, Калґарський університет. «Напередодні Івана Купала, опера на одну дію».

Анна Підгорна

Докторська стипендія Меморіяльного фонду ім. Олени Даркович

Світлана Крис, відділ сучасних мов і культурологічних студій, Альбертський університет. «Ґотична уява в українському романтизмі». (продовження)

Анастасія Сальникова, відділ політології, Університет Британської Колюмбії. «Комунікативна демократія в пострадянській Україні: вплив виборчих систем та ключових подій на дискурси еліт».

Докторська стипендія ім. Непораних

Гусеїн Ойлупінар, відділ сучасних мов і культурологічних студій, Альбертський університет. «Конструювання української колективної пам'яті: відродження козацтва в сучасній Україні».

Гусеїн Ойлупінар

Постдокторські стипендії

Стипендія ім. Івана Коляски

Оксана Дмитерко, катедра церковної історії, Інститут історичних досліджень при Львівському національному університеті ім. Івана Франка. Переведення у цифровий формат архіву усної історії України в Українсько-канадському дослідчо-документаційному центрі в рамках Програми вивчення модерної української історії та суспільства ім. Петра Яцика.

Віталій Шиян, Канадський інститут українських студій, Альбертський університет. «Навчальні стратегії для розвитку міжкультурної компетенції на уроках вивчення мови».

Дослідні дотації

Світлана Крис

Надія Білик, катедра документознавства, українознавства, Тернопільський національний економічний університет. «Культурологічна спадщина Б. Лепкого». Друк повісти «Сотниківна» та її інсценізацій. *Вічний фонд ім. родини Ремезів*

Ольга Васильєва, історичний факультет, Київський національний університет ім. Тараса Шевченка. «Двір гетьманів Лівобережної України у 1687–1734 рр.» *Меморіяльний фонд ім. Михайла, Володимира й Олі Гальчук*

Дмитро Ващук, Інститут історії України, НАН України. «Право 'старини' на українських землях Великого князівства Литовського: джерела та методологія». *Вічний фонд ім. Олександра і Галини Кулагиних*

Кирило Галушко, Інститут соціології, психології та управління, Національний педагогічний університет ім. М. В. Драгоманова. «Глобалізаційні впливи на трансформації української національної ідентичности». *Меморіяльний фонд ім. Івана Коляски*

Олена Ганківська, Програма громадської політики, Університет ім. Саймона Фрейзера. Публікація збірника «Gender, Politics and Society in Ukraine». *Вічний фонд ім. Михайла Онуфрійовича Самиці*

Людмила Герасименко, Український інститут національної пам'яті. «Українсько-польські стосунки в роки Другої світової війни очима очевидців». *Вічний фонд з українознавства ім. д-ра Івана Іванцева і д-ра Мирослави Мисько-Іванців.*

Анастасія Сальникова

Григорій Гусейнов, часопис «Кур'єр Кривбасу». Підтримка видання часопису. *Вічний фонд ім. Михайла і Дарії Ковальських*

Роксолана Косів, Національний музей ім. Андрея Шептицького, Львів. Робота над проєктом задокументування українських сакральних пам'яток. *Вічний фонд ім. Анни і Нікандра Буковських*

Анатолій Круглашов, катедра політології та державного управління, Чернівецький національний університет ім. Юрія Федьковича. Організація конференції «Україна — Румунія — Молдова: історичні, політичні та культурні взаємини в контексті европейських інтеґраційних процесів». *Меморіяльний фонд ім. Теодоти та Івана Климів*

Віталій Макар, Центр канадських студій ім. Рамона Гнатишина, Чернівецький національний університет ім. Юрія Федьковича. Робоча поїздка до Канади в рамках співпраці Центру ім. Гнатишина із Центром українсько-канадських студій ім. Кулів при КІУСі. *Меморіяльний фонд ім. Теодоти та Івана Климів*

Володимир Маслійчук, незалежний дослідник, Харківська область. «Неповнолітні злочинці в Харківському намісництві». *Вічний фонд ім. Олександра і Галини Кулагиних, Вічний фонд ім. Василя Кравченка та Вічний фонд ім. Володимира та Ірини Літинських*

Оксана Дмитерко

Віталій Масненко, катедра історії та етнології України, Черкаський національний університет ім. Богдана Хмельницького. «Історична наука, історична пам'ять та національна свідомість модерної доби в Україні, Білорусі та Польщі». *Меморіяльний фонд ім. Михайла, Володимира й Олі Гальчук*

Ірина Матяш, Державний комітет архівів України. Підтримка візиту до Канади для презентації видання «Архівна україніка в Канаді: довідник». *Вічний фонд ім. родини Федейків*

Володимир Мезенцев, відділ слов'янських мов і літератур, Торонтський університет. Батуринський археологічний проєкт. *Програма дослідження Східньої України ім. Ковальських та Меморіяльний фонд ім. Марусі Онищук та Іванка Харука*

Юрій Мицик, катедра історії, Національний університет «Києво-Могилянська академія». «Українська Православна церква у XVIII-XX ст.: джерела та історіографія». *Вічний фонд ім. о. Григорія Філя і Ольги Філь та Меморіяльний фонд ім. Івана Коляски*

Юрій Осінчук, відділ української мови, Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича, НАН України, Львів. «Добрилове Євангеліє 1164 р.». *Меморіяльний фонд ім. Володимира Дилинського*

Олена Петренко, Рурський університет, Німеччина. «Між героїзацією і неславою. Жінки в українському військовому підпіллі, 1942–1954». *Меморіяльний фонд ім. Івана Коляски*

Олеся Семчишин-Гузнер, Національний музей ім. Андрея Шептицького, Львів. Робота над проєктом задокументування українських сакральних пам'яток. *Вічний фонд ім. Анни і Нікандра Буковських*

Видавництво «Смолоскип», Київ. Підготовка до видання четвертого тому «Щоденника» Володимира Винниченка. *Вічний фонд ім. родини Стасюків*

Олександра Стасюк, відділ новітньої історії України, Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича, НАН України, Львів. Видання монографії «Підпільні друкарні ОУН». *Меморіяльний фонд ім. Нестора Печенюка*

Сергій Стельникович, Навчально-науковий інститут філології та журналістики, Житомирський державний університет ім. Івана Франка. Видання книги «Український національний рух опору Тараса Бульби-Боровця. *Меморіяльний фонд ім. Нестора Печенюка*

Марко Стех, відділ гуманітарних наук, Йоркський університет. Видання неопублікованого роману Ігоря Костецького «Мертвих більше нема». *Вічний фонд ім. Олега Зуєвського*

Руслан Ткачук, Інститут літератури ім. Тараса Шевченка, НАН України. «Полемічна спадщина митрополита Іпатія Потія та уніоністика на межі XVI-XVII ст.» *Вічний фонд ім. Тимофія та Євгенії Таборовських*

Леонід Ушкалов, Харківський національний педагогічний університет ім. Г. С. Сковороди. Підтримка видання повного академічного зібрання творів Григорія Сковороди. *Вічний фонд КІУСу*

Наталія Хобзей, Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича, НАН України, Львів. «Говірки південно-західнього наріччя української мови: дієслівний префікс ви- у синхронії та діяхронії». *Меморіяльний фонд ім. Петра Чорного*

Вічний фонд ім. Суховерських

У 2009 р. дотацію з Вічного фонду ім. Целестина й Ірини Суховерських отримала Юлія Балицька з Центру канадських студій ім. Рамона Гнатишина Чернівецького національного університету ім. Юрія Федьковича. Перебуваючи в Канаді, вона проводила дослідження на тему своєї дисертації про суспільно-політичну діяльність Конґресу українців Канади. У вересні п. Балицька працювала у Вінніпезі в бібліотеці Манітобського університету, централі КУК і Осередку української культури і освіти. Вона також зустрілася з колишнім виконавчим директором Остапом Скрипником, незалежним дослідником Орестом Мартиновичем, президентом Шевченківської фундації Андрієм Гладишевським і директором Центру українських канадських студій Манітобського університету Романом Єренюком. У Торонті п. Балицька зустрілася з президентом КУК Павлом Ґродом. Зібрані в Канаді архівні матеріяли та проведені інтерв'ю допомогли їй успішно завершити кандидатську дисертацію і невдовзі захистити її в Україні.

Юлія Балицька

Почесне товариство Quaecumque Vera

Підтримайте КІУС, заповівши йому своє майно (заповіт, страхування життя, кредити) і станьте членом Почесного товариства Quaecumque Vera Альбертського університету. Ви отримаєте нагоду відвідувати щорічні обіди з головою правління університету та інші різні заходи. Ви також отримуватимете числа «New Trail» і «Folio», доступ до бібліотеки та можливість придбати членство у факультетському клубі.

Mykhailo Hrushevsky

History of Ukraine-Rus'

VOLUME 9, BOOK 2, PART 2
The Cossack Age, 1654–1657

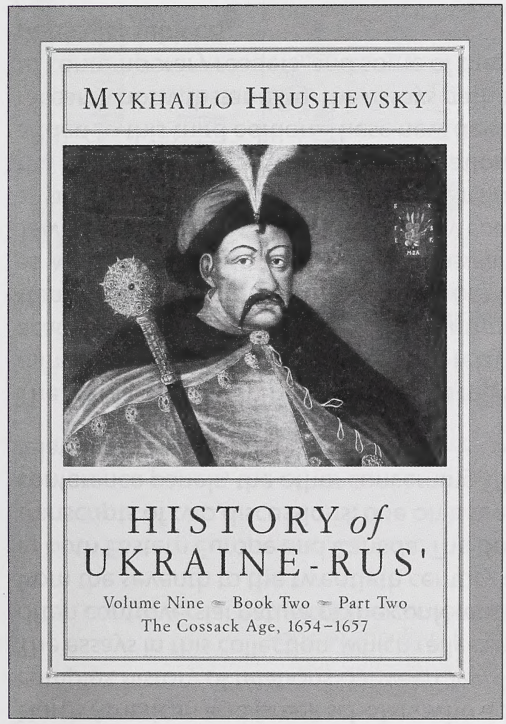

The English-language edition of Hrushevsky's classic ten-volume (in twelve books) *History of Ukraine-Rus'* makes the national history of Europe's largest new state available to the English reader for the first time. The late Professor Thomas Noonan referred to the Hrushevsky Translation Project as one of North America's most important and ambitious publishing projects in East Slavic history. The English-language volumes, prepared by the Peter Jacyk Centre for Ukrainian Historical Research and published by CIUS Press, include extensive introductions by prominent scholars, complete bibliographies of Hrushevsky's sources, and updates of subsequent literature. Volumes 1, 7, 8, 9, book 1, and 9, book 2, part 1, have received the highest praise as major contributions to scholarship on Ukraine and have gained international scholarly recognition.

In volume 9, book 2, part 2 of the *History* Hrushevsky analyzes the last two years of Hetman Bohdan Khmelnytsky's rule. Hrushevsky presents the most comprehensive discussion to date of Khmelnytsky's foreign policy in the aftermath of the Treaty of Pereiaslav (1654), a topic closed to research in Soviet Ukraine from the 1930s to the 1980s. He also discusses Khmelnytsky's renewed efforts to annex the western Ukrainian territories and to control the Belarusian lands conquered by the Cossacks. He concludes with an assessment of the hetman and his age that has long been controversial in Ukrainian historiography.

Volume 9, book 2, part 2, of the *History* is available in a hardcover edition for $119.95 (plus taxes and shipping; outside Canada prices are in U.S. dollars). The entire 10-volume (in 12 books) *History of Ukraine-Rus'* is available by subscription for $1,100. Orders can be placed via the secure on-line ordering system of CIUS Press at www.ciuspress.com or by contacting:

CIUS Press
430 Pembina Hall, University of Alberta
Edmonton, AB, CANADA T6G 2H8

Tel.: (780) 492-2973
e-mail: cius@ualberta.ca